

بافته

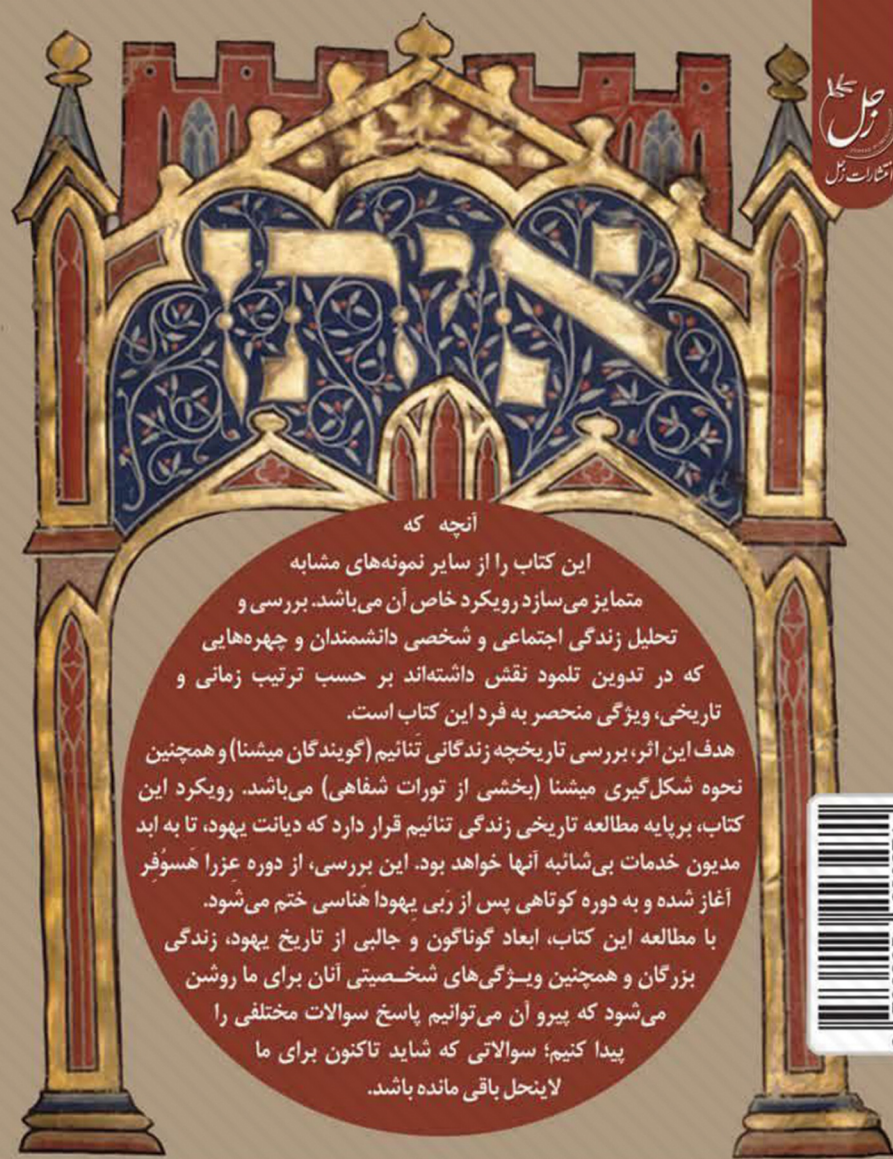
آفک
ب'נה

יהודה

کنیسه‌ی کهن (نواب)
نقش ایرانیان در کتاب مقدسی

تقریب عبری خاندان کهن صدق
چرا فارسیهود مهم است؟

آنچه که

این کتاب را از سایر نمونه‌های مشابه متمایز می‌سازد رویکرد خاص آن می‌باشد. بررسی و تحلیل زندگی اجتماعی و شخصی دانشمندان و چهره‌هایی که در تدوین تلمود نقش داشته‌اند بر حسب ترتیب زمانی و تاریخی، ویژگی منحصر به فرد این کتاب است. هدف این اثر، بررسی تاریخچه زندگانی تنائیم (گویندگان میشنا) و همچنین نحوه شکل‌گیری میشنا (بخشی از تورات شفاهی) می‌باشد. رویکرد این کتاب، برپایه مطالعه تاریخی زندگی تنائیم قرار دارد که دیانت یهود، تا به ابد مدیون خدمات بی‌شائبه آنها خواهد بود. این بررسی، از دوره عزرا هسوفر آغاز شده و به دوره کوتاهی پس از ربی یهودا هناسی ختم می‌شود. با مطالعه این کتاب، ابعاد گوناگون و جالبی از تاریخ یهود، زندگی بزرگان و همچنین ویژگی‌های شخصیتی آنان برای ما روشن می‌شود که پیرو آن می‌توانیم پاسخ سوالات مختلفی را پیدا کنیم؛ سوالاتی که شاید تاکنون برای ما لاینحل باقی مانده باشد.

تلمود

چهره‌ها و اندیشه‌ها

امید محبتی مقدم

(جلد اول)

Talmud

Personages And Thoughts

Omid Mohabbati Moqaddam

Vol. 1

فهرست

- سخن مدیر مسئول: همایون سامه‌یخ ۲/
- سخن سردبیر: آرش آبائی ۳/

گزارش و اخبار

- گزیده اخبار روابط عمومی انجمن / امید محبتی مقدم ۷۲/
- مسئولیت دینداران در مبارزه با چالش‌های جهانی / ۳۴
- نخستین کنگره ملی ایران‌شناسی ایران / ۳۸
- غرفه‌ی کلیمیان در نمایشگاه کتاب تهران / ایلین میشاعلیان ۴۷/
- پرونده‌ی تعطیلی شبیه‌ها / آرش آبائی / ۵۰

تاریخ و فرهنگ

- تقویم عبری خاندان کهن صدق؛ سلیمان کهن صدق / آرش آبائی / ۴
- چرا فارسی‌هود مهم است؟ / لئا دانیالی / ۶
- خلاصه‌ی ۶۱۳ فرمان‌های تورات / رحمن دلرحیم / ۷
- ریشه‌های تاریخی گورستان گیلارد / مریم میرزایی / ۱۰
- کنیسی‌ای کهن (نواب) / مه‌ران ملک / ۱۳
- ایرانیان در عهد عتیق / یاسمن غنی / ۱۶
- آموزش و پرورش کودکان یهودی تا پیش از برپایی نظام آموزشی نوین در ایران / مرجان یشایایی / ۲۱
- اخلاق در یهودیت از نگاه ابن میمون / آرش آبائی / ۲۳
- سوزنی‌های آرامی - عبری نقش رستم / ابراهیم شفیعی / ۲۵
- شمیمدان‌های یهودی / مردخای امین شموئلیان / ۳۰
- داروسازان مشهور یهودی / دوریتا معلمی / ۳۲
- تحصیل رایگان در رشته پزشکی / آتوسا آرمین / ۳۳
- برندگان یهودی جوایز نوبل ۲۰۲۳ / آرش آبائی / ۳۵
- واژگان مشابه عبری - عربی - فارسی (بخش دوم) / رحمن دلرحیم / ۳۶
- «هنر خوشنویسی عبری و سنت طومارنویسی تورات» / یاسمن غنی / ۳۷
- هنرمند خوشنویس عبری و فارسی؛ موسی قویتیان / آرش آبائی / ۳۹
- کنفرانس بررسی نسل‌کشی اویغورها / آتوسا آرمین / ۴۹
- تحلیل تعداد کنیسه‌های شهر یزد / الناز حق‌شناس / ۶۷

اندیشه و اجتماع

- راز آفرینش؛ گفتگو با آنال ملک / المیرا سعید / ۴۱
- قدرت خواندن؛ مصاحبه با یوکاید گیدانیان / المیرا سعید / ۴۱
- موفقیت نوجوان کلیمی در داستان‌نویسی / دانیال مسیح اسرائیلیان / ۴۸
- گروه‌های امروز و راهکارهای روانشناختی / لیورا سعید / ۵۴
- آیا هنوز درست فکر می‌کنم؟ / آرش آرمین / ۵۶
- افزایش دانایی، آگاهی و مهارت‌های زندگی / دوریتا معلمی / ۵۲
- پابند الکترونیکی / امیرفراز نعیموت / ۶۴
- گفتگو علیه گفتگو / نیما حاسید / ۶۹

ادبیات و هنر

- اشعار شاهین تورا (قسمت سوم) / ۵۹
- سدر هفتم / لئا دانیالی / ۶۰
- کنکاش در خود / شرگان انورزاده / ۴۳
- تخم مرغ‌های شباتی / مژده یمینیان / ۵۷
- به دنبال اردیبهشت / شرگان انورزاده / ۶۲
- ستاره کوچولو / الهام مؤدب / ۶۳
- بی تو همیشه مسافرم / المیرا سعید / ۵۳
- چت جو دی پی / طنز شیپورچی / ۶۶
- درود ای پزشکان ایران زمین / ابراهیم سعیدیان (آریا) / ۷۱

شماره‌ی ۶۰ - سال بیست و پنجم

پاییز ۱۴۰۳ خورشیدی

کیسلو ۵۷۸۵ عبری

سپتامبر ۲۰۲۴ میلادی

صاحب امتیاز: انجمن کلیمیان تهران
مدیر مسئول: دکتر همایون سامه‌یخ نجف‌آبادی
سردبیر: آرش آبائی

اجراء، صفحه‌آرایی و طراحی جلد: مردخای امین شموئلیان
تایپ: بهاره برخوردار

همکاران تحریریه این شماره به ترتیب الفبا:

آتوسا آرمین - آرش آرمین - شرگان انورزاده - بیژن خاکشور
- لئا دانیالی - رحمن دلرحیم - سامان سامیح - المیرا سعید - لیورا سعید
- امید محبتی مقدم - مه‌ران ملک - دوریتا معلمی - الهام مؤدب - ایلین
میشاعلیان - امیرفراز نعیموت - مرجان یشایایی - مژده یمینیان.

نشانی نشریه: تهران - خیابان شیخ‌هادی - شماره ۲۲۳ - طبقه سوم

کد پستی: ۱۱۳۹۷-۳۳۳۱۷

تلفن: ۶۶۷۰۲۵۵۶ - ۶۶۷۱۶۴۲۹ - نمابر: ۶۶۷۱۶۴۲۹

نشانی الکترونیکی: bina126@iranjewish.com

پایگاه اینترنتی: www.iranjewish.com

کانال نشریه: @ofq_bina

- ♦ نشریه در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است.
- ♦ نقل مطالب از نشریه با ذکر منبع و نام نویسنده بلامانع است.
- ♦ طرح روی جلد: جایگاه تورات (هتخال) در کنیسی‌ای کهن. (صفحه ۱۳)

افق بی‌نا - אפק בינה - در عبری به معنای چشم‌انداز آگاهی و بصیرت است.

سرمقاله

اسناد تاریخی مکشوفه در کنیسه‌های مشه حیا

واقع در اصفهان

دکتر همایون سامه‌یح نجف‌آبادی

مدیر مسئول مجله، رئیس انجمن کلیمیان تهران و نماینده‌ی ایرانیان کلیمی در مجلس شورای اسلامی

دیرینه حضور جامعه کلیمیان در ایران به بیش از ۲۵۰۰ سال می‌رسد. همین مدت زمان زیاد حضور کلیمیان در این خطه باعث شده که بسیاری از کتب تاریخی در این مورد به نگارش درآید. واضح است هرگونه ثبت این تاریخ در دوران مختلف، میراث گرانبهایی را برای آیندگان به جای خواهد گذاشت. حدود ۳ سال پیش توسط یکی از پژوهشگران که در مورد معماری کنیسه‌ها و اماکن مذهبی جامعه کلیمی تحقیق می‌نمود به صورت اتفاقی وی اسناد دست‌نویسی را در کنیسه‌ی مشه حیا شهر اصفهان کشف نمود که بلافاصله موضوع را به مسئول کنیسه و یکی از مراجع دینی گزارش کرد و از هرگونه دخالت دیگری در این مورد خودداری نمود. اسناد فوق‌الذکر به عنوان «گانوزی» در طبقه فوقانی هخال کنیسه (محل نگاهداری تورات‌ها) به‌همراه تعدادی از کتب مذهبی چاپی مستعمل بر روی هم انباشته شده بود. تعداد زیادی از آنها به صورت فارسیه‌ود و دست‌نویس بوده و برخی از آنها نامه‌هایی است که در آن زمان به نگارش درآمده بود و حاوی بسیاری از مسائل تاریخی، فرهنگی و همچنین عادات زندگی جامعه یهودی در حدود ۲۰۰ سال گذشته است.

به نحوی این اسناد بدون رضایت هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان اصفهان و به‌صورت غیر علمی در قالب حدود ۷۰ کارتن به تهران انتقال یافت و به صورت موقت از دسترسی آن انجمن خارج شد. این موضوع باعث کدورت خاطر جامعه کلیمیان اصفهان شد، ولی پس از چندی طبق توافقی مقرر گردید که این اسناد به شهر اصفهان و انجمن کلیمیان اصفهان عودت داده شود. متأسفانه تا به حال این امر میسر نشده است. و از سوی نماینده‌ی کلیمیان در مجلس و رئیس انجمن کلیمیان تهران به هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان اصفهان پیشنهاد و اعلام آمادگی شد که اسناد فوق‌الذکر به صورت رایگان مرمت شود و در ترجمه این اسناد نیز کمک گردد و همچنین تمامی آنها به شهر اصفهان بازگردد تا بتوانیم تاریخی غنی از فرهنگ جامعه کلیمیان اصفهان در آن زمان به‌دست آوریم و این ارزش عظیم فرهنگی را برای آیندگان به یادگار بگذاریم. با وجود موافقت ضمنی مسئولین اصفهان، متأسفانه تا به حال موافقت کتبی و توافقی در این مورد انجام نشده است. امید است در آینده نزدیک شاهد انجام چنین امر مهمی باشیم.

ربع قرن حضور فرهنگی

آرش آبائی

اردیبهشت ماه امسال، با حضور انجمن کلیمیان در نمایشگاه کتاب تهران، بیست و پنج سال از نخستین حضور در نمایشگاه‌های کتاب و مطبوعات گذشت. در اردیبهشت سال ۱۳۷۸ انجمن کلیمیان تنها با انتشار اولین شماره‌ی مجله‌ی بینا در نمایشگاه مطبوعات حضور یافت. در آن سال اولین مواجهه‌ی نمایندگان جامعه‌ی کلیمی و مخاطبان مسلمان نمایشگاه رخ داد. تنها یک شماره از مجله برای عرضه موجود بود و ما مسئولان غرفه (شورای سردبیری مجله) با کوهی از سوالات بازدیدکنندگان درباره‌ی یهودیت و یهودیان روبرو بودیم، که به علت فضای تقریباً بسته‌ی جامعه‌ی کلیمی، پاسخ مناسبی برای بسیاری از سوالات نداشتیم و منابع چندانی نیز برای معرفی نمی‌شناختیم (که در بازار کتاب موجود هم نبود). با گذشت زمان و حضور تقریباً مداوم در نمایشگاه‌های سالانه‌ی کتاب و مطبوعات، هم در برخورد با مراجعان مسلمان و راهنمایی آنها تجربه کسب کردیم و هم به لطف شکل‌گیری جلسات گفتگوی ادیان، حوزه‌های مختلف یهودیت و نقاط مشترک ادیان را بیشتر کاویدیم، ضمن آن که هر سال بر انتشار کتب موثق و معتبر در دین یهود در کشور افزوده شد.

در اردیبهشت ۱۴۰۳، ربع قرن از آن اولین حضور گذشت. ۵۹ شماره از مجله‌ی افق بینا و چندین کتاب در حوزه‌های مختلف یهود که حاصل کار نویسندگان کلیمی و مسلمان بود عرضه شد، و علاوه بر آن فهرستی بلند از سایر منابع موجود در بازار کتاب جهت تحقیق و مطالعه در دسترس بود. و مهم‌تر از همه، متصدیان غرفه‌ی امسال (و سال‌های اخیر) انجمن کلیمیان بودند، که برخی از آنها در سال ۱۳۷۸ متولد نشده یا خردسال بودند؛ و این نشانه‌ی تحویل موفق غرفه و انتشارات کلیمیان به نسلی جدید است.

جامعه‌ی کلیمی در این ربع قرن با وجود برخی مشکلات، همچنان به رشد فرهنگی خود ادامه داده است و حضور و مشارکت‌اش در مجامع فرهنگی و بین‌دینی از امری اتفاقی و استثنایی به پدیده‌ای مداوم، پایدار و حرفه‌ای تبدیل شده‌است. انتشار شصتمین شماره‌ی افق بینا را با گذشت ۲۵ سال به فال نیک می‌گیریم؛ و ضمن پاسداشت زحمات تمام کسانی که در این سال‌ها برای دوام و رشد آن تلاش کردند، امید داریم که نسل جوان جامعه این حرکت فرهنگی را با توان بیشتر ادامه دهد.

تقویم عبری خاندان کهن صدق

آرژس آبائی

در سال ۱۳۹۱ آخرین تدوین و استخراج این تقویم توسط مرحوم اسحاق کهن صدق انجام گردید و از آن تاریخ تاکنون نیز اینجانب در ادامه راه پدر بزرگوارم در خدمت جامعه می‌باشم.

• **استخراج و تنظیم تقویم عبری به‌طور کلی و مختصر به چه صورت است؟**

ماه‌های تقویم عبری بر اساس حلول ماه می‌باشد و از آنجا که طبق دستورات تورات مقدس اعیاد خاص بایستی حتماً در روزها و ماه‌های خاصی از سال قرار بگیرد لذا تقویم عبری به گونه‌ای تنظیم گردیده است و دارای چهارچوب خاصی می‌باشد که طی یک دوره ۱۹ ساله برخی از سال‌ها ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵ روز و در برخی از سال‌ها با یک ماه اضافه ۳۸۳، ۳۸۴ و یا ۳۸۵ روز می‌باشد، به طوری که مجموع روزهای سال این دوره‌ی ۱۹ ساله تقویم عبری برابر با مجموع روزهای ۱۹ سال تقویم شمسی می‌باشد.

• **مخاطبان این تقویم غیر از کلیمیان ایران چه کسانی هستند و عنوان «تقویم چهارگانه ادیان توحیدی» از چه زمانی به آن تعلق گرفت؟**

تقویم چهارگانه‌ی ادیان توحیدی از سال ۱۳۴۵ با درج مناسبت‌های دینی و مذهبی ادیان رسمی به تدریج شکل گرفت. با توجه به درج برخی از اهم رویدادهای خاص علمی و فرهنگی جهان، مخاطبان این تقویم غیر از همکیشان کلیمی، اقشار خاصی از جامعه‌ی مسلمان به ویژه محققین و پژوهشگران می‌باشند. لازم به ذکر است هیچگاه تبلیغات گسترده‌ای جهت معرفی این تقویم انجام نگردیده است و درج رویدادها و مناسبت‌ها هیچ‌گاه با هدف افزایش جذب مخاطبین نبوده است.

• **آیا هنوز هم زرتشتیان و مسیحیان (ارمنی و آشوری) از این تقویم استفاده می‌کنند؟ در حالی که آنها قطعاً تقویم خاص خود را دارند.**

بله، هموطنان زرتشتی و مسیحی تقویم اختصاصی خود را دارند ولی برخی از ایشان با توجه به خاص بودن این تقویم از علاقمندان آن می‌باشند.

• **به یاد دارم که در گذشته‌ی نه چندان دور، در زمان مرحوم اسحاق کهن صدق، این تقویم طبق سال عبری تنظیم و در همراه هر سال منتشر می‌شد. اما از مقطعی به بعد طبق سال خورشیدی و در فروردین ماه منتشر می‌شود. علت این تغییر چه بود؟**

با توجه به آن که همه‌ساله شروع ماه‌های قمری توسط دانشگاه ژئوفیزیک تهران و نیز مناسبت‌های رسمی کشوری طبق آخرین مصوبه‌ی شورای عالی انقلاب فرهنگی در آبان ماه اعلام می‌گردد، لذا این تقویم همزمان با آغاز سال نو شمسی منتشر می‌شود.

حدود ۸۰ سال است که چندین نسل از کلیمیان ایران، زندگی دینی خود را با تقویم عبری خاندان کهن صدق تنظیم می‌کنند. دکتر سلیمان کهن صدق، نسل سوم از این خاندان است که همچنان به تنظیم و انتشار این تقویم ادامه می‌دهد.

شادروان اسحاق کهن صدق
محقق و مورخ ادیان الهیه
بنیانگذار تقویم چهارگانه ادیان توحیدی

شادروان شلمو کهن صدق
(سلطان سلیمان)
بنیانگذار تقویم عبری در ایران

سراج، ناشر، دبیر اجرایی و ناشر فنی: سلیمان کهن صدق
تلفن: ۰۹۱۲۳۰۳۳۳۸۰
پست الکترونیک: پیام و پیام کهن صدق

• **جناب دکتر، از سابقه‌ی تقویم عبری بفرمایید و این که اولین نسخه‌ی آن در چه سالی و با چه مشخصاتی منتشر شد.**

تا قبل از سال ۱۳۲۰ کلیه‌ی اعیاد و مراسم و آغاز ماه‌های عبری (نوماه) از یک هفته قبل در کنیسه‌ها به طور شفاهی اعلام می‌گردید و لذا با توجه به نیاز مبرم جامعه کلیمی، اولین تقویم عبری در ایران توسط شادروان شلمو کهن صدق مشهور به سلطان سلیمان تهیه، تنظیم و چاپ گردید. این تقویم جیبی و فقط حاوی تاریخ اعیاد و رسوم و سنت‌های جامعه‌ی کلیمی و تطابق آن با تاریخ شمسی بود.

پس از آن در سال‌های بعد تقویم عبری رومی‌تری منتشر شد. از سال ۱۳۴۳ با درگذشت آن مرحوم در تداوم این فعالیت فرهنگی و اجتماعی و طبق یکی از وصایای ایشان، انتشار تقویم عبری توسط شادروان اسحاق کهن صدق ادامه یافت. از آن تاریخ با توجه به علاقه‌ی وافر پدرم به تحقیق و پژوهش در ادیان مختلف و رویدادهای علمی، فرهنگی، هنری؛ وی درصدد برآمد تا در مندرجات تقویم مذکور تغییراتی را ایجاد نماید و از سال ۱۳۴۵ با ابتکاری خاص، به تدریج با افزایش محتوا و طرحی نوین، تقویم دیواری «چهارگانه ادیان توحیدی» را بنیانگذاری نمود که در سال ۱۳۶۱ به نام ایشان به ثبت رسید.

همینگوی؛ نویسنده‌ی شهیر امریکایی» و غیره. **اولا مبنای انتخاب این سالگردها چیست و ثانيا آیا همچنان لزومی به درج آن در تقویم عبری هست؟**

بر اساس تحقیقات و علاقه‌ی پدرم سعی گردیده تا مهم‌ترین رویدادهای علمی، فرهنگی و هنری ایران و جهان که ترجیحاً در بین تمامی اقشار جامعه ملموس‌تر و شناخته شده‌تر هستند انتخاب گردد؛ در این میان نام و تاریخ تولد مشاهیر علمی جهان همچون پروفیسور سمیعی و یا درگذشت پروفیسور ساموئل رهبر، پروفیسور حسایی، دهخدا، سلیمان حبیب و ... که از افتخارات جامعه ایرانی می‌باشند نیز ذکر گردیده است؛ و با توجه به عنوان خاص این تقویم و درج رویدادهای شاخص و متنوع جهان همواره سعی می‌گردد جدیدترین و برجسته‌ترین مناسبت‌ها درج گردد.

• **ساختار و صفحه‌بندی این تقویم تقریباً طی چندین دهه و چه بسا از نخستین نسخه‌ی آن ثابت و دست نخورده مانده است. آیا درصدد تغییر آن در آینده هستید یا شکل فعلی آن را مناسب می‌دانید؟**

ساختار و صفحه‌بندی این تقویم تقریباً از سال ۱۳۵۰ شکل گرفته و به عنوان یک نماد شناخته شده است. لذا فعلاً تصمیمی برای تغییر در چهارچوب و ساختار آن ندارم ولی سعی بر آن است به مرور تغییراتی در جهت تکمیل و به‌روز رسانی آن انجام دهم.

• **در انتشار این تقویم با چه مشکلاتی روبرو هستید و آینده‌ی انتشار آن را با رواج نسخه‌های مجازی تقویم‌ها چگونه ارزیابی می‌کنید؟**

متأسفانه نوسانات نرخ کاغذ از مشکلات انتشار این تقویم است و همواره سعی بر آن دارم تا با حداقل هزینه آن را آماده و توزیع نمایم. همچنین رواج تقویم‌های مجازی را هیچگاه موازی با انتشار این تقویم نمی‌دانم، زیرا هر یک قطعاً کاربرد خاص خود را دارد.

• **و صحبت پایانی شما؟**
خیلی خوشحالم از این که این تقویم علیرغم فراز و نشیب‌های فراوان، به مدت ۸۳ سال است بدون وقفه منتشر می‌گردد و به‌عنوان راهنما در برگزاری اعیاد و سنت‌های ما کلیمیان همواره مورد استقبال همکیشان گرامی قرار داشته است که گواه بر پیوند عمیق و ناگسسته‌ی این اثر با جامعه کلیمیان در اقصی نقاط کشور عزیزمان ایران دارد.

امیدوارم با پربار نمودن محتوا و کیفیت فنی و چاپ و ارتقای سطح علمی و فرهنگی این تقویم، منشأ ایجاد انگیزه و بستر مناسب برای هدایت علاقه‌مندان به تحقیق و پژوهش باشم.

• **در سال‌هایی که استفاده از نرم افزارهای کامپیوتری رواج نداشت، تهیه و تنظیم این تقویم چگونه انجام می‌شد؟**

به دلیل تنوع حروف و زبان‌های مورد استفاده (فارسی، عبری، انگلیسی)، عدم حروفچینی عبری در چاپخانه‌ها و عدم وجود نرم‌افزارهای کامپیوتری، هر صفحه از تقویم با مونتاز و چسباندن بالغ بر ۲۰۰ قطعه کاغذ حاوی کلمات و جملات در کنار هم تنظیم می‌گردید که کاری بس دشوار بود. همچنین اطلاعات علمی و فرهنگی و ... به دلیل عدم وجود اینترنت و فضای مجازی فقط با مطالعه‌ی کتب مرجع جمع‌آوری می‌گردید که لازم می‌دانم از زحمات بی دریغ و طاقت فرسای پدر بزرگوارم اسحق کهن صدق یاد کنم که طی ۵۰ سال این تقویم را با حداقل امکانات منتشر می‌کرد و در این راه عشق، علاقه به تحقیق و پژوهش و خدمت به مردم تنها نیروی محرکه‌ی او بود.

The image shows a page from a Hebrew calendar for the year 5769 (2008-2009). The page is titled "חשבון שנת ה'תשס"ט" (Calculation of the year 5769) and includes a table of days with corresponding Hebrew and English names, and a section for "מلاحظات" (Notes) regarding the Jewish New Year (Rosh Hashana) and the Day of Atonement (Yom Kippur). The table lists days from Sunday (28) to Sunday (29), with Hebrew names like "יום ראשון", "יום שני", etc., and English names like "Sunday", "Monday", etc. The notes section discusses the timing of Rosh Hashana and Yom Kippur, mentioning the date 27 Elul 5768 and the start of the year on 29 Tishrei 5769.

• **یکی از ویژگی‌های معروف این تقویم، ذکر انبوهی از سالگردهای مختلف (غیر از مناسبت‌های یهودی و مناسبت‌های رسمی کشوری) است. به عنوان مثال «درگذشت هنری فورده» مخترع اولین اتوموبیل بنزینی» یا «سالروز درگذشت ارنست**

پرورش، مهاجرت و عواملی دیگر، نه تنها خط فارسیهود رنگ باخت که گویش کلیمیان هم تحت تاثیر قرار گرفت. در کنار آن تغییر قطب آموزش‌های دینی یهودی از درون ایران به خارج از آن به نوعی ارتباط ما را با مکتوبات و محفوظات دینی یهودی‌ایرانیان کاهش داد. اگر تا عصر پهلوی به قول حبیب لوی در شب‌های شبان نوای شاهین‌توره در کنیساها طنین‌انداز می‌شد و تفاسیر و «معسه^۳»‌هایی با مضامین ایرانی- یهودی گفته می‌شد، امروزه زمان ویژه‌ی داراش^۴ در هر شب شبان بیشتر با ذکر داستان‌هایی از راو لوباویچ و ... تفاسیر و داستان‌های لس‌آنجلسی مزین می‌شود. از طرف دیگر گرچه تا پیش از سال ۱۳۵۷ کتبی نظیر منتخب اشعار فارسیهود به همت پرفسور نتصر در ایران به چاپ رسید، اما امروزه قلب تپنده این پژوهش‌ها در خارج از ایران قرار گرفته است. اگر امروز از بسیاری از کلیمیان راجع به فارسیهود سوال شود اطلاعی درباره آن ندارند، همچنین است جامعه‌ی دانشگاهی و اهل مطالعه‌ی ایرانی. گرچه در سال‌های اخیر کتبی مانند کتاب فارسیهود به سردبیری ناهید پیرنظر در ایران به چاپ رسیده، یا کتاب شاهین‌توره به همت آقای خوبان، آنوسی به تصحیح دکتر ناهید پیرنظر یا امیرعلی فلاحیان در خارج از ایران به فارسی منتشر شده و موضوع یهودیان ایران و تحقیق پیرامون آن بسیار بر سرزبان افتاده است، با این حال باز هم فارسیهود آنچنان که باید شناخته شده نیست و فقط نزد مخاطب متخصص جایگاه یافته است. یکی از دلایل این موضوع این است که تذکره‌نویسان فارسی با خط عبری آشنایی نداشته‌اند و در پی آن محققینی چون دکتر صفا یا شرق‌شناسانی چون براون که بر اساس همین تذکره‌ها تاریخ ادبیات ایران را نوشتند از ادبیات فارسیهود ذکری به میان نیاوردند. از طرف دیگر تا امروز مجموعه اسناد و نسخ خطی فارسیهودی که در خارج از ایران رده‌بندی شده و به عکس و پی‌دی‌اف تبدیل شده بسیار قابل دسترس‌تر و منضبط‌تر از

چرا فارسیهود مهم

است؟^۱

لنا دانیالی

کارشناس ارشد ادبیات فارسی

گرچه امروزه مشهورترین آثار فارسیهود از جمله شاهین‌توره و کتاب آنوسی با خط و زبان فارسی در اختیار ماست اما همچنان با این ادبیات بیگانه‌ایم. چه شده که ادبیات فارسیهود که روزگاری «شیرا^۲»‌هایش در هر کنیسا و مجلس خوانده می‌شد و در بین آحاد جامعه‌ی کلیمی جایگاه داشت چنین با ما غریبه شده؟

آغاز به کار مدارس آلیانس در اواخر دوره‌ی قاجار در ایران تقریباً مصادف است با آغاز نوعی گسست از خط فارسیهود در بین کلیمیان. با همگانی شدن و یکسان شدن نظام آموزش و

^۱ این نوشته برداشت آزاد و امتداد سخنی است که در برنامه‌ای با همین عنوان در ۹/۱۸/۱۴۰۲ در گروه فارغ التحصیلان یهودی ارائه شد.
^۲ شیرا: شعرغالباً با مضمون دینی
^۳ حکایت، سیره‌ی علما
^۴ داراش در اینجا به معنای وعظ است. تا آنجا که من اطلاع دارم اختصاص زمان داراش بین نمازهای مینحا و عرویت شبان در اصفهان از اواخر عصر

^۱ این نوشته برداشت آزاد و امتداد سخنی است که در برنامه‌ای با همین عنوان در ۹/۱۸/۱۴۰۲ در گروه فارغ التحصیلان یهودی ارائه شد.

^۲ شیرا: شعرغالباً با مضمون دینی

^۳ حکایت، سیره‌ی علما

^۴ داراش در اینجا به معنای وعظ است. تا آنجا که من اطلاع دارم اختصاص زمان داراش بین نمازهای مینحا و عرویت شبان در اصفهان از اواخر عصر

عوض شده، اما باور بفرمایید کشک همان کشک و کاسه همان است. آدم‌ها می‌روند و باز زاییده می‌شوند اما باز همان آدم‌ها هستند. به قول کتاب جامعه‌ی سلیمان: «یک نسل می‌رود و نسل دیگر می‌آید و زمین تا ابد پایدار می‌ماند.»

خلاصه‌ی ۶۱۳ فرمان‌های تورات

رحمن دل‌رحیم

روایت است که انبیای بنی-اسرائیل سعی داشتند که چکیده‌ی فرمان‌های تورات را در گفته‌های خود منعکس سازند.

حضرت داوود در کتاب تهلیلیم (مزامیر داوود) این چکیده را در ۱۱ بند خلاصه نمود (فصل ۱۵):

«خداوند! کیست که در جوار تو منزل کند و در کوه مقدست ساکن شود؟ آن کسی که کامل و سالک باشد
عدالت را به جای آورد در دل خویش راستگو باشد
با زبان خود غیبت ننماید به هموع خود بدی نکند
درباره‌ی هموعانش بدگویی نپذیرد
در نظر خویش حقیر و خوار است
کسانی را که از خدا ترس دارند، دوست می‌دارد
بر سوگند و عهد خود استوار است، هر چند به ضررش باشد
پول خود را به ربا نمی‌دهد
برای محکومیت فرد بی‌گناه، رشوه نمی‌گیرد.»

حضرت یشعیا (اشعیا)ی نبی این چکیده را به ۶ بند تقلیل داد (فصل ۳۳ آیه ۱۵):

«کیست از ما که بتواند در آتشگاه جاودانی (جوار الهی) ساکن شود؟
آن که به صداقت سالک باشد
به انصاف سخن گوید سود ظالمانه را خوار شمارد
دست خود را از گرفتن رشوه باز دارد
گوش خود را بر توطئه‌ی قاتلان ببندد
و چشم خود را بر دیدن بدی‌ها ببوشاند.»

حضرت میخا (میکا)ی نبی ۳ بند را چکیده‌ی فرمان‌های تورات دانست (فصل ۶ آیه ۸):

«خداوند از تو چه می‌طلبد؟ مگر این که
انصاف را رعایت کنی رحمت را دوست بداری
در حضور خدای خودت با تواضع سلوک نمایی.»
و **حضرت حقیوق** (حقیوق) نبی تمام آن فرمان‌ها را در یک بند خلاصه نمود (فصل ۲ آیه ۴):

«فرد صادق با ایمان خود خواهد زیست»

וְיִצְדִּיק בְּאֵמָנוֹ יִחְיֶה

نسخی است که در ایران وجود دارد. حتی راجع به کتبی هم که در سال‌های اخیر در این باره به فارسی چاپ شده قابلیت دسترسی برای آنان که خارج از ایران‌اند سهل‌تر است.^۵

اما چرا مهم است که ما کلیمیان با این ادبیات که روزگاری هم خالق آن و هم مخاطبش خودمان بوده‌ایم و امروز گویش و ادبیاتی تخصصی محسوب می‌شود بیشتر آشنا باشیم؟ ما کلیمیان از چشمه‌ی دو فرهنگ غنی ایرانی و یهودی سیراب شده‌ایم که هر کدام ویژگی‌های خاص خود را داشته است. فرهنگ یهودی مکتوب است و همه آراء و عقاید و آداب و رسوم خود را به زبان نثر که قالبی همه فهم و دور از صناعات ادبی است طی اعصار ثبت کرده، برخلاف آن فرهنگ ایرانی، فرهنگی شفاهی است و برجسته‌ترین مکتوباتش یا به زبان نظم و یا شعر به ثبت رسیده تا آنجا که حکمت و اندیشه ایرانی را بیشتر می‌توان در اشعار پی‌گرفت تا متون سراسر نثر. دامن ادبیات فارسی چنان فراخ است که از نگارگری و موسیقی و تاریخ و سیاست و ... در خود جای داده است.

ادبیات فارس‌یهود که بخشی از ادبیات فارسی محسوب می‌شود نیز از این قاعده مستثنی نیست. می‌توان تاریخ اندیشه‌ی دینی یهودیان ایرانی را در آثاری چون شاهین توره بازباییم و حتی ردپای برخی تفاسیر یهودیان ایرانی از تورات را در آن بازجوییم. ردپای بسیاری از اختلاف نظرها و تفاوت برداشت‌ها از روایات دینی مشترک یهودیان و مسلمانان و برعکس آن مشترکات فرهنگی و فکری و اجتماعی کلیمیان و مسلمانان ایرانی در شاهین توره بازتاب داده شده که حتی امروز هم می‌تواند برای ما راه‌گشا باشد. در آثار بابایی بن لطف و بابایی بن فرهاد تاریخمان را بخوانیم و بدانیم طی تاریخ پرفراز و نشیب‌مان در ایران چگونه تاب آورده‌ایم و چگونه تعامل و مدارا کرده‌ایم. راجع به دین و دنیا چگونه اندیشیده‌ایم و فقط این نیست در بسیاری کتب دیگر فارسی‌یهود از غذاهای مخصوص شبات گرفته تا آداب رسوم داراش و کنیساگردانی تا آداب همسرداری و ... را می‌توان بازجست. نه برای آنکه لزوماً آن‌را به کار بندیم بلکه برای حفظ ارتباطمان با گذشته خودمان و مهم‌تر از همه اینکه بتوانیم سیر تفکر یهودی- ایرانی را ادامه دهیم و بهتر بتوانیم بیاندیشیم. شاید بگویید روز و روزگار

^۵ از انصاف نگذیریم که برخی شبکه‌های پی‌دی‌اف‌ساز غیر مجاز کتاب در ایران برای پژوهشگر جوینده در ایران این مشکل را تا حدی آسان کرده- است.

در دهه‌ی ۶۰ میلادی اکثر جامعه‌ی یهودی منطقه ما که عمدتاً از بازماندگان جنگ جهانی دوم بودند مهاجرت کردند. برخی از اقوام ما قبلاً به آمریکا مهاجرت کرده بودند بنابراین خانواده‌ی ما که شامل والدینم، من و خواهر بزرگترم بودیم نیز رهسپار آمریکا شدیم. ما از راه ایتالیا برای این مهاجرت اقدام کرده بودیم و به این ترتیب من و خواهرم زبان ایتالیایی را هم که بسیار به رومانیایی نزدیک است فرا گرفتیم. در چهارده سالگی بدون اینکه انگلیسی بدانیم به آمریکا رسیدیم اما خوشبختانه من و خواهرم در دبیرستانی با معلمانی دلسوز مشغول به تحصیل شدیم که باعث شد به سرعت انگلیسی را یاد بگیریم و از یادگیری زبان عاشقانه اسپانیایی هم لذت ببریم. در دوره تحصیل در دبیرستان، تصمیم گرفتم خودم زبان عربی را بیاموزم. یادگیری عربی را تا سال نخست تحصیل در کالج اسمیت ام‌ای ادامه دادم و در پایان آن سال تحصیلی به دانشگاه پرینستون نیوجرسی، که به تازگی مختلط شده بود نقل مکان کردم. در دپارتمان مطالعات خاور نزدیک باید سه زبان «شرقی» یاد می‌گرفتیم که برای من این زبان‌ها عبری، عربی و برای نخستین بار فارسی بود.

خیلی زود عاشق فارسی شدم و با سفر سه ماه و نیمه‌ای در تابستان ۱۹۷۰ (۱۳۴۸ ش.م) به ایران این عشق در من استوار شد. در اوایل تحصیلاتم دنبال راهی می‌گشتم تا بین این سه زبان در پژوهش‌هایم پیوندی ایجاد کنم. این اتفاق در دوره دکتری‌ام در بخش زبان‌ها و تمدن‌های خاور نزدیک در دانشگاه هاروارد عملی شد. در آنجا از وجود فارسیهود مطلع شدم. خوشبختانه مجموعه بزرگی از نسخ خطی فارسیهود که در مدرسه الهیات یهودیان نیویورک نگهداری می‌شود به من این امکان را داد که متن مناسبی برای پایان‌نامه دکتری‌ام بیابم و دیدگاهم را در مورد امکان کار بر روی میراث فکری یهودیان ایرانی گسترش دهم. چنین شد که باقی تاملات در این باره در تاریخ ثبت شد.^۲

پروفسور «ورا باش مورین» پژوهشگر و مدرس «اسلام و یهودیت» است و در حال حاضر برجسته‌ترین استاد مرجع مطالعات فارسیهود در ایالات متحده به شمار می‌رود. مدرک کارشناسی خود را از دانشگاه پرینستون در رشته مطالعات خاور

پروفسور مورین استاد مرجع مطالعات فارسیهود در ایالات متحده

لنا دانیالی

زندگی‌نامه‌ی دکتر ورا باش مورین^۱:

من در شهر کوچکی که به رومانیایی بایاماره و در مجاری ناگیبایا خوانده می‌شود به دنیا آمدم. این شهر کوچک در منطقه ترانسیلوانی در شمال غربی رومانی قرار دارد. خانواده‌ام یهودی و پایبند به مذهب بودند، با این حال در دوران کودکی‌ام به سبب اینکه در قوانین کمونسیتی هفته‌ی کاری و روال مدارس شش روزه بود و شامل شبات هم می‌شد، مراسم ما و حرمت شبات خدشه‌دار می‌شد. پدر و مادرم از بازماندگان هولوکاست بودند. مادرم از بازماندگان آشویتس بود که در برکن بلسن آزاد شد. پدرم هم از یهودیان دربند اردوگاه‌های کار اجباری آشویتس بود و تمامی اعضای درجه یک خانواده‌ی او در آشویتس به قتل رسیده بودند.

خانه ما چند زبانه بود و شامل زبان‌های ییدیش، مجار و کمی هم عبری بود. زبان مدرسه‌ام رومانیایی بود و در مدرسه طی دو سال روسی و آلمانی را هم فراگرفتم.

^۱ - Dr. Vera Basch Moreen

^۲ - از خانم دکتر مورین که این زندگی‌نامه‌ی خودنوشت را اختصاصاً برای مجله‌ی *افق بینا* نگاشته‌است سپاس بسیار دارم، همچنین از خانم دکتر آریانه ساجد که این امر را میسر کرد، ممنونم.

است. در *باغ ملکه/استر* در سال ۲۰۰۰ منتشر شده و در سال ۲۰۰۵ برنده جایزه از انجمن کتابداران یهودی گشته است. اثر دیگر او *فهرست نسخ خطی فارسیهود* از کتابخانه‌ی حوزه علمیه یهودیان آمریکا (۲۰۱۵) است. این فهرست مرجع اصلی محققان درباره ایرانیان و یهودیان در موضوعاتی مانند تاریخ، شعر، پزشکی و زبان‌شناسی است که یهودیان ایرانی طی قرون پانزده تا نوزده میلادی به آن پرداخته بودند.

از نخستین کتاب‌های او *نقاشی‌های مینیاتور در نسخ فارسیهود*^۴ (۱۹۸۵) است که نامزد جایزه ملی کتاب یهود شد. از متاخرترین‌ها هم می‌توان به *کتاب مقدس در جایگاه حماسه فارسیهود: نسخه خطی مصور فتح نامه عمرانی (۲۰۱۶)* اشاره کرد.

دکتر مورین در مورد جنبه‌های مختلف روابط مسلمانان، یهودیان و مسیحیان کتاب‌هایی تالیف کرده و مقالات متعددی را در مجلات معتبر مطالعات اسلامی و یهودی منتشر کرده است. او در حال حاضر سردبیر *دایره‌المعارف یهودیان جهان اسلام (EJIW)*^۵ است و اکنون مشغول ویرایش بخش ایران، قفقاز و آسیای مرکزی این دایره‌المعارف است.

از دکتر مورین مقالات بسیار جذابی درباره کلیمیان در دانشنامه‌هایی مثل *ایرانیکا* و مجلات علمی معتبر به چاپ رسیده است که امیدوارم در شماره‌های بعدی بینا خلاصه‌ی برخی از آن‌ها را ارائه کنم.

منابع:

- ouwomen.org/speakers/dr-vera-basch-moreen/
- www.jtsa.edu/torah/catalog-of-judeo-persian-manuscripts-in-the-library-of-the-jewish-theological-seminary/
- www.cambridge.org/core/journals/ajs-review/article/abs/vera-basch-moreen-in-queen-esthers-garden-an-anthology-of-judeopersian-literature-yale-judaica-series-new-haven-yale-university-press-2000-xxiv-392-pp/7E79FB3F39D468FC7A35856E5EB6A995
- yalebooks.co.uk/book/9780300079050/
- www.gorgiaspress.com/vera-basch-moreen

نزدیک و دکترایش را در ۱۹۷۸ از دانشگاه هاروارد در رشته زبان‌ها و تمدن‌های خاور نزدیک دریافت کرد. زمینه‌ی تخصصی پژوهش و تدریس او، تاریخ و فرهنگ یهودیت پیشامدرن است که شامل: یهودیان در جهان اسلام، به ویژه ایران می‌شود. او در تاریخ، ادبیات و هنر یهودیان ایرانی بین قرن‌های چهاردهم و هجدهم میلادی بر اساس نسخه‌های خطی فارسیهود تخصص دارد.

دکتر مورین در کالج‌های سوارتمور، هاورفورد، فرانکلین و مارشال^۳ و دانشگاه پنسیلوانیا دوره‌های مطالعات اسلامی تدریس کرده است، او برگزارکننده دوره‌های مطالعاتی عالی در موسسه مطالعات پیشرفته در پرینستون، نیوجرسی، همچنین مطالعات عبری و یهودی در دانشگاه آکسفورد و مطالعات پیشرفته یهودی در کانون کاتز، در دانشگاه پنسیلوانیا بوده است. دکتر مورین از فرصت‌های مطالعاتی بنیاد ملی علوم انسانی، شورای جامعه دانش‌آموختگان آمریکا، هیئت تحقیقات و تبادلات بین‌المللی، و انجمن فلسفی آمریکا بهره‌برده است. او تالیفات و آثار فروانی در حوزه تاریخ و ادبیات یهودیان ایرانی دارد که تعدادی از آنها در این حوزه از کتب مرجع محسوب می‌شوند و جوایز معتبری را کسب کرده‌اند. از آنجا که در بین خاورشناسان کمتر کسانی به حوزه مطالعات فارسیهود پرداخته‌اند، شاید برای مخاطب ایرانی و کلیمی مورد توجه‌ترین اثر او کتاب *در باغ ملکه/استر: گلچینی از ادبیات فارسیهود* باشد. این کتاب منتخبی از ادبیات فارسیهود است که به انگلیسی ترجمه شده و برای نخستین‌بار غنای این ادبیات را برای خوانندگان انگلیسی‌زبان به ارمغان آورده. این مجموعه ویتروینی از نوشته‌های متنوع فارسیهود است که به قلم کلیمیان که احتمالاً قدیمی‌ترین جامعه دیاسپورایی مستمر در جهان‌اند نگاشته شده است. دکتر مورین متون نوشته شده بین قرون هشتم تا نوزدهم میلادی را گردآوری کرده است، که شامل قطعاتی از اسناد اولیه، بازخوانی آیاتی از تنخ (عهدعتیق)، دعاها، اشعار مذهبی و غیر مذهبی، تفاسیر و وقایع‌نگاری‌های تاریخی است. بیشتر ترجمه‌ها به قلم خود مورین است و هر قطعه با درایت خاصی انتخاب شده و توضیحاتی دارد تا معنای آن در تاریخ و افسانه‌های یهودی و اسلامی روشن شود. در کنار این توضیحات کتابشناسی و تفاسیر مورن کتاب را غنی‌تر کرده

⁵ The Encyclopedia of Jews in the Islamic World Online (EJIW)

³ Franklin & Marshall

⁴ (Miniature Paintings in Judeo-Persian Manuscripts)

تأملی بر سیر شکل‌گیری و ریشه‌های تاریخی گورستان گیلارد^۱

(و تأملی بر نقوش هنری روی سنگ‌های گورستان)

مریم میرزایی

کارشناس ارشد مرمت بناها و محوطه‌های تاریخی و مدرس دانشگاه علمی و کاربردی

طاهری)، گیلارد (گیلارد دماوند) و برخی دیگر از نواحی از دوران قدیم تعداد زیادی یهودی ساکن بودند. درباره اینکه یهودیان کدام منطقه ایران قدمت بیشتری دارند و ابتدا در کجا ساکن شده‌اند، اطلاعات مختلفی در دست است. برخی پژوهشگران یهودی اعتقاد دارند که یهودیان ابتدا به شوش کوچانده شدند و از آنجا به دیگر مناطق از جمله گیلارد نقل مکان کردند و برخی بر این نظرند که از ابتدا به گیلارد کوچانده شدند.

در کتاب تاریخ ایران نوشته گریشمن آمده است که آشوریان جمعی از یهودی‌ها را در شهر ری نزدیک تهران فعلی مسکن دادند و این قوم در ری زندگی آرامی داشتند. این شهر در آن زمان یکی از بزرگ‌ترین و آبادترین شهرهای ایران بود و مورخین عرب ری را عروس شهرهای دنیا نام نهاده بودند و یهودیان از قدیمی‌ترین اقوام ساکن شهری با این عظمت و اهمیت بشمار می‌رفتند. تجار یهودی به خاطر آشنایی با زبان

• **یهودیان استان تهران و نسبت آنها با گورستان گیلارد**
گورستان گیلارد در شرق تهران و در شهر گیلارد (در جنوب شهر دماوند) براساس برخی از اسناد کتابخانه‌ای و شواهد میدانی، یکی از کهن‌ترین گورستان‌های یهودیان ایران است. ایرانیان یهودی صدها سال قبل از پیدایش اسلام، مهمان کشور ایران شدند. بعد از فتح بابل توسط کوروش هخامنشی و آزادی یهودیان، کوروش آن‌ها را در انتخاب محل زندگی آزاد گذاشت. گروه بزرگی از یهودیان با میل خود در شهرهای مختلف ایران ساکن شدند. البته برخی پژوهشگران یهودی اعتقاد دارند که یهودیان ایران از حدود ۲۰۰ سال قبل از فتح بابل ساکن ایران شده بودند. گویا گروهی از یهودیان بعد از اسارت توسط پادشاهان آشور ابتدا به اردن و سپس به بخشی از محدوده ایران کنونی فرستاده شدند. جابجایی یهودیان در این مملکت پهناور بارها اتفاق افتاده است. در شهرهای شوش، شهر ری (در محدوده جنوب شرقی شهر تهران)، بندر سیراف (یا بندر

^۱ این مقاله در نخستین کنگره ملی ایران‌شناسی (اردیبهشت ۱۴۰۳) ارائه و توسط سردبیر خلاصه و ویرایش شده است.

به کلی رو به تحلیل رفت. طبق آماری در کتب تاریخی یهودیان در ۸۰ سال پیش منطقه‌ی گیلعاد دارای ۵۲۰ نفر یهودی و چهار کنیسیای فعال و یک حمام عمومی بوده است. در قبرستان گیلارد سنگ‌های ۸۰۰ ساله دیده شده و کنیسه‌ی خرابه‌ی آن هنوز باقی است. یهودیانی از دامغان و کاشان به گیلعاد مهاجرت کردند. یهودیان گیلعاد در دوره‌ی مغول و صفویه دچار مصیبت کمی شدند، ولی در حمله‌ی افغان‌ها به آنها آسیب‌های فراوان وارد شد و عده‌ی زیادی از مردم گیلعاد به غارها پناه برده و تعداد زیادی هم کشته شدند و عده‌ی کمی باقی ماندند که تعدادی از آنها هم تحمل زندگی در خرابه‌های گیلعاد را نداشتند. در ضمن پیدا شدن بیماری‌هایی مثل وبا و طاعون در کاهش جمعیت گیلعاد مؤثر بود و قسمتی از املاک وسیع و قبرستان گیلارد که جزو موقوفه یهودیان دماوند بود را به تدریج مالکین اطراف ربودند. مخصوصاً در عصر قاجار که نامهربانی نسبت به یهودیان ایران شدت گرفت، قسمت‌های دیگری از این املاک از دست رفت.

• مشخصات گورستان و سنگ قبرها

گورستان مذکور شامل دو بخش قدیم و جدید است. گورستان قدیمی‌تر در جنوب شرقی و گورستان جدیدتر در قسمت شمال قرار دارد. در منتهی‌الیه جنوب شرقی دو گورستان یهودی، بقایای گورستانی اسلامی دیده می‌شود که وضعیت آن به دلیل کندوکاوهای صورت گرفته، بسیار آشفته است. در سطح این گورستان اسلامی بقایایی از سفال‌های دوران اسلامی، به خصوص سلجوقی و تیموری دیده می‌شود که حکایت از قدمت و تعلق آن به قرون ۵ و ۶ هجری دارد.

قبور گورستان یهودیان با جهتی شرقی - غربی با سنگ قبرهای صندوقی شکل یکپارچه در اشکال مکعب، نیم استوانه، مکعب مستطیل، مستطیل و عمدتاً از جنس سنگ گرانبه یا چینی می‌باشد. برخی از سنگ قبرها تنها شامل یک قطعه سنگ و برخی دیگر از چند قطعه سنگ مختلف تشکیل شده‌اند. قدیمی‌ترین سنگ قبور موجود گورستان دارای تاریخ ۱۳۰۴ ش. و جدیدترین آن متعلق به سال ۱۳۷۸ ش. است. البته قطعاً در گورستان جنوب شرقی که قدیمی‌تر است، تدفین به صدها سال قبل باز می‌گردد.

• کیفیت سنجی نقوش هنری حکاکی شده بر روی سنگ‌های گورستان

به دلایل خاص، یهودیان تا حد ممکن از داشتن تمایزات ظاهری با جامعه‌ای که اکثریت آنها را غیرهمکیشان آنها

های مختلف، نه تنها عهده‌دار تجارت از شرق به غرب یعنی از هندوستان و چین به اروپا بودند بلکه با تمام شهرهای مهم داخل مملکت نیز روابط تجارتنی داشتند.

بعد از یورش مغول‌ها تعدادی از یهودیان که از این شهر نجات یافته بودند به نواحی اطراف پناه بردند. آنها دماوند و گیلارد در اطراف تهران و احتمالاً منطقه‌ای از تهران فعلی، یعنی محلات عودلاجان، مهران و میدان اعدام را برای ادامه حیات مناسب دانستند. بطور کلی یهودی‌های مقیم دماوند، تهران و گیلارد در ابتدا تصور میکردند اقامتشان در این دو ناحیه موقتی خواهد بود و مجدد به شهر ری باز می‌گردند. ولی در حدود ششصد سال قبل، بعد از آخرین حمله‌ی تیمور از آن شهر با عظمت چیزی باقی نماند و دیگر قابل سکونت نبود و یهودی‌ها در گیلارد و دماوند برای همیشه ساکن شدند.

• گورستان گیلارد

دماوند یکی از شهرهای استان تهران و مرکز شهرستان دماوند است. محله جیلارد یا گیلارد، از قدیمی‌ترین محله‌های شهر دماوند است. این محله از لحاظ وسعت یکی از بزرگترین محله‌های شهر دماوند است و در کنار جاده تهران فیروزکوه قرار دارد. در زبان عبری גיל'אד (Gilad یا Ghil'ad) نامی است برای مردان که از ریشه گیل گرفته شده و گیل (gil גיל) به معنی شادی و آد به معنی همیشگی و ابدی است که در نهایت گیلعاد به معنی شادی ابدی است.

• یهودیان گیلارد

حبیب لوی معتقد است که یهودیان دماوند و گیلارد بیش از دو هزار و پانصد سال در این دو دهکده ساکن بوده‌اند. وی وجود سه قطعه سنگ قبر در قبرستان گیلارد را - که متأسفانه امروز اثری از آنها نیست - دلیل این نظر می‌داند. لوی در جلد سوم کتاب تاریخ یهود می‌نویسد:

سنگ اول تاریخ ۱۸۸۸ شطاروت دارد که مطابق است با ۱۵۷۷ میلادی. سنگ دوم تاریخ ۱۸۷۵ شطاروت دارد که مطابق است با ۱۵۶۴ میلادی. سنگ سوم تاریخ ۱۸۶۵ شطاروت دارد که مطابق است با ۱۵۵۴ میلادی (که البته قطعاً این تاریخ‌ها با سابقه‌ی ادعایی ۲۵۰۰ ساله گورستان مطابقت ندارد).

گیلعاد یکی از بزرگ‌ترین محله‌های یهودی‌نشین شمال ایران بوده و طول زمین‌های آن تا قرن ۱۷ میلادی به ۲۰ فرسنگ یا ۱۸۰ کیلومتر می‌رسیده است و جمعیت یهودیان گیلعاد از عصر استیلای مغول به بعد تا حمله افغان‌ها به ایران،

از نقوش ختایی) نیز قابل شناسایی است. در گورستان گیلیارد، سنگ قبرهای باقی مانده از دوره قاجار، در صورت فاخر بودن ردپایی هر چند محدود از یک تذهیب زیبا را در خود دارند. اما به مرور با قدم گذاشتن به دوره پهلوی، اثر نقوش تزئینی تذهیب رو به کاهش گذاشت. **لازم به ذکر است که این گورستان در بیست و یکم اسفند ماه ۱۳۹۵ توسط سازمان میراث فرهنگی ایران در فهرست آثار ملی با شماره اثر: ۳۱۶۹۱ به ثبت رسیده است.**

تشکیل می‌دهند، پرهیز می‌کنند. سنگ قبرهای گورستان گیلیارد ترکیبی از وجوه عبری و ایرانی را در خود دارد؛ مهم‌ترین ممیزه سنگ‌های قبر گورستان گیلیارد، زبان عبری نگاشته شده بر روی آنها است. این نوشته‌های عبری در چیزی بیشتر از نیمی از این سنگ‌ها با نوشتار فارسی و عموماً با خط نستعلیق هم‌نشین شده است. در بخش فارسی این نوشته‌ها، مشخصات فرد متوفی و نکات کلیدی مثل تاریخ تولد و وفات وی نقش بسته است. بخش فارسی این سنگ‌ها فارغ از محتوای آنها، کوچکترین تفاوتی با سنگ‌های قبر مسلمانان ندارد. مشخصه بارز بعدی بر روی سنگ‌های این گورستان که به طور مشخص به یهودیان تعلق دارد، نقوش ستاره داوود و شمعدان یهودی (معروف به منورا) است. این نقوش به شکل هم‌زمان و یا به شکل جداگانه در تمام این سنگ‌ها قرار دارد. اندازه و نسبت این نقوش نسبت به دیگر اجزای حکاکی شده بر روی سنگ‌های قبر متفاوت است؛ ظاهراً تفاوت تاریخی سنگ‌های قبر در بزرگی، کوچکی و استفاده از هر کدام از این نقوش مؤثر بوده است.

منابع:

۱. لوی، حبیب، تاریخ یهود ایران، (سه جلد)، کتابفروشی یهودا بروخیم، تهران، ۱۳۳۹
۲. گیرشمن، رومن، کتاب ایران از آغاز تا اسلام، مترجم: محمد معین، انتشارات: علمی و فرهنگی، ۱۴۰۱
۳. مصطفوی، علی اصغر، نگاهی به زندگی ایرانیان یهودی، انتشارات بامداد، ۱۳۶۹
۴. میرزایی، مریم، سرگذشت یک خیابان-سیر شکل گیری خیابان سی تیر، نشر: خانه فرهنگ و هنر گویا، ۱۳۹۸
۵. پازوکی طرودی، ناصر، آثار تاریخی دماوند، تهران: سازمان میراث فرهنگی، ۱۳۸۱
۶. نصرتی، مسعود، تاریخ دماوند و آثار تاریخی آن، تهران: فیض کاشانی؛ تربت، ۱۳۸۱
۷. صفایی، علی، دماوند؛ شامل اوضاع اقتصادی و اجتماعی شهرستان دماوند، تهران؛ کانون معرفت، ۱۳۳۵
۸. سایت انجمن کلیمیان تهران: www.iranjewish.com

سنگ قبرهای گورستان گیلیارد، متناسب با میزان کیفیت سنگ و طراحی صورت گرفته بر روی آنها، از نقوش تزئینی ایرانی بهره گرفته؛ به این معنا که هر چقدر یک سنگ نفیس‌تر و دارای ارزش مادی بیشتری است، طراحی نقوش روی آن نیز از وضعیت فاخرتری برخوردار است. هنرمندان طراح برای این سنگ‌ها از نقوش پر پیچ و تاب ایرانی متداول در عصر قاجار بهره گرفته‌اند (در سوی مقابل تقریباً اثری از نقوش هندسی نیست). نقوشی که در فرهنگ هنرهای تجسمی ایران به نام نقوش تذهیب قاجاری شناخته می‌شوند؛ نقوشی که عموماً بیرون تراویدن دسته‌های گل انتزاعی از درون یک یا دو گلدان قرینه را نشان می‌دهد. به این ترتیب، غالب نقوش تذهیب به کار رفته بر روی این سنگ قبرها، نقوش ختایی است. با این وجود در بعضی از سنگ‌ها ردپای نقوش اسلیمی (به شکل جدا

راهی تهران شدند. پس از مدتی کلیمیان ساکن در مناطق غرب تهران نیاز به مکان‌هایی جهت انجام فرایض مذهبی خود احساس نمودند و با مشورت و کمک اعضای جامعه کلیمیان آن زمان و مساعدت افراد خیراندیش کلیمی، تصمیم به تاسیس کنیسه‌هایی در منطقه غرب تهران گرفتند که کنیسه کلیمیان (نواب)، از آن جمله بود.

تاسیس کنیسه کلیمیان

گفته شده است که شخصی به نام حبیب‌الله کهن کاشانی که به کار تجارت و واردات لوازم پزشکی و آزمایشگاهی در ایران اشتغال داشت و جزو افراد متمکن و خیراندیش کلیمی محسوب می‌شد، (به همراه فرزندانش) موسس و بانی کنیسه کلیمیان بود. نام کنیسه برگرفته از نام موسس آن (حبیب‌الله کهن) می‌باشد. این کنیسه به همراه مدرسه‌ای به نام اتحاد نو که جزئی از ساختمان کنیسه می‌باشد، با کمک و همیاری سازمان جهانی آلیانس در ایران تاسیس و در سال ۱۳۳۹ خورشیدی در محدوده خیابان‌های آزادی و خیابان نواب صفوی افتتاح گردید. حبیب‌الله کهن پس از عمری پرتلاش و انجام امور خیرخواهانه جهت کلیمیان تهران در سال ۱۳۴۳ خورشیدی مطابق با ۵۷۲۴ عبری دیده از جهان فرو بست.

فعالیت سازمان جهانی آلیانس در ایران

سازمان جهانی آلیانس که در واقع یک سازمان در ارتباط با فعالیت‌های فرهنگی در سرتاسر جهان می‌باشد و در حال حاضر مقر اصلی آن در فرانسه (شهر پاریس) و شعبه دیگری نیز در کشور اوکراین در نزدیکی روسیه قرار دارد، فعالیت خود در ایران را با هدف شکل‌گیری فعالیت‌های فرهنگی از سال ۱۲۷۹ خورشیدی - ۱۹۰۰ میلادی (همزمان با پادشاهی مظفرالدین شاه قاجار و دوران مشروطه در ایران) آغاز نمود و چهار مرکز فرهنگی و آموزشی را در تهران به جهت استفاده کلیمیان تهران تاسیس کرد که عبارتند از: مدرسه اتحاد (سه راهی ژاله)، مدرسه اتحاد در مجاورت کنیسه اتحاد (روبروی ساختمان مجلس شورای اسلامی در میدان بهارستان)، دبستان اتحاد نو واقع در ساختمان کنیسه زرگریان و مدرسه اتحاد نو واقع در طبقه همکف ساختمان کنیسه کلیمیان (نواب).

سه نکته در مورد مراکز آموزشی آلیانس قابل ذکر است: اولاً اکثریت پرسنل و مسئولین مدارس تحت پوشش آلیانس در تهران ملیت فرانسوی داشتند. دوم، همزمان با تهران در چندین شهرستان کلیمی‌نشین در ایران نیز مدارس آلیانس تاسیس شده بود. سوم، مدارس اتحاد حدوداً تا اواسط دهه ۱۳۵۰ خورشیدی به فعالیت خود ادامه دادند و با ملی شدن مدارس در ایران در سال‌های پایانی حکومت پهلوی دوم عملاً این مدارس تعطیل شدند.

گذری بر تاریخچه کنیسه‌های تهران (نواب)

مهندس مهران ملک

کارشناس معماری

سکونت کلیمیان در منطقه غرب تهران

کلیمیان پس از خروج تدریجی از منطقه بازار تهران و اولدجان در محدوده ارگ قدیم تهران (خیابان سیروس و «سرچال قدیم»)، در چندین مرحله در مناطق مختلفی از شهر تهران سکنی گزیدند. یکی از این مناطق، محدوده غرب تهران (خیابان نواب صفوی - میدان توحید - ابتدای خیابان ستارخان - سه راهی طرشت و اطراف آن) محسوب می‌شد. وجود کنیسه‌های نصرت (مخصوص خراسانی‌های مقیم تهران)، کنیسه سه راهی طرشت، کنیسه گیسا و کنیسه کلیمیان (نواب) دلیلی بر این مدعاست. گفته شده است که در دهه‌های ۱۳۲۰ تا اواخر دهه ۱۳۴۰ خورشیدی از شهرستان‌های مختلفی در ایران که کلیمی‌نشین بوده‌اند، همکیشانی جهت سکونت به تهران مراجعت نمودند. مشهدها، همدانی‌ها، اصفهانی‌ها، کاشانی‌ها، یزدی‌ها و به‌خصوص خانواده‌ها و افراد بسیاری از استان کردستان و به‌ویژه شهرستان سنندج که نفوس جمعیتی کلیمیان در آنجا بیشتر از نقاط دیگر استان کردستان بود، به تدریج به دلایل مختلفی از جمله شرایط زندگی و کسب و کار

گذشته اساتید بنامی چون استاد حاج میرزا محسن قدبانی، استاد حاج لطیف مهدویان، استاد سید اکبر کتیبرایی و مرحوم استاد عبدالکریم نوید تهرانی در راه هنر آینه‌کاری سنتی ایرانی زحمات فراوانی کشیدند. در مورد آینه‌کاری بخش هخال کنیسیای کهن در اواسط سال ۱۳۳۶ تا اواخر بهار سال ۱۳۳۹ خورشیدی، آینه‌کاری قسمت هخال کنیسیا توسط مرحوم استاد حاج سید علی‌اکبر صالحی و دو نفر از شاگردان آن مرحوم در چندین فاز به سبک آینه‌کاری فضایی حجمی معکوس که یکی از مشکل‌ترین سبک‌های اجرای آینه‌کاری به‌شمار می‌رود انجام شد که در اجرای آن از چند صد قطعه آینه‌ی برش خورده به ضخامت‌های ۳ و ۵ میلیمتر استفاده شده است، و سپس آن بخش با عبارات عبری تزئین گردید.

خاستگاه مراجع فقیه مذهبی کلیمیان تهران

همواره عده‌ای بر این باور بوده‌اند که فقط کنیسه‌های ملاحینا، دروازه دولت، پل چوبی و یا ابریشمی، محل رفت و

مشخصات ظاهری و معماری ساختمان کنیسیای کهن
بخش بیرونی بنا دارای پنجره‌هایی به صورت موازی و بلند است. ساختمان به صورت دو طبقه با نمای سیمانی ساده (از نوع تخته ماله) می‌باشد که طبقه‌ی همکف آن به دبستانی به نام «اتحاد نو» جهت تحصیل کودکان کلیمی و فقط در مقطع ابتدایی با ۶ کلاس اختصاص یافته بود. طبقه‌ی دوم آن که به وسیله دو بازوی پله به سالن کنیسیا راه دارد، فقط کاربری مذهبی داشته و از آن به عنوان کنیسیا استفاده می‌شود. نیم طبقه‌ای نیز به صورت سه وجهی در بالای کنیسیا طراحی شده که دور تا دور طبقه مربوط به کنیسیا را (به جز سمت هخال) احاطه کرده است که به صورت بالکن و فقط مخصوص استفاده بانوان می‌باشد. جایگاه شالیخ صبیور (پیش‌نماز یا میشکان)، درست در وسط سالن کنیسیا و روبروی هخال (جایگاه تورات) قرار دارد. بخش هخال که در واقع مهم‌ترین و پرتزئین‌ترین بخش بنا محسوب می‌گردد، در ضلع غربی سالن کنیسیا خودنمایی می‌کند و دور تا دور آن از جنس سنگ مرمر رگه‌دار و دارای تزئینات زیبای آینه‌کاری به شکل قوسی است که به صورت یک هلال نیم دایره، اطراف بخش هخال را به طور کامل در بر گرفته است و بر روی آینه‌ها نیز نوشته‌هایی به خط عبری نقش بسته است.

از دیگر تزئینات اطراف هخال، نقوش و نوشته‌هایی از کتاب تورات مقدس به خط عبری همراه با المان‌های مذهبی از جمله منورا (شمعدان) می‌باشد که بر روی سنگ‌های مرمر دور قسمت هخال به شکل هنرمندانه و زیبایی حک شده‌اند.

نکاتی در مورد ساخت بخش هخال و آینه‌کاری آن

بنا بر روایتی به نقل از مراجع مذهبی فقیه کلیمیان ایران (حاجام حئییم شوفط و حاجام یوسف همدانی کهن)، نگاه کردن به ابهت و زیبایی هخال (جایگاه تورات) هنگام خواندن تفیلا (نماز) در کنیسیا، شخص را به روح عبودیت خداوند نزدیک‌تر می‌کند.

اولین ظهور هنر آینه‌کاری سنتی در معماری ایرانی، در تزئین ایوان خانه شاه طهماسب صفوی در شهر قزوین بود که بعدها به آینه‌خانه‌ی اصفهان معروف شد، چرا که جهت تزئین فضای داخلی کاخ مذکور از تکه‌های بسیار آینه‌های برش خورده استفاده شده است (سال ۹۳۰ تا ۹۸۴ هجری قمری - حدود ۴۵۰ سال پیش). از اماکنی که در ایران در تزئین آنها از هنر آینه‌کاری سنتی ایرانی بهره گرفته شده، می‌توان کاخ گلستان، عمارت چهلستون اصفهان، کاخ مرمر در تهران مربوط به سلسله پهلوی اول و دوم، تالار آینه در کاخ نیاوران، کاخ موزه سعد آباد و بارگاه حضرت امام رضا در مشهد را نام برد. در طول سده‌های

کنیسا)، مرحوم خاخام سیون پاچالی و فرزند آن مرحوم، داریوش پاچالی به عنوان شالیخ صیبور، مرحوم الياهو فرهنگند پور همدانی به عنوان مسئول کنیسا که در حدود ۲ دهه زحمات بی شائبه و فراوانی را در جهت پیشرفت و ساماندهی امور کنیسی کهن انجام داده و در نهایت در ۲۷ آذر ماه ۱۳۸۶ خورشیدی مصادف با نهم ماه طبت ۵۷۴۸ عبری بدرود حیات گفت. دیگر افراد: آقایان دردشتی، کفاش، برادران شمسین، شکرالله رحمانی زاد، یوسف احدوت، دکتر سیمانی، اجلال مصری، فرید مصری، یونسی، ناصر داودیان (رابط انجمن کلیمیان تهران)، یوسف حثیم شمطوب، خانواده مریمیان، یورام عزیزی (شالیخ صیبور)، دکتر ستاره شناس وفرهاد آزادگهر به عنوان (شالیخ صیبور).

لازم به ذکر است که به دلیل کاهش چشمگیر جمعیت کلیمیان در منطقه غرب تهران در حال حاضر مراسم مذهبی در کنیسی کهن فقط در صبح‌های دوشنبه و پنجشنبه هر هفته برگزار می‌گردد.

در تهیهی این گزارش از همکاری هارون یشایایی، مهران ابریشمیان، داریوش پاچالی، خاخام مهرداد ساسانی فرد و هیئت امنای کنیسی کهن استفاده و از ایشان تشکر می‌گردد.

منابع:

۱. محله کلیمیان تهران (ناصر تکمیل همایون)
۲. کنیسه‌های تهران؛ از دیروز تا امروز (یاسمن غنی)
3. fa.wikipedia.org
۴. از بلدیة تا شهرداری تهران (مهندس محمدرضا حسن بیگی)
۵. فهرست بناهای تاریخی و اماکن باستانی ایران، تنظیم و نگارش دکتر نصرت الله مشکاتی

آمد و حضور و سخنرانی مراجع دینی در دوران معاصر کلیمیان در تهران بوده است، اما شواهد نشان می‌دهد که مراجع مذهبی از جمله مرحوم خاخام دیدیدیا شوفط، مرحوم خاخام حثیم شوفط و مرحوم خاخام اوریتل داویدی مکرراً در زمان حیات خود به کنیسی کهن نیز رفت و آمد داشته و اقدام به خواندن تفیلا (نماز) و همچنین سخنرانی مذهبی جهت نمازگزاران کنیسا نموده‌اند؛ حتی خاخام یوسف همدانی کهن (مرجع فقیه مذهبی کلیمیان ایران) نیز در روز تعینت استر در اواخر سال ۱۳۶۹ در کنیسی کهن سخنرانی مذهبی انجام داده بودند.

یادی از مسئولان و زحمتکشان کنیسی کهن

اولین افرادی که پس از استقرار در منطقه غرب تهران، کنیسی کهن را جهت انجام فرایض مذهبی خود انتخاب کردند، خانواده‌هایی از خطه استان کردستان و به ویژه شهرستان سنندج بودند که از جمله آنان می‌توان خاندان مصری را نام برد که سالیان متمادی زحمات فراوانی را در کنیسی کهن متحمل گردیدند. دیگر افراد می‌توان از آقای خاسید (مسئول کنیسا و صندوق دار)، مرحوم فرج الله ابریشمیان (مسئول صدقات

ایرانیان در عهد عتیق (تنخ)

یاسمن غنی

کارشناس ارشد ایرانشناسی

نقش و جایگاه ایرانیان در این کتاب‌ها که در اکثریت موارد شامل پادشاهان است بیان می‌شود.

کتاب اشعیا (یشعیا)^۱

حضرت اشعیا در قرن ۸ پ.م و در اورشلیم می‌زیست. در تنخ کتابی به نام اوست که ۶۶ باب دارد و شامل پیشگویی‌های دقیقی از جمله حمله‌ی آشوریان به اسرائیل (دولت شمالی) و به اسارت رفتن قوم، ظهور منجی یهودیان - کوروش - و پیروزی - اش بر بابل و آزاد ساختن یهودیان و بازسازی معبد اورشلیم است. وی در میان انبیای نویسنده، بزرگترین آنان محسوب می‌گردد و به او لقب شاهزاده‌ی انبیاء عهد عتیق را داده‌اند. در باب ۱۳ کتاب اشعیا از زبان خداوند آمده: «اینک من مادها را که توجهی به طلا و نقره ندارند بر ضد بابلی‌ها برخوادم انگیخت تا بابلی‌ها نتوانند با پیشکش کردن ثروت خود، جان خود را نجات دهند و بابل که زینت فخر کلدانیان است مانند سدوم و عموره واژگون خواهد شد...» (۱۳: ۱۷-۱۹). او در باب ۱۴ به بنی‌اسرائیل وعده می‌دهد که بار دیگر بر آنان ترحم خواهد کرد و آنان را برخواهد گزید و قوم‌هایی به آنان کمک خواهند کرد تا به سرزمین‌شان بازگردند؛ و در ادامه در باب ۲۱ آن قوم‌ها را به این صورت معرفی می‌کند: «ای لشکر عیلام حمله کن، ای لشکر ماد محاصره کن، خدا به ناله‌ی قوم‌هایی که زیر دست بابل هستند پایان می‌دهد» (۲۱: ۱-۲). در باب ۴۱ از کتاب اشعیا او بشارت آمدن مردی از مشرق زمین را می‌دهد که نام خدا را خواهد خواند و از شمال به جنگ با قوم‌ها فرستاده خواهد شد و پیوسته پیروز است و بر پادشاهان مسلط می‌گردد و به بنی‌اسرائیل وعده‌ی نصرت و شادمانی از سوی خداوند می‌دهد. در باب ۴۲ آن فرد برگزیده خدا معرفی می‌شود که خدا در روح او دمیده و به او قدرت داده تا عدالت و انصاف را به اجرا درآورد و سپس مژده‌ی پایان اسارت و شکست بابل و کلد را می‌دهد. این پیشگویی‌ها در حالی است که اشعیا در زمان حمله‌ی بخت‌النصر بابلی به کشور یهودا زنده نبود و در نهایت در آخرین آیه از باب ۴۴ که مهم‌ترین بخش از این کتاب است به صراحت نام کوروش به میان می‌آید که مشیت خدا را به اتمام خواهد رسانید و اورشلیم و معبد آن نیز بنا خواهد شد.

عهد عتیق که به معنای پیمان کهن است شامل کتب مقدس یهود است که به اختصار تنخ نامیده می‌شود. تنخ شامل ۲۴ کتاب در سه بخش است: بخش اول پنج کتاب تورات، بخش دوم نویسیم یا انبیاء شامل ۸ کتاب و بخش سوم کتوبیم یا مکتوبات شامل ۱۱ کتاب است. در تنخ ضمن ذکر داستان‌هایی از انبیاء و پادشاهان، نشانه‌هایی از اقوام و ملل گوناگون نیز منعکس شده است. یکی از سرزمین‌هایی که در کتاب مقدس از آن سخن به میان آمده ایران است که در دوران باستان به سرزمین پارس‌ها و مادها شهره بود. قوم بنی‌اسرائیل پس از اشغال دو کشور اسرائیل و یهودا به دست آشوریان و بابلیان در قرن‌های ۸ و ۶ پ.م، به سمت شهرهای مادی و سپس پارسی مهاجرت کردند. سرنوشت این قوم پس از رهایی به دست کوروش پادشاه هخامنشی، به گونه‌ای با ایران گره خورد که آن را تبدیل به اصیل‌ترین و کهن‌ترین اقوام ساکن در این سرزمین کرد، به طوری که یهودیان در تکوین هویت ایرانی سهم بسزایی داشتند. در تنخ از بزرگان و پادشاهانی چون کوروش کبیر، خشایارشا، داریوش دوم، اردشیر و غیره یاد شده که هر کدام در نجات و تغییر سرنوشت یهودیان تاثیر داشتند. از ۲۴ کتاب تنخ مجموعاً در کتاب‌های اشعیا، ارمیا، عزرا، نحمیا، زکریا، دانیال، تواریخ ایام و استر از سرزمین و بزرگان ماد و پارس یاد شده است. در مطلب زیر به طور خلاصه و به ترتیب تقدم تاریخی،

بی حرمت نمودند. با اینکه باب‌ها به ترتیب تنظیم نشده است اما محتوای مشخصی دارد و آن پیشگویی ارمیا از دستیابی بابلیان بر اورشلیم است و به اسارت رفتن یهودیان به مدت ۷۰ سال و در نهایت نجات آنها به وسیله شاهان ایرانی است.

کتاب دوم تواریخ ایام (دیوره هیامیم)^۲

به احتمال زیاد این کتاب که دنباله‌ی کتاب اول تواریخ ایام است نوشته‌ی عزرای کاتب است و آن بخش از این کتاب که ادامه دهنده‌ی روایت کتاب ارمیاست ممکن است نوشته‌ی نحمیای نبی باشد. در این کتاب داستان فتح اورشلیم به دست کلدانیان بازگو می‌شود و این که بابلیان نه تنها به یهودیان رحم نکردند و بسیاری را کشتند، که به خانه‌ی خدا و خزانه‌ی آن نیز رحم نکردند. آن‌ها معبد را سوزاندند و غنایم آن را به بابل بردند. یهودیان به مدت ۷۰ سال به عنوان اسیر در بابل به سر می‌بردند تا این که در سال اول سلطنت کوروش پادشاه فارس، کلام خداوند به زبان ارمیا کامل شد. خداوند روح کوروش پادشاه فارس را برانگیخت تا فرمانی در ممالک خود صادر کند و آن را نیز مرقوم داشت و گفت: «کوروش، پادشاه فارس چنین می‌فرماید: خدای آسمان‌ها، تمامی ممالک زمین را به من داده است و او مرا امر فرمود که خانه‌ای برای وی در اورشلیم که در یهودا است بنا نمایم. پس کیست از شما از تمامی قوم او؟ خدایش همراهش باشد و برود».^۳ (۳۶: ۲۲-۲۳)

کتاب عزرا^۴

عزرا نام کاتب و کاهن یهودی است که در قرن ۵ پ.م می‌زیست. او رهبری دومین گروه مهاجرین یهودی را که از اسارت بابل به یهودا باز می‌گشتند، بر عهده داشت. عزرا به «عزرا

در باب ۴۵ از کوروش به عنوان مسیح خدا یاد شده که خداوند دست راست او را گرفته تا امت‌ها را مغلوب کند و او به عدالت برانگیخته شده که اسیران خدا را آزاد خواهد نمود. توصیف کوروش و برگزیدگی‌اش برای نجات بنی‌اسرائیل تا پایان باب ۴۸ ادامه دارد. محتوای مطالب بیان شده در این باب-ها کاملاً شبیه به نوشته‌های لوح استوانه‌ای کوروش است، با این تفاوت که به جای خدای بنی‌اسرائیل از مردوک خدای بزرگ بابل یاد شده که کوروش پادشاه شهر انشان را برای دادگری به سوی شهر بابل فراخواند زیرا نبوتیاد پادشاه بابل مردوک را پرستش نمی‌کرد.

کتاب ارمیا (ییرمیا)^۲

حضرت ارمیا در قرن ۷ پ.م در سرزمین عناتوت می‌زیست و سپس به اورشلیم مهاجرت کرد. او فتح اورشلیم به دست کلدانیان را پیشگویی کرده بود و در زمان فتح در زندانی در اورشلیم به سر می‌برد. دو کتاب از او در مجموعه تنخ وجود دارد؛ یکی کتاب ارمیا که ۵۲ باب دارد و شامل هشدارهایی به قوم یهود و پیشگویی‌هایی از آینده‌ی تلخ آنان است و دیگری کتاب مرثی ارمیا که ۵ باب دارد و شامل سخنان اندوهبار و گلایه‌ی خداوند از نافرمانی‌های قوم یهود و ترک شریعت است که موجب نابودی شهرهای یهودا و پراکندگی یهودیان در میان امت‌ها شد. در باب ۵۰ از کتاب ارمیا وعده‌ی آمدن سپاهی بزرگ از سرزمین‌های شمال برای فتح بابل داده شده و در دو باب آخر آمده که خداوند روح پادشاهان ماد را برانگیخته است تا با لشکریان، بر بابل هجوم آورند و آن را خراب کنند و این است انتقام خداوند از کسانی که به قوم او ظلم کردند و خانه‌اش را

א ובשנת אסח, לכורש מלך פרס, לכלות דבר-יהנה, מפני ירמיה: העיר יהנה, את-רוח פרש מלך-פרס, ויעבר-קול בכל-מלכותו, וגם-במכתב לאמר.
ב פה אמר, פרש מלך פרס-- כל ממלכות הארץ, נמן לי יהנה אלהי השמים; והוא-פקד עלי לבנות-לו בית, בירושלם אשר ביהודה.
ג מי-בכם מכל-עמו, יהי אלהיו עמו, ויעל, לירושלם אשר ביהודה; ויבן, את-בית יהנה אלהי ישראל-הוא האלהים, אשר בירושלם.
ד וכל-הנשאר, מכל-המקמות אשר הוא גר-שם-- ונשאווהו אנשי מקמו, בכסף ובזהב וברכוש ובבהמה; עם-הנזבה-- לבית האלהים, אשר בירושלם.

^۴ عزرا

^۲ یرمיהو
^۳ دب‌רי הימים

کاخ اکباتان در سرزمین مادها پیدا کرد که حاوی دستور کوروش برای ساخت مجدد معبد بود و در نتیجه به دستور داریوش دوم و از محل مالیات جمع آوری شده در خزانه‌ی سلطنتی، بازسازی معبد به سرعت انجام شد و در سال ششم سلطنت او پایان پذیرفت.

۸۰ سال پس از بازسازی خانه‌ی خدا عزرا به همراه گروهی از یهودیان بابل راهی اورشلیم می‌شود. عزرا در زمان سلطنت اردشیر یکم می‌زیست و بسیار مقبول پادشاه و مقامات دربار بود. اردشیر او را مامور تعلیم دینی به یهودیان کرد و او را در این راه تماما حمایت می‌کرد. در باب ۷ متن نامه‌ی اردشیر به عزرا آمده که او را با طلا و نقره و هدایای گرانبها برای خدای اسرائیل همراه کرده است و از تمام خزانه‌داران حکومتش خواسته تا هر چه عزرا برای سفرش نیاز دارد بی‌درنگ فراهم کنند. (۷: ۱۱-۲۸)

همچنین در باب ۴ کتاب عزرا از شکایت‌نامه‌هایی علیه یهودیان یاد می‌شود که توسط دشمنان آنان در آغاز سلطنت خشایارشا برای پادشاه فرستاده می‌شد و آنان را قومی شورشگر علیه پادشاهان معرفی می‌کند. در بندهای بعدی عنوان می‌شود که در دوره‌ی سلطنت اردشیر نیز شکایت‌نامه‌هایی به خط و زبان آرامی که زبان رسمی سرزمین پارس بود نوشته و به پادشاه ارسال شده بود که متن چند نمونه از شکایت‌نامه‌ها در کتاب عزرا آمده است.

باید در نظر داشت که ترتیب پادشاهانی که در متن عزرا آمده مطابق با تاریخ هخامنشی نیست. در کتاب عزرا در چند مورد از کتاب تواریخ پدران، کتاب تاریخ نیاکان در دوره‌ی هخامنشی و کتابخانه‌ی سلطنتی بابل صحبت می‌شود که نشان می‌دهد به احتمال زیاد ایرانیان از دوره‌ی هخامنشی تاریخ مکتوب داشته‌اند.

کتاب حَجّی (هَگّی) °

حضرت حجّی در قرن ۶ پ.م می‌زیست. او از جمله کسانی بود که در بابل در اسارت به سر می‌برد و در زمره‌ی کسانی است که در بازسازی خانه‌ی خدا پیش از آن که نیمه‌کاره رها شود نقش داشت و او بود که با کمک حضرت زکریا یهودیان را ترغیب کرد تا کار بازسازی خانه‌ی خدا را دوباره شروع کنند.

هَسُوْفِر» یعنی «عزرای کاتب طومارهای تورات» معروف بود زیرا کاتبی ماهر در شریعت حضرت موسی و وصایا و اوامر خداوند بود. کتاب عزرا شامل ۱۰ باب است و ادامه دهنده‌ی روایت‌های کتاب اول و دوم تواریخ ایام است و نویسنده‌ی آن خود اوست. در سال ۵۳۹ پ.م کوروش بزرگ پادشاه هخامنشی، نبوتئید پادشاه بابل را شکست می‌دهد، بابل فتح می‌شود و کوروش فرمانی مبنی بر بازگشت یهودیان به سرزمین خود می‌دهد. اولین باب از کتاب عزرا با صدور همین فرمان شروع می‌شود: «... من، کوروش پادشاه پارس، اعلام می‌دارم که خداوند، خدای آسمان‌ها، تمام ممالک جهان را به من بخشیده است و به من امر فرموده است که برای او در شهر اورشلیم که در یهودا است خانه‌ای بسازم. بنابر این، از تمام یهودیانی که در سرزمین من هستند، کسانی که بخواهند می‌توانند به آنجا بازگردند و خانه‌ی خداوند، خدای بنی‌اسرائیل را در اورشلیم بنا کنند...» (۱: ۱-۴)

کوروش همچنین اشیا قیمتی خانه‌ی خدا را که نبوکدنصر آنها را از اورشلیم آورده و در معبد خدایان خود گذاشته بود به یهودیان پس داد. کوروش به خزانه‌دار خود مهرداد دستور داد که تمام این اشیا قیمتی را از خزانه بیرون بیاورد و به سرپرست یهودیانی که به سرزمین یهودا باز می‌گشتند تحویل بدهد.

در باب ۲ نخستین گروه از یهودیان که شامل حدودا ۵۰ هزار نفر است با جزئیات نام و تعداد معرفی می‌شود و این گروه به رهبری زروبابل رهسپار اورشلیم می‌شوند. آنها به محض ورود به اورشلیم تصمیم به بازسازی معبد بیت‌المقدس می‌گیرند اما با مخالفت بازماندگان آشوری در آن منطقه روبرو می‌شوند زیرا آنها می‌خواستند که در بازسازی خانه‌ی خدا با یهودیان همکاری کنند اما یهودیان به آنان گفتند که اجازه‌ی این کار را نمی‌دهند زیرا خانه‌ی خداوند همانطور که کوروش پادشاه پارس فرمان داده باید به دست بنی‌اسرائیل ساخته شود. در نتیجه‌ی این مسئله آشوریان اجازه‌ی بازسازی معبد را نمی‌دهند و آرْتَحْشَسْتا (اردشیر یکم هخامنشی) پادشاه پارس را متقاعد می‌کنند تا دستوری صادر کند و یهودیان را از این کار باز دارد. در نتیجه بازسازی معبد به مدت چندسال متوقف می‌شود تا این که در سال دوم سلطنت داریوش دوم پادشاه پارس، وی طوماری در

در باب ۷ نیز به سال چهارم پادشاهی داریوش اشاره می‌شود که خداوند کلام خود را بر زکریا نازل و از بنی اسرائیل گلایه می‌کند که در برگزاری عیدهای مقدس به فکر او نیستند بلکه فقط به فکر خوردن و نوشیدن و سرگرمی خودشان هستند و از آنان می‌خواهد که نسبت به یکدیگر درستکار، با انصاف، رحیم و مهربان باشند. به درستی مشخص نیست که چرا کلام خدا برای بشارت بنی اسرائیل با تاریخ پادشاهی داریوش رقم خورده است اما در این تذکرها خود داریوش (دوم) نقشی ندارد و تنها به نام او اشاره شده است.

کتاب نحمیا^۶

حضرت نحمیا در زمان اسارت بنی اسرائیل در بابل متولد شد. او پیش از فتح بابل احتمالا در حدود سال ۴۴۴ پ.م توسط شاهان پارسی به حکومت اورشلیم فرستاده شد تا حصارهای شهر را بنا کند و سپس به بابل بازگشت و پس از چندسالی دوباره به اورشلیم رفت. نحمیا در دربار اردشیر اول هخامنشی اعتبار یافت و از او خواست تا اجازه دهد به اورشلیم برود و در بنای معبد یاری کند. کتاب نحمیا ۱۳ باب دارد و به احتمال زیاد نوشته‌ی خود اوست. از باب دوم به بعد او درباره‌ی نزدیکی‌اش به اردشیر سخن می‌گوید. نام اردشیر در متن کتاب «آرتحشستا» آمده و وقایع کتاب نحمیا از سال بیستم پادشاهی تا سال سی و دوم پادشاهی ارتحشستا را شامل می‌شود. زمانی پادشاه علت ملول بودن نحمیا را می‌پرسد و او در پاسخ می‌گوید چگونه در شرایطی که شهری که موضع قبرهای پدرانش است خراب شده و دروازه‌های آن سوخته، ملول نباشد و از اردشیر می‌خواهد تا او را همراه با مکتوبات حاوی دستور شاه برای حاکمان منطقه‌ی غرب رود فرات بفرستند تا به او اجازه‌ی عبور از آن منطقه را داده و او به یهودا برود و به تعمیر حصار شهر بپردازد. اردشیر نیز خواسته‌ی نحمیا را اجابت می‌کند و این نشان می‌دهد که نحمیا جایگاه والایی در نزد اردشیر داشته است. نحمیا به اورشلیم می‌رود و کار بازسازی حصار شهر را انجام می‌دهد و پس از دوازده سال نزد اردشیر بر می‌گردد و حدود سه سال بعد دوباره به اورشلیم می‌رود.

کتاب حجی تنها ۲ باب دارد و در حدود ۵۲۰ پ.م و در زمانی نوشته شده که یهودیان از اسارت بابل رهایی یافته بودند و در اورشلیم مشغول بازسازی معبد بیت المقدس بودند. پیشتر در کتاب عزرا از حجی یاد شده است. در کتاب حجی اشارات کوتاهی به نام داریوش دوم شده، چنان که در باب اول آمده که در سال دوم سلطنت داریوش، خداوند پیامی توسط حجی برای زروبابل (حاکم یهودا) و یهوشوع (کاهن اعظم) فرستاد: «این قوم می‌گویند که اکنون وقت بازسازی خانه‌ی خدا نیست، آیا این درست است که شما در خانه‌های نوساخته زندگی کنید ولی خانه‌ی من خراب بماند؟ ...» و در ادامه‌ی این آیه از یهودیان بابت بی‌توجهی به ساخت دوباره‌ی معبد گلایه می‌کند. در نتیجه زروبابل و یهوشوع از ترس خشم خداوند، پیام حجی را اطاعت و در همان سال دوم سلطنت داریوش دوم شروع به بازسازی معبد می‌کنند. خداوند در آیات بعدی مردم را به توبه فرا می‌خواند و به آنان مژده می‌دهد که معبد، باشکوه‌تر و با عظمت‌تر از پیش خواهد شد.

نقش پادشاهان ایرانی در این کتاب تنها در بیان تاریخ وقایع است و این که در سال دوم سلطنت داریوش بازسازی معبد بیت المقدس شروع شد و شرح نقشی که داریوش دوم در بازسازی معبد داشته پیشتر در کتاب عزرا آمده است.

کتاب زکریا (زخریا)^۷

حضرت زکریا پسر برکیا در قرن ۶ پ.م در بابل به دنیا آمد. او از جمله انبیایی بود که پس از بازگشت به اورشلیم به همراه حضرت حجی یهودیان را به بازسازی معبد اورشلیم تشویق می‌کرد. کتاب زکریا ۱۴ باب دارد و بخش اعظم آن حاوی روایات و پیشگویی‌هایی درباره‌ی ظهور ماشیح (منجی موعود یهود) است. این کتاب احتمالا توسط اعضای انجمن کبیر (کِنِسِتِ هَگِدولا) تدوین شده است. در باب‌های ۱ و ۷ کتاب، سه بار به نام داریوش پادشاه پارس اشاره شده؛ از جمله در اولین آیه از باب ۱ آمده: «در ماه هشتم از سال دوم داریوش، کلام خداوند بر زکریا ابن برکیا ابن عدوی نبی نازل شده، گفت: ...» و در ادامه از یهودیان می‌خواهد که مانند پدران خود نباشند و به سوی خدا بازگشت کنند تا خدا نیز به سوی آنان بازگشت کند.

کتاب دانیال (دانیئل^۸)

حضرت دانیال در قرن ۷ پ.م می‌زیست و در زمان حمله‌ی بابلیان به یهودا در قرن ۶ پ.م پسری جوان بود که به همراه گروهی از جوانان به بابل تبعید شد و تا زمان سرنگونی حکومت بابل و روی کار آمدن کوروش هخامنشی در آن شهر بود. دانیال به خردمندی و خوابگزاری‌هایش معروف بود و همین امر در کنار یادگیری زبان کلدانیان موجب شد تا در دربار مقام بالایی داشته باشد. کتاب دانیال ۱۲ باب دارد. باب‌های ابتدایی آن به زندگی و تعبیر خواب‌های او اختصاص دارد و باب‌های آخر کتاب شامل رویاهایی است که خود او می‌بیند. احتمالاً این کتاب را اعضای انجمن کبیر (کنست هگدولا) تدوین کرده‌اند. دانیال از جمله چهار نفری بود که به سبب معرفت و دانایی‌اش و تعبیر خواب‌های دقیقش در نزد پادشاه نبوکدنصر مرتبه‌ای عالی یافت. در باب ۵ و در دوران پادشاهی بلشصر او رویایی در بیداری می‌بیند و دستی که از غیب کلماتی بر دیوار می‌نویسد. درباریان از دانیال خواستند که بیاید و این نوشته‌ها را معنی کند. دانیال نوشته‌ها را تفسیر کرد و گفت دوران حکومت تو تمام شده و پادشاهی تو بین مادها و پارس‌ها تقسیم خواهد شد. در همان شب بلشصر کشته شد و داریوش مادی که ۶۲ سال سن داشت به جای او به حکومت رسید (۵: ۱-۳۱). داریوش مادی دانیال را جزو سه وزیری کرده بود که ریاست فرمانداران سرتاسر مملکت را بر عهده داشتند و برتری بیش از اندازه‌ی دانیال بر سایر وزرا و فرمانداران باعث شد تا علیه او توطئه کنند. آنها از داریوش خواستند فرمان دهد هرکس تا سی روز آینده کسی جز پادشاه را بپرستد به گودال شیران افکنده شود و از او خواستند همان‌طور که قوانین مادها و پارس‌ها قابل نسخ نیست این دستور هم قابل نسخ نباشد. به این ترتیب دانیال که موحد بود و رو به اورشلیم خدا را عبادت می‌کرد بر خلاف نظر داریوش و به اصرار والیان و فرمانداران به گودال شیران انداخته می‌شود. چون دانیال آسیبی نمی‌بیند، داریوش شادمان شده ایمان می‌آورد و دستور می‌دهد تا تمام وزیران را به گودال شیر افکنند و در تمام قلمرواش مردم در برابر خدای دانیال ترسان و لرزان باشند. به این ترتیب دانیال در عهد سلطنت داریوش مادی و در عهد سلطنت کوروش هخامنشی در اوج توفیق و کامیابی بود

(باب ۶).

در باب ۸ از کتاب دانیال، او رویایی درباره‌ی جنگ پادشاهان ماد و پارس با یونانیان می‌بیند (۸: ۱-۲۰) و باب ۱۱ کتاب نیز شامل پیشگویی‌هایی درباره‌ی جنگ‌های بین هخامنشیان و سلوکیان است.

باید اشاره کرد که در کتاب دانیال، داریوش مادی شخصیتی مرموز و رازآلود دارد و نام او با اطلاعات تاریخی امروزی تطبیق ندارد و کتاب دانیال تنها کتابی است که از پادشاهی به نام داریوش مادی نام می‌برد و این نام در جای دیگری تکرار نشده است. البته در نسخه‌ی عبری داریوش مادی و در نسخه‌ی یونانی کوروش ذکر شده است.

کتاب استر^۹

کتاب استر متفاوت از سایر کتاب‌های تنخ است، زیرا نه تنها بازگو کننده‌ی رخدادهایی است که در هیچ کجای دیگر در عهد عتیق تکرار نمی‌شود، بلکه تمام وقایع آن از ابتدا تا انتها در شهر شوش باستانی و در دربار پادشاهی به نام آخسوروش (خشایارشای اول) رخ می‌دهد. کتاب ۱۰ باب دارد و در آن نقش شاه هخامنشی، مانند روایت‌های دیگر تنخ، نقش منجی و رهایی دهنده‌ی بنی‌اسرائیل از نابودی است؛ و این نشان می‌دهد که از گذشته تا به امروز میان یهودیان و ایران انس، الفت و پیوندی ناگسستنی وجود داشته و دارد.

منابع:

۱. کتاب مقدس (عهد عتیق)
۲. قاموس کتاب مقدس، جیمز هاکس
۳. ایران و ایرانیان در متون مقدس اوستا، تورات، انجیل، قرآن و حدیث، محمدحمید یزدانپرست لاریجانی
۴. دایره المعارف کتاب مقدس، بهرام محمدیان و همکاران
۵. مقابر، تحقیقی پیرامون مقابر انبیای بنی‌اسرائیل در ایران، یاسمن غنی

آموزش و پرورش کودکان یهودی تا پیش از برپایی نظام آموزشی نوین در ایران

مرجان یشایایی

نظارتی داشته باشد به خواندن و حفظ کردن متون عبری و مذهبی و فراگرفتن دعاهای روزانه و فرایض مذهبی می‌پرداختند و خط فارسی‌یهود (گوش فارسی با خط عبری) را می‌آموختند. تعداد محدودی برای تحصیلات بیشتر به یشیواها، مدارس مذهبی یهودی، که آن زمان در بغداد رونقی داشت می‌رفتند؛ و آنها که استعداد و جدیتی در آموزش از خود نشان می‌دادند به مطالعه و درموردی تفسیر متون پیچیده‌تر یهودی می‌پرداختند. مدرسین این مکتب‌ها که آنها را ملا یا خاخام، در زبان عبری به معنای دانا، می‌خواندند، از طریق حق‌الزحمه‌ی ناچیزی که والدین به صورت نقدی یا جنسی می‌پرداختند امرارمعاش می‌کردند. سبک آموزش در این مکاتب از بر کردن متون بود و از تنبیهات بدنی به عنوان روشی رایج برای تربیت کودکان استفاده می‌شد. در هر صورت مانند سایر ایرانی‌ها، بیشتر یهودیان ایرانی در آن زمان بی‌سواد بودند.

تعلیم و تربیت مدرن

ورود آموزش و پرورش مدرن در ایران کودکان یهودی را نیز بی‌نصیب نگذاشت. در ابتدای قرن بیستم با اقبال مسئولان ایرانی به روش‌های زندگی غربی، آموزش و پرورش نوین هم

یهودیان بیش از دو هزار سال در ایران ریشه دارند و به تعبیری از نخستین ساکنان فلات ایران و مناطقی دیگر که امروز کردستان نامیده می‌شود بوده‌اند، اما منابع دقیقی از زندگی یهودیان در ایران

تا پیش از قرن نوزدهم وجود ندارد. تنها می‌توان گفت به تبع شرایط زندگی آن روزها زندگی یهودیان هم ترکیبی بوده است از فقر و ادبار و تنگدستی که هنوز رنگ مدرنیته، به مفهوم ایرانی آن، نگرفته بود.

آموزش و پرورش کودکان یهودی در ایران را می‌توان به دو دوره‌ی مشخص تقسیم کرد:

مکاتب یهودی که تا قرن نوزدهم شکل غالب آموزش کودکان یهودی ایرانی بودند و همان حال و هوای مکاتب سنتی را داشتند. کودکان، بیشتر پسرها و در مواردی هم دخترها، در فضایی نامناسب در تابستان‌های گرم و زمستان‌های سرد روی زمین می‌نشستند و بی‌آنکه نهادی رسمی بر آموزش آنان

دانش‌آموزان به حساب می‌آمد، اما تاسیس مدارس آلیانس تحولی بسیار عمیق در زندگی یهودیان ایرانی که تا آن روز جز آموزش مذهبی مکتب‌خانه‌ای شکل دیگری از آموزش و روش زندگی را نمی‌شناختند با خود همراه آورد.

در این مدارس بچه‌ها دیگر روی زمین نمی‌نشستند و شرایط کلاس‌ها بهتر شده بود. به بچه‌ها نظافت و بهداشت آموخته می‌شد و در بعضی موارد حتی امکاناتی برای حمام رفتن دانش‌آموزان در مدرسه فراهم آمده بود. برخی از مدیران و ناظم‌ها از فرانسه به ایران آمده و برخی دیگر در ایران آموزش داده می‌شدند.

رویکرد غالب در این مدارس رواج دیدگاه‌ها و زندگی فرانسوی بود. دروس به زبان فرانسه تدریس می‌شد و تدریس زبان فارسی یا دروس مذهبی یهودی در حاشیه قرار گرفته و کم‌رنگ شدند. آلیانس دانش‌آموزان یهودی را به الگوبرداری از زندگی فرانسوی ترغیب می‌کرد. اگرچه می‌توان به آلیانس خرده گرفت که مانند سایر نهادهای غربی که به کشور ما آمدند بدون توجه به فرهنگ و سنت‌های ریشه‌دار مردم و با نگاه تحقیرآمیز بر تاریخ کشوری که پا بر آن گذاشتند به کار ترویج روش‌های خود پرداختند و از این راه نتوانستند تاثیراتی عمیق بر بافت فرهنگی مردم بگذارند، اما واقعیت آن است که آلیانس نسلی از تحصیل‌کردگان یهودی را تربیت کرد که بعدها با شکل‌گیری نظام آموزشی جدید در زمینه پایه‌ریزی علوم جدید در ایران خوش درخشیدند. نسلی که مهندس عزیز دانشراد، بنیانگذار ذوب آهن اصفهان و رشته مهندسی الکترونیک در دانشگاه تهران - سلیمان حیییم، پدر لغت‌نامه‌نویسی در ایران، مهندس یوسف مصری، از اولین مهندسانی که در تاسیسات نفتی جنوب مشغول به کار شد، و بسیاری دیگر از آن جمله‌اند.

با ایجاد نظام آموزش و پرورش نوین ایران در اوائل عصر پهلوی آموزش کودکان یهودی نیز به تدریج در زیرمجموعه این نظام قرار گرفت که در فرازی دیگر به آن پرداخته خواهد شد.

منابع:

- پادیاوند، آمنون نتصر، پژوهشنامه یهود ایران، لوس‌آنجلس، ۱۹۹۶
- محله کلیمیان تهران، ناصر تکمیل همایون، تهران پژوهی/۵، تهران، ۱۳۹۵

در ایران به آرامی سربرآورد. کودکان یهودی ایرانی از دو طریق با آموزش و پرورش نوین آشنا شدند.

اول: **مسیون‌های مذهبی مسیحی** که در ایران اشاعه‌ی مسیحیت را در بین یهودیان ایرانی که هنوز در دوران سنت‌های ایرانی و مذهبی خود می‌زیستند ممکن دانستند. با این دیدگاه «انجمن لندن برای اشاعه‌ی مسیحیت در بین یهودیان ایرانی» در سال ۱۸۲۴ آغاز به فعالیت کرد. شواهد تاریخی نشان می‌دهد که موعظه‌های کشیشان مسیحی نتوانست در اشاعه‌ی مسیحیت در بین مسلمانان و یهودیان موثر بیفتد و این مسیون‌ها کار خود را با اقدامات انسان‌دوستانه ادامه دادند. به این ترتیب مسیون‌های مسیحی در ایران به کار تاسیس مدارس پرداختند که در آنها فارسی، انگلیسی، تعدادی دروس غیرمذهبی و حتی عبری تدریس می‌شد. برخی از این مدارس فقط مختص دانش‌آموزان یهودی بود. یهودیان تهی‌دست نه تنها شهریه‌ای نمی‌پرداختند بلکه به آنها لباس و غذا و برخی مایحتاج دیگر هم به صورت رایگان داده می‌شد. این اقدامات البته بی‌تاثیر نبودند و توانستند عده‌ای از یهودیان را مسیحی کنند. از تعداد دقیق نومذهبان مسیحی یهودی‌تبار در ایران آمار دقیقی در دست نیست، اما هنوز در ایران می‌توان خانواده‌هایی با تبار یهودی را سراغ گرفت که همه افراد یا برخی از آنها با تبلیغات مسیون‌های مذهبی در اوائل قرن بیستم مسیحی شده‌اند.

دوم: **مدارس آلیانس** انقلابی را در تعلیم و تربیت کودکان یهودی ایرانی به ارمغان آورد. آلیانس، بنیادی آموزشی که مرکز آن در فرانسه بود، اولین مدارس یه شیوه امروزی با تعلیمات غیرمذهبی و فرهنگ فرانسوی را بین یهودیان ایران آورد. موافقت با حضور آلیانس در ایران در سال ۱۸۷۳ در سفر ناصرالدین شاه به فرانسه از شاه ایران گرفته شد و ۲۵ سال بعد در سال ۱۸۹۸، در زمان مظفردالدین شاه، مسیو کازس، ریاست آلیانس بیروت، به ایران آمد. آلیانس بین سال‌های ۱۸۹۸ تا ۱۹۰۴ در شهرهای تهران، همدان، اصفهان، شیراز، کرمانشاه و سنج که جوامع یهودی داشتند مدارس خود را گشود و جامعه‌ی یهودیان ایران آن روز را با مدرنیته و زندگی غربی آشنا کرد. هرچند روش آموزشی همچنان از برکردن مطالب بود و آنچه امروز به عنوان تفکر نقادانه خوانده می‌شود راه خود را به نظام آموزشی جدید باز نکرده بود و تنبیه بدنی روش رایج کنترل

بود بیشتر شد و از این جهت از برگزارکنندگان نمایشگاه کتاب امسال برای اختصاص غرفه انجمن کلیمیان در بخش ناشران عمومی تشکر می‌کنم. در مورد نشریات در حوزه یهودیت در ایران تعداد این نشریات و کتاب‌ها نسبت به سال‌های گذشته بیشتر شده است. دانشگاه ادیان از ترجمه کتب یهودیت استقبال کرده و اکثر این آثار بدون تغییر و ممیزی منتشر شده که موجب خشنودی جامعه یهودیت است. در اکثر نشریات منتشرشده با موضوع یهودیت، مهندس آبائی به‌عنوان نویسنده و ویراستار نقش داشته‌اند و ایشان افتخار جامعه یهودیت است و دلیل اشتیاق ایشان در پژوهش، عشق به دین موسی کلیم‌الله است. آرش آبائی، محقق حوزه یهود در معرفی این کتاب گفت: کتاب «هشت فصل در اخلاق یهود» اثر موسی بن میمون با ترجمه مجتبی اکبری است و من به‌عنوان ویراستار و راهنمای متن کتاب در آن نقش داشتم و مؤسسه‌ی سروش مولانا این کتاب را منتشر کرده است.

وی در ادامه درباره فقه یهود بیان کرد: منبع فقه و احکام یهود، تورات است. نظر به این که احکام تورات موجز است، بنا بر اعتقاد یهود، آموزه‌های اجرایی شرع یهود و تفسیر احکام تورات به صورت شفاهی و سینه به سینه انتقال یافته است و در دورانی حدود ۱۸۰۰ سال پیش در ۶۴ جلد تحت عنوان مجموعه‌ی میشنا تالیف شده و سپس بحث‌های تکمیلی آن در یک مجموعه‌ی ۳۷ جلدی تحت عنوان تلمود در حدود ۱۵۰۰ سال پیش تدوین شده است. موسی بن میمون نیز قرن‌ها بعد بر اساس تلمود، احکام شریعت یهود را در ۱۴ جلد تدوین کرد. آبائی در ادامه در معرفی شخصیت ابن میمون گفت: ربی موسی بن میمون (معروف به رمبام یا مایمونید) در سال ۱۱۳۵ میلادی در آندلس (اسپانیا) متولد شد. او خاخام، فقیه، پزشک، ستاره‌شناس و فیلسوف بود و کارها و خدمات ابن میمون در یهود به قدری اهمیت دارد، که مثلی در یهود می‌گوید «از موسی تا موسی، موسای دیگری نیامد» و به لحاظ کار فقهی او را با حضرت موسی مقایسه کرده‌اند. او زندگی آرامی نداشته و در دورانی به دنیا می‌آید که در اسپانیا مجبور به تغییر دین بودند و خانوادگی از آنجا فرار می‌کنند و پس از زندگی در جاهای مختلف در نهایت به مصر می‌رود. او در مصر رهبر جامعه یهودیان بود و به‌عنوان طبیب در دربار سلطان صلاح‌الدین ایوبی مشغول بوده است.

اخلاق در یهودیت از نگاه ابن میمون

نشست معرفی

«هشت فصل در اخلاق یهود»

به گزارش ستاد خبری سی‌وپنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران، نشست معرفی کتاب «هشت فصل در اخلاق یهود» اثر موسی بن میمون، فقیه و فیلسوف یهودی با ترجمه‌ی مجتبی اکبری، جمعه، ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳، در سرای ملل، با حضور همایون سامه‌یح، نماینده ایرانیان کلیمی در مجلس شورای اسلامی و رئیس انجمن کلیمیان تهران، آرش آبائی، محقق حوزه یهود و امیر مازیار، مدرس فلسفه برگزار شد.

همایون سامه‌یح، نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی و رئیس انجمن کلیمیان تهران با سپاسگزاری از حمایت‌های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از انجمن کلیمیان گفت: میزان بازدید از غرفه انجمن کلیمیان نسبت به سال‌های گذشته که غرفه در بخش ناشران بین‌الملل و ناشران خارجی

عمل خیر عبارت است از حد وسط در زیاده‌روی افراط و تفریط. پرهیزگاری، میانه‌ی لذت طلبی افراطی و فقدان احساس لذت است.

۳- تاکید بر عقل در کنار وحی. معتقد است در نظر ابن میمون، آنچه در وحی و در تورات ذکر شده، توسط عقل هم قابل کشف و تبیین است.

۴- اخلاق و پرهیزگاری تنها با اختیار و اراده‌ی آزاد معنا دارد.

در ادامه‌ی این نشست علمی، امیر مازیار، مدیر علمی موسسه سروش مولانا (ناشر کتاب) در پاسداشت شخصیت و فلسفه ابن میمون و با مرور اندیشه فلاسفه از گذشته تا امروز گفت: ابن میمون شخصیت جامعی دارد و هم در شریعت یهود مرجعیت دارد و هم متفکر دین‌شناس و فیلسوف بزرگی است. او جایگاهی در تقاطع اندیشه‌های گوناگون پیدا کرده است و تأثیر مهمی در تاریخ اندیشه و فلسفه گذاشته است. او در جهان اسلام زندگی می‌کرد و نکته مهم از ابن میمون نسبتی است که آرا کلامی و فلسفی او با آرا فیلسوفان اسلامی دارد. فارابی و ابن سینا دغدغه سازگاری فلسفه با دیانت را داشتند و ابن میمون نیز متأثر از آنان، آثاری در آشتی و سازگاری دیانت با فلسفه داشته است. این کتاب نمودار تفکرات ابن میمون است و ارزش مطالعه تطبیقی دارد.

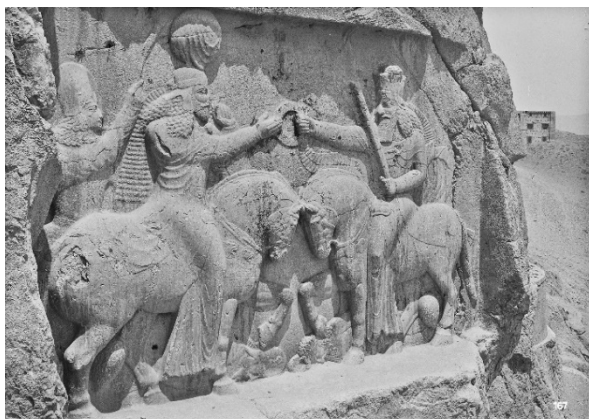
آبائی در ادامه با اشاره به آثار ابن میمون بیان کرد: میشنه تورات به معنی تورات ثانی، مهم‌ترین کتاب اوست. کتاب دیگر او راهنمای سرگشتگان یا دلاله‌الحائرین است که کتاب فلسفی مهم برای کسانی است که با خواندن متن تورات دچار تناقض و سرگردانی در برابر علم و فلسفه می‌شوند و تمام تلاش او برای تطبیق تورات با فلسفه و عقل بود. کتاب «هشت فصل»، مقدمه‌ای بر رساله‌ی «فصول پدران» (پیرقه آووت: بخش اخلاقی تلمود) است. این کتاب بین سال‌های ۱۳۵۸ و ۱۳۶۵ میلادی و به زبان عربی، زبان روز منطقه در آن دوران نوشته شده است و بعدها به عبری ترجمه شده است. کتاب حاضر از متن عبری توسط مجتبی اکبری با دقت ترجمه شده است و من این کتاب را با متن عبری و انگلیسی تطبیق داده‌ام.

در این کتاب ۴ ویژگی محوری دیده می‌شود که منعکس‌کننده شخصیت خود ابن میمون است:

۱- اخلاق نیکوماسی ارسطو که انسان سعادت‌مند را انسان فضیلت‌مند می‌داند. ابن میمون بر این اساس معتقد است که کمال روح از طریق کسب فضایل اخلاقی و عقلانی است و برای انسان مرحله‌ای بالاتر از پرهیزگاری نیست. پرهیزگاری منجر به روح قدسی در انسان می‌شود.

۲- «تقطه‌ی زرین میانین» که حد میانه و اعتدال در تمامی صفات را بهینه و مطلوب می‌پندارد.

تصویر ۱. بن‌خانگ و نگاره دیهیم‌ستانی اردشیر پابگان از
أهرمزد در نقش‌رستم، عکس از ارنست هرتسفلد

مسیحیان به نگاره‌ها افزوده‌اند، نقوش سوزنی دیگری نیز روی نگاره اردشیر پابگان و أهرمزد دیده می‌شود. از این میان، روی ردا و اسب اردشیر، نقش سه جانور و نزدیکی نوشته‌های یهودیان به آن‌ها، گمانی که توسط نگارنده درباره دیگر نقوش سوزنی ساسانی در تخت‌جمشید مطرح خواهد شد را تقویت خواهد کرد. بدین ترتیب که نقوش جانوری یاد شده را نیز کلیمیان یا همان زمان با نوشته‌های سوزنی خود نگاشته‌اند و یا بعدها در کنار نوشته‌ها افزوده‌اند. اگرچه نقوش جانوری دیگری در مجموعه نقش‌رستم دیده می‌شود که ممکن است الهام‌بخش چنین سوزنی‌هایی باشد اما همزمان توجه به توت‌های دوازده سبط کلیمیان نیز می‌تواند الهام‌بخش حک کردن چنین سوزنی‌هایی پنداشته شود.

دو دایره هفت‌پر و هشت‌پر نیز روی اسب اردشیر در نقش‌رستم نقش بسته‌اند؛ این دو دایره شباهت بسیاری به دایره‌های روی تنه اسب نقوش سوزنی در عمارت موسوم به حرم در تخت‌جمشید دارند که در کنارشان تنها نوشته‌های آرامی-عبری دیده می‌شود و این ایده را پیش می‌کشد که شاید در این دسته از نقوش سوزنی تخت‌جمشید نیز نشانه را یهودیان بر روی تنه اسب حک کرده‌اند. زیر واژه‌های پایانی سطر نخست از نوشته مُردخی بن هکوهن نیز نشانه یک خط با پنج شاخه بالای آن، روی چهارگوشی با زوایایی به بیرون دیده می‌شود؛ سبک حکاکی و عمق این دو نشانه با نوشته‌های عبری یکی است

سوزنی‌های آرامی - عبری نقش‌رستم، روی نگاره دیهیم‌ستانی اردشیر پابگان^۱

ابراهیم تسفیعی

دکترای فرهنگ و زبان‌های باستانی ایران،

دانشگاه تهران

«اگر همه رونبسته‌هایی را که من از سنگ‌نبشته‌های چهل‌منار و نقش‌رستم تهیه کرده‌ام، با همدیگر مقایسه کنیم، می‌بینیم که در هیچ‌جای دنیا نمی‌توانیم این همه خط و الفبای مختلف را در یک‌جا پیدا کنیم ... بعد نوبت به سنگ‌نبشته‌های کوفی و عربی و فارسی می‌رسد. در نقش‌رستم حتی به خط عبری برمی‌خوریم و من فکر می‌کنم، با این خط در خرابه‌های تخت‌جمشید هم برخورد کرده‌ام. اما این خط‌ها و نام چند اروپایی را که در اینجا نقر گردیده است، نمی‌توان در زمرة سنگ‌نبشته‌ها به حساب آورد.» کارستن نیبور (۱۷۳۳ - ۱۸۱۵م.)

بر روی نگاره اردشیر پابگان و أهرمزد در منتهی‌الیه بخش غربی مجموعه تاریخی نقش‌رستم که دربردارنده نگاره و نوشته‌های گوناگونی به ویژه از دو بازه زمانی هخامنشیان و ساسانیان است، افزون بر نوشته‌هایی به فارسی میانه ساسانی، فارسی میانه اشکانی و همچنین یونانی بر روی سینه دو اسب اردشیر و أهرمزد، نشانه‌ها و نوشته‌های بسیار دیگری حک شده است.

در کنار نوشته‌های پرشمار فارسی و عربی، بازدیدکنندگان کلیمی بیش از ۱۰ نوشته سوزنی^۲ به خط عبری بر روی نگاره اردشیر پابگان و أهرمزد حک کرده‌اند و بررسی‌های میدانی نشان می‌دهد که این دسته از نوشته‌های سوزنی، احتمالاً تنها بر روی همین نگاره حک شده‌اند و تاکنون بر روی سایر آثار نقش‌رستم، نوشته‌های مشابه دیگری یافت نشده است.

در کنار چلیپاهای کوچک و بزرگ که دست‌کم برخی را

توسط سردبیر خلاصه و ویرایش گردیده و منابع کتابشناختی آن نیز حذف شده است.

^۱ سوزنی - Graffiti: نوشتار، حکاکی یا خراش بر روی سنگ با ابزار سوزنی شکل (سردبیر)

۱ این مقاله در سال ۱۴۰۲ در «کارنامک پارسه» (مجموعه مقالات

علمی - پژوهشی پایگاه میراث جهانی تخت‌جمشید) منتشر شده و

پژوهیده شده است؛ آنچه که چندان مورد توجه قرار نگرفته، پیوند یا جانشینی اردشیر پابگان با کوروش بزرگ به ویژه در فرهنگ کلیمیان و البته کلیمیان ایران و فارس است. یوسف بن متسیاهو (~ ۳۷ تا ۱۰۰ م.) مشهور به فلاویوس یوسفوس، تاریخ‌نگار یهودی-رومی در کتاب خود به نام «روزگار باستانی یهود» به زبان یونانی چنین آورده است:

پس از مرگ خشیارشا، شاهی به پسرش کوروش رسید که یونانیانش اردشیر خوانند. ~ روزگار باستانی یهود ۱۱ : ۶ : ۱

اگرچه یوسفوس پیش از آغاز شاهنشاهی ساسانی می‌زیسته و قاعدتا در اینجا نیز سخن از اردشیر پابگان نیست اما چنین گزارش‌های مکتوبی را می‌توان به عنوان زمینه‌ای برای درهم‌آمیختن شخصیت کوروش و اردشیر و یا پیوند ایشان با هم به شمار آورد. شاهین شیرازی، شاعر یهودی سده ۸ ه.ق. / ۱۴ م. در اثری به نام اردشیرنامه که همانندی‌هایی با شاهنامه فردوسی و طومار استر دارد و از سویی نیز نوآوری‌هایی در پرداختن شخصیت‌های آن انجام شده، همسر وشتی را اردشیر و گاهی بهمن می‌نامد (بسنجید با خشیارشا در کتاب استر) و به عشق بسیار اردشیر به استر می‌پردازد که این عشق بسیار باعث خنثی شدن توطئه علیه یهودیان شد و سرانجام ازدواج این دو با هم به زادن کوروش بزرگ (که چهره بسیار پسندیده‌ای نزد یهودیان دارد) انجامید. جدا از اینکه این اردشیر/بهمن واقعا چه کسی است و یا این داستان تا چه اندازه تاریخی و معتبر باشد، نکته بسیار مهم این است که دست‌کم از سده ۸ ه.ق. / ۱۴ م. در میان گزارش‌های به جا مانده از کلیمیان ایرانی نگاه مثبتی به شخصیت اردشیر وجود داشته است.

با این همه، اگرچه در تلمود از هم‌اورد اردشیر پابگان یعنی اردوان چهارم، شاه اشکانی، به پسندیدگی یاد شده است؛^۵ اما

و بسیار محتمل است که نگاره و نوشته را یک نفر حک کرده باشد. ماهیت این نقش، شاید یک گیاه پنج شاخه و یک زمین باشد اما از سوی دیگر پیوند نوشته و نقش، چنین می‌نماید که هر دو باید منشأ کلیمی داشته باشند. بنا بر دستور کتاب مقدس (خروج ۲۵ : ۳۱ - ۴۰) یک شمعدان یا منورا باید شش شاخه و یک تنه داشته باشد و هفت چراغ بر روی آن بسوزد، به این گونه بسیار رایج شمعدان، منورای معبد می‌گویند. اما همه منوراها چنین نیستند و در آثار به جا مانده از یهودیان منوراها با پنج، شش و حتی نه شاخه نیز یافت شده است؛ به ویژه یک منورای پنج شاخه از اورشلیم که بیش از ۲۰۰۰ سال پیش روی یک تکه سنگ خراش داده شده (تصویر ۲ الف) و همانندی بسیاری با منورایی یافت شده در پاسارگاد دارد (تصویر ۲ ب). نقشی پنج‌شاخه، مانند منورا نیز در عمارت موسوم به حرم (در تخت‌جمشید) و زیر نوشته آرامی-عبری دیده می‌شود (تصویر ۲ ج). بنابراین می‌توان تصور نمود که نگاره زیر اسب اردشیر (تصویر ۲ د) نیز منورایی پنج‌شاخه است. بر روی بخش زیرین از چین‌های ردای اهرمزد و میان سه نوشته عبری، یک نقش چهارگوش زاویه‌دار نیز دیده می‌شود. این نقش همانند بخش پایه منورا است اما روشن نیست که آیا این نگاره را کلیمیان به عنوان پایه یک منورای ناتمام حک کرده‌اند یا خیر. روی نگاره اردشیر پابگان و اهرمزد، خطوط پنج‌شاخه و گاهی نیز سه‌شاخه چند بار تکرار شده که ممکن است مانند نقوش چوپانی پاسارگاد، نقش یک گیاه باشند و نه نقش منورا. بنابراین هم بر پایه نگاره‌ها و هم نوشته‌ها، گمان می‌رود که نشانه‌های آشکاری از توجه کلی ایرانیان و از جمله مسیحیان ایرانی به آثار ساسانی در نقش‌رستم و همچنین یهودیان به گونه ویژه به نگاره اردشیر پابگان و اهرمزد وجود داشته باشد.

• اردشیر پابگان و کوروش بزرگ

جایگاه والای کوروش بزرگ در میان کلیمیان^۴ به خوبی

^۴ برای نمونه رک. کتاب مقدس، اشعیا، پاره ۴۵، پاسوق ۱ به بعد.

^۵ در تلمود اورشلیمی، رساله پتا ۱ : ۱ : ۳۶ چنین آمده که «اردوان (אַרְדּוּאָן) مرواریدی گرانبها برای یک ربی یهودی (شاید ربی یهودا هناسی) فرستاد و به او گفت که مرا چیزی به همین ارزش بفرست و ربی برایش یک مروزا (طوماری با نوشته‌های مقدس عبری) فرستاد. اردوان به ربی گفت که من برایت چیز گرانبهایی فرستادم اما تو چیزی به ارزش یک پیشیز برایم فرستادی! ربی به او پاسخ داد که دارایی تو و من با هم یکی

^۴ در برخی نگاره‌های سوزنی از کلیمیان در جاهای دیگر دنیا، گاهی در کنار منورا، نگاره یک گیاه نیز دیده می‌شود که کلیمیان بنا بر لایوان ۲۳ : ۴۰ آنرا برای عید سوکوت آماده می‌کنند و به عنوان لولاو (לוּלוּ) می‌شناسند. اما از آنجا که در نگاره اردشیر و اهرمزد این گیاهان دور از منورا کشیده شده و در نقوش چوپانی هم به کار رفته‌اند، نمی‌شود آن را لولاو دانست. برای دیدن بن‌مایه‌های کلیمی به ویژه لولاو و اتروگ (אַתְרוּגָא)، روی مهرهای ساسانی. با این همه در کنار منورا و لولاو، گاهی یک شیپور یا شوفار (שׁוֹפָר) نیز وجود دارد که مانند خط کنار منورا در تصویر ۶ د تنها یک خط منحنی‌دار مانند نویسه «ر» است.

اصطلاح به معنای «فرخندگی» است و چه بسا پیوندی با عبارت «برکة من الله» در برخی یادکردهای اسلامی در بیت المقدس داشته باشد. با این همه، به کار نرفتن این واژه در حالت اضافی (בְּרַכָּה) یا افزوده شدن حرف اضافه به نام پس از آن (یعنی בְּרַכָּה ל-)، شاید نشان‌دهنده اشاره به یک گزاره شناخته شده میان کلیمیان باشد؛ بیش از همه، فراز زیر از کتاب امثال سلیمان ۱۰: ۷ که بخش نخست آن در پایان برخی نوشته‌های سوزنی در سرزمین مقدس نیز دیده می‌شود به یاد می‌آورد:

יָדַר יְדִיק לְבְּרַכָּה יְשָׁם וְשָׁעִים יְרַקֵּב:
یاد درستکاران فرخنده است اما نام بدکاران خواهد پوسید.

از سوی دیگر به کار رفتن واژه فارسی میانه «آفرین» بر روی یادگاری‌های پیشین کاخ تچر به زبان و خط فارسی میانه، پیوندی را میان واژه «آفرین» و «براخا» ایجاد می‌کند و این ایده را پیش می‌آورد که شاید کلیمیان برابری برای واژه «آفرین» در فارسی میانه گذاشته‌اند که در ساختار به کار رفته، گونه‌ای دعا به شمار می‌رود.

روی نقاشی استر و مردخی از سده ۳ م. بر دیوار کنیسه دورا اروپوس (در نزدیکی الصالحیه کنونی در شرق سوریه) نوشته‌هایی به خط پهلوی شکسته با دوده سیاه روی اسب استر، ران‌های مردخی و همچنین ردای برخی درباریان دیده می‌شود. از نظر محل نوشته شدن، این نوشته‌ها یادآور نوشته‌های بخش پایینی نگاره اردشیر پابگان و اهرمزد هستند. با اینکه در آن کنیسه، نقاشی‌های دیگری هم وجود دارد، اما نوشته‌های فارسی میانه تنها بر روی نقاشی استر و مردخی نوشته شده‌اند که پیوند روشنی با هخامنشیان دارد و از این رو شاید پیوند نقاشی با ایرانیان برایشان آشکار بوده است. در یکی از این نوشته‌ها بر روی ران چپ مردخی چنین آمده است:

در یادکرد او نه نامی از اردشیر برده می‌شود و نه نام اردشیر به عنوان یک شاه در تلمود به کار می‌رود. از این رو شاید همین پنهان ماندن شخصیت اردشیر در نوشته‌های یهودیان، زمینه درخوری برای نسبت دادن و پروردن داستان‌های فراتاریخی به او باشد.

لذا شاید تنها نگاره‌ای که در مجموعه تاریخی نقش‌رستم برای بازدیدکنندگان و به ویژه کلیمیان قابل شناسایی بوده و مورد احترام و بزرگداشت ایشان قرار گرفته، همین نگاره اردشیر و اهرمزد باشد. نوشته‌های پرشمار روی آن در قیاس با دیگر نگاره‌ها و به ویژه نوشته‌های عبری-آرامی کلیمیان خود گواهی بر این سخن است. این همه در شرایطی است که نگاره شاپور یکم در نقش‌رستم و همچنین نقش‌رجب را نیز با نوشته‌های سه‌زبانه می‌شود شناخت و حتی شخصیت شاپور در تلمود به پسندیدگی یاد شده^۶ اما به اندازه شخصیت اردشیر پابگان، در دیدگاه مردم، آرمانی و پسندیده نبوده است.

• بررسی یکی از واژه‌های این نوشته‌های سوزنی:

«براخا»

کاربرد واژه براخا (בְּרַכָּה) در آغاز نوشته‌های کلیمیان در تخت‌جمشید و نقش‌رستم بسیار گسترده است و بیشتر نوشته‌ها با همین واژه آغاز شده‌اند و چنین ساختاری دارند: בְּרַכָּה + نام (نویسنده) + בְּרַכָּה + نام (پدر) + בְּרַכָּה + نام (پدر بزرگ). کاربرد براخا به عنوان «یادکرد» و یا در جایگاه آغازی پیش از نام در نوشته‌های یهودیان در جاهای دیگر جهان اندک است و از این رو کاربرد این واژه در چنین ساختاری به عنوان یادکرد، در تخت‌جمشید و نقش‌رستم ویژه است. براخا در اینجا به معنی «فرخندگی، برکت، دعای خیر، نیایش» به کار رفته است و با همین معانی، هنوز هم به عنوان یک وام‌واژه دینی در زبان فارسی کلیمیان ایران کاربرد گسترده‌ای دارد؛ این واژه در

سخن گفته است (برای نمونه رساله براخوت ۵۶ آ). افزون بر این حتی نام مادر شاپور را به نام «ایفرا هورمیز» (אִיפְרָא הוֹרְמִיז) آورده که او نیز پیوند خوبی با یهودیان داشت، برای نمونه در باوا بترا ۸: ۱۸ آ چنین آورده: «ایفرا هورمیز مادر شاپور شاه، انبانی پر از دینار به پیشگاه ربی یوسف فرستاد و گفت برای یک میصوای بزرگ باشد».

^۷ در موارد شناسایی شده از تخت‌جمشید و نقش‌رستم، دست‌کم در یک مورد واژه בַּת «دختر» نیز به کار رفته است.

نیست! بلکه تو چیزی برای من فرستادی که من باید از آن نگرهبانی کنم و من چیزی برای تو فرستادم که او تو را نگرهبانی خواهد کرد هنگامی که خوابیده‌ای، چرا که نوشته شده هنگامی که راه می‌روی، تو را راهنمایی خواهم کرد! (امثال سلیمان ۶: ۲۲). از سوی دیگر در رساله عوودا زارا ۱۰ب: ۱۶ نیز چنین گفته که «همانند آنطونینوس که به دیدار ربی یهودا هناسی می‌رفت، اردوان (אֲרְדְוָן) نیز چنین می‌کرد و زمانی که آنطونینوس درگذشت، ربی یهودا هناسی گفت: پیوند گسست! و هنگامی که اردوان نیز درگذشت، گفت: پیوند گسست! (נִתְפַרְדָּה חֲבִילָה)».

^۸ از شاپور یکم در تلمود اورشلمی بارها با نام «شاپور شاه» (שָׁפוּרַ שָׁה) یاد شده و از دوستی او با یک ربی یهودی به نام «شموتل» (שְׁמוּתֵל)

در گزارش‌های تاریخی، از میان شهرها و روستاهای نزدیک و پیرامون نقش‌رستم، کلیمیان در اصطخر، شیراز و زرقان می‌زیسته‌اند، اما چندان روشن نیست که نویسندگان این نوشته‌ها از کجا بوده‌اند. در نوشته حسن بن سهل بن حسن (تصویر ۴) نام سرزمین یا شهر آسیب دیده و تنها شین آغازی آن مانده است که گمان می‌رود همان «شیراز» باشد. خوانش یک نوشته سوزنی عربی-کلیمی را نباید دلیلی متقن بر عرب بودن نویسنده آن دانست بلکه ممکن است نویسنده در سنت رایج زمان خود متن مورد نظر خود را به زبان و خط عربی نوشته باشد و در این مورد ویژه، سوزنی عربی-کلیمی تحت تأثیر سنت عربی‌نویسی ایرانی انجام شده است.

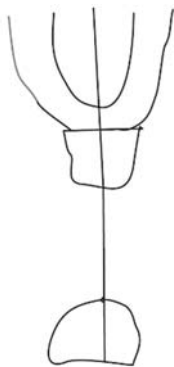
بر اساس مطالب مطرح شده در مقاله، نوشته‌های سوزنی آرامی-عبری می‌توانند به دو دلیل بر روی نگاره دیهیم‌ستانی اردشیر پابگان از هرمزد حک شده باشند: نخست به دلیل شناخته شده بودن اردشیر پابگان و هرمزد در نگاره برای نویسندگان نوشته‌های سوزنی و دوم به دلیل جایگاه والای اردشیر پابگان در فرهنگ ایرانی، به ویژه در میان کلیمیان ایرانی.

ماه مهر، سال ۱۴ و روز شهریور هنگامی که یزدان‌پس دبیر و دبیر ردگ به این خانه آمدند، این نقاشی را نگریدند و آفرین کردند...

در ویرایش این نوشته‌ها، فیلیپ ژینیو این جمله را «نیایش کردند، ستایش کردند» ترجمه کرده است. چنین برداشتی در مورد واژه «براخا» نیز شدنی است؛ به این معنا که بازدیدکنندگان از تخت جمشید یا نقش‌رستم، نگاره‌ها و شکوهشان را ارج نهاده باشند.

• جمع‌بندی

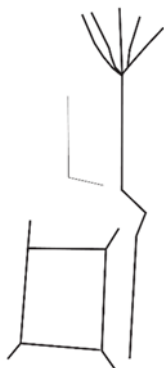
از میان نوشته‌های سوزنی در نقش‌رستم و روی نگاره دیهیم‌ستانی اردشیر پابگان از هرمزد، تا کنون دست‌کم ده نوشته سوزنی آرامی-عبری متعلق به کلیمیان شناسایی شده که تنها یک مورد آن تاریخ‌دار است. در شش مورد واژه «براخا» به کار رفته است. کاربرد «براخا»، برخی واژه‌های عبری و همچنین حرف تعریف عبری (ه) برای واژه کاهن، در نبود نشانه دیگر زبانی به دلیل کوتاه و کلیشه‌ای بودن جمله‌ها، باعث شده تا زبان این نوشته‌های سوزنی را عبری به شمار آوریم.

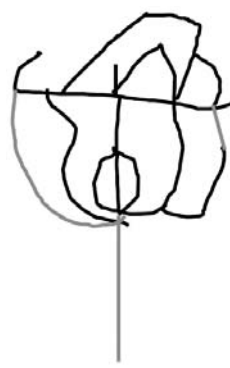
تصویر ۲ ب. منورای پنج شاخه پایه‌دار از پاسارگاد، آرامگاه کوروش، عکاس حامد مولایی کردشولی

تصویر ۲ الف. منورای پنج شاخه پایه‌دار از بیت المقدس، سده ۱ پ.م.

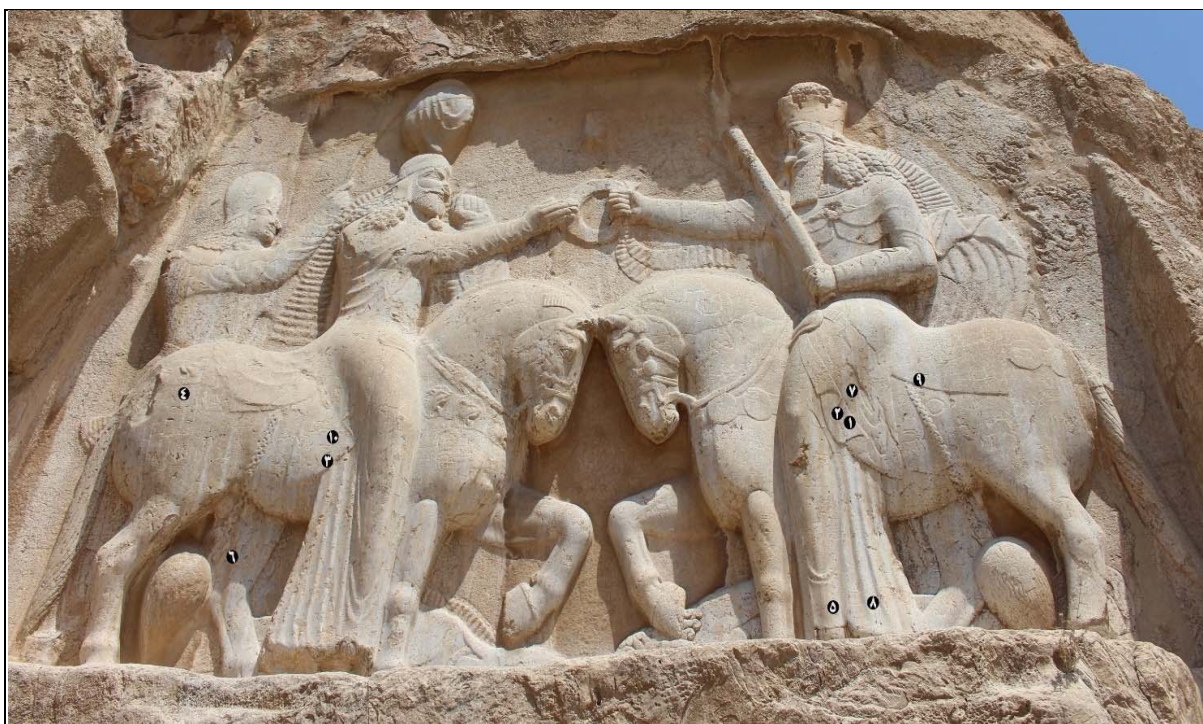

تصویر ۲ د. منورای پنج شاخه و پایه زیر اسب اردشیر

تصویر ۲ ج. منورای پنج شاخه در عمارت موسوم به حرم

- ۶. مُردَخی بن هكوهن
- ۷. یوسف بر سهلان بر حَواو
- ۸. كوهیار بن فضل
- ۹. پینحاس بن سعدان بن کاتب
- ۱۰. هعبا ... (?)

- ۱. حسن بن سهل بن حسن
- ۲. شموئل کاهن بن زودی
- ۳. شائول کاهن بن زودی
- ۴. یوسف کاهن بن پیطرس
- ۵. فرج بر یحیی

تصویر ۳. جانمایی نوشته‌های آرامی-عبری بر روی نگاره اردشیر بابگان و اهرمزد در نقش‌رستم

۴۱۲۳
 ۱۲۳۴۵۶۷۸
 ۹۱۰۱۱۱۲
 ۱۳۱۴۱۵
 ۱۶۱۷۱۸
 ۱۹۲۰۲۱
 ۲۲۲۳۲۴
 ۲۵۲۶۲۷
 ۲۸۲۹۳۰
 ۳۱۳۲۳۳
 ۳۴۳۵۳۶
 ۳۷۳۸۳۹
 ۴۰۴۱۴۲
 ۴۳۴۴۴۵
 ۴۶۴۷۴۸
 ۴۹۵۰۵۱
 ۵۲۵۳۵۴
 ۵۵۵۶۵۷
 ۵۸۵۹۶۰
 ۶۱۶۲۶۳
 ۶۴۶۵۶۶
 ۶۷۶۸۶۹
 ۷۰۷۱۷۲
 ۷۳۷۴۷۵
 ۷۶۷۷۷۸
 ۷۹۸۰۸۱
 ۸۲۸۳۸۴
 ۸۵۸۶۸۷
 ۸۸۸۹۹۰
 ۹۱۹۲۹۳
 ۹۴۹۵۹۶
 ۹۷۹۸۹۹
 ۱۰۰

تصویر ۴. حسن بن سهل بن حسن

شیمیدان‌های یهودی که جهان را تغییر دادند

جرد سیچل

ترجمه: مردخای امین شموئلیان

اسید باریتوریک (که منجر به تولید انواع داروهای آرام‌بخش و بی‌هوشی شد) و فلورئسین که محققان جرم‌شناسی برای یافتن خون و سایر لکه‌ها از آن استفاده می‌کنند.

ریچارد ویلشتاتر^۲

یکی از شاگردان آدولف فون بایر در دانشگاه مونیخ، ریچارد ویلشتاتر (۱۸۷۲-۱۹۴۲) متولد کارلسروهه، آلمان بود. او اولین دانشمندی بود که فرمول شیمیایی کلروفیل، ماده شیمیایی حیاتی در فتوسنتز - فرآیندی که در آن نور خورشید به انرژی تبدیل می‌شود - را تعیین کرد. این مهم‌ترین تحقیقی بود که این دانشمند یهودی برای آن جایزه نوبل شیمی را در سال ۱۹۱۵ دریافت کرد. در سال ۱۹۱۷، زمانی که دوستش فریتز هابر از او خواست که گازی سمی را برای پیشبرد منافع آلمان در

آدولف فون بایر^۱

شاید تعجب کنید که نخ و پارچه «جین» به طور طبیعی آبی نیستند بلکه باید رنگ‌آمیزی شوند. در واقع این به خاطر آدولف فون بایر است که در سال ۱۸۸۰ ایندیگو (نیل مصنوعی) و یک رنگ آبی را برای صنعت نساجی تولید کرد. آدولف فون بایر (۱۸۳۵-۱۹۱۷). متولد برلین، آلمان بود که برنده جایزه نوبل شیمی در سال ۱۹۰۵ شد و با عنوان شیمی‌دان لباسهای جین معروف است. این دانشمند یهودی‌الصل کمتر شناخته شده در تعدادی دیگر از تحقیقات علمی نیز مشارکت داشته است، از جمله کشف

^۲ Richard Willstätter

^۱ Adolf von Baeyer

اکتشافات هابر را باید به عنوان رئیس بخش شیمی نظامی آلمان نیز بررسی کرد. در طول جنگ جهانی اول او برای اولین بار استفاده از دفاع شیمیایی (ماسک‌های گاز) در جنگ مدرن را مدیریت کرد.

آدولف فرانک^۴

هر سال بیش از ۳۰ میلیون تن پتاس در سراسر جهان تولید می‌شود. پتاس، که ماده اصلی آن پتاسیم است، بعد از ازت، یکی از مهم‌ترین مواد مغذی مصنوعی در صنعت کشاورزی است. از چه کسی باید برای کشف پتاس، این کود ارزشمند که تغذیه بشریت را ارتقاء داد، تشکر کنیم؟ آدولف فرانک (۱۸۳۴-۱۹۱۶)، یکی دیگر از دانشمندان یهودی آلمانی است که کمتر شناخته شده اما تأثیر بسیار زیادی داشته است. علاوه بر این، فرانک راهی برای استخراج بُرم از معادن نمک ابداع کرد. برم به خوبی به بشریت خدمت کرده است - به عنوان یک بازدارنده شعله، یک آفت‌کش و یک آرام‌بخش. منبع:

Jewish Journal: Jewish Chemists Who Changed the World

^۴ Adolph Frank

جنگ جهانی اول مورد بررسی و توسعه قرار دهد، ویلشتاتر امتناع کرد و به جای آن پیشنهاد داد که به توسعه‌ی یک فیلتر دفاعی برای گاز سمی کمک کند که منجر به تولید اولین ماسک‌های ضد گاز شد.

فریتز هابر^۳

فریتز هابر (۱۸۶۸-۱۹۳۴) متولد وروکلاو، لهستان در مرکز دوره‌ی طلایی شکوفایی شیمی‌دانان یهودی قرار دارد. او و آدولف فرانک مسئول تغذیه بخش بزرگی از بشریت هستند - «فرآیند هابر»، که آمونیاک را از نیتروژن و هیدروژن تولید کرد، مسئول تولید کودهای ازته‌ی کشاورزی است (با تولید سالانه ۵۰۰ میلیون تن) که اکنون به تغذیه بخش بزرگی از بشریت کمک می‌کند. تولید آمونیاک توسط هابر حتی باعث افزایش جمعیت از ۱٫۶ میلیارد نفر در سال ۱۹۰۰ به بیش از ۷ میلیارد نفر شده است. زیرا اگر روش‌های نسبتاً ناکارآمد کشاورزی در آن دوران بهبود نمی‌یافت، تغذیه جمعیت رو به افزایش جهان غیرممکن بود. کودهای مبتنی بر آمونیاک به مزارع اجازه می‌دهد که بسیار بیشتر از گذشته غذا تولید کنند. از سوی دیگر،

^۳ Fritz Haber

کودکانی که در خطر ابتلا بودند شناسایی می شدند. به این صورت که محل تزریق در بازوی کودکانی که نسبت به دیفتری حساس بودند قرمز و متورم می شد. این دانشمند یهودی به مدت ۵ سال یک کمپین گسترده و موفق روابط عمومی را رهبری کرد و توانست بسیاری از والدین را تشویق کند تا حساسیت کودکان خود را در قبال دیفتری مورد آزمایش قرار دهند.

گرترود الیون^۳

گرترود (۱۹۹۹- سالگی پدر بزرگش را بر اثر بیماری سرطان از دست داد و همین موضوع انگیزه‌ای شد تا به دنبال حرفه‌ای برود که بتواند به بهبود دیگران کمک کند. گرترود در دهه‌ی

سوم زندگی‌اش در آزمایشگاه گلاسکو اسمیت کلاین که در حال حاضر یکی از غول‌های داروسازی است مشغول به تحقیق شد و به همین جهت از دریافت PHD انصراف داد تا بتواند تمام وقت به کار در آزمایشگاه بپردازد. وی تا پایان دوره‌ی حرفه‌ای خود مسئولیت ساخت داروهایی مانند پیورینتول: اولین داروی درمان سرطان خون، ایمبوران: داروی حیاتی برای پیوند اعضا، داراپریم: داروی مالاریا، سپترا: داروی حیاتی برای درمان عفونت‌های ادراری و تنفسی، زوویراکس: داروی درمان تبخال و AZT: اولین داروی تایید شده در آمریکا برای درمان HIV را بر عهده داشت. بر اساس فهرست داروهای اساسی سازمان بهداشت جهانی، بسیاری از داروهای ساخته شده توسط گرترود الیون، جزو داروهای اساسی طبقه‌بندی شده است. این فهرست شامل داروهایی است که برای رسیدن به حد استاندارد سلامتی باید در هر جامعه‌ای وجود داشته باشد. این بانوی داروساز یهودی در سال ۱۹۸۸ برنده‌ی جایزه‌ی نوبل پزشکی و فیزیولوژی شد.

منبع:

Jewish Journal, The Jewish Drug Dealers Who Are Saving Lives

³ Gertrude Trudy Belle Elion

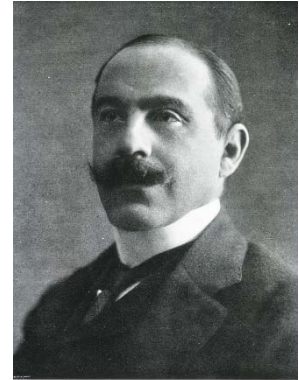
داروسازان مشهور یهودی؛ ناجی انسان‌ها

جارد سیشل

ترجمه: دوریتا معلمی

آگوست ون واسرمن^۱

آگوست ون واسرمن (۱۸۶۶-۱۹۲۵) بمبرگ، آلمان) ایمونولوژیست یهودی بود که در سال ۱۹۰۶ تست تشخیصی سیفلیس را که یک بیماری مقاربتی است ارایه نمود. تست تشخیصی واسرمن که در انستیتو رابرت کخ و برای مقابله با بیماری‌های عفونی تولید شده بود قابلیت تشخیص آنتی بادی

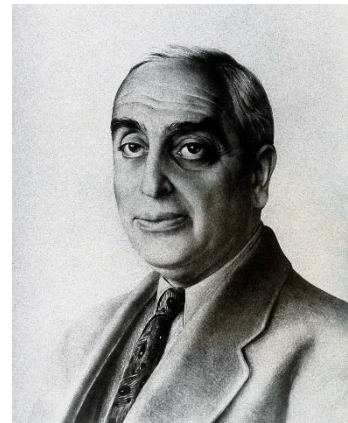

* 1866 PROFESSOR AUGUST VON WASSERMANN

مخصوص سیفلیس، سل، سل پوستی و مالاریا را هم دارد. بر اساس این تست، تست‌های تشخیصی بعدی بیماری‌های مذکور ساخته شد. واسرمن در سال ۱۹۲۱ بخاطر دستاوردهایش در زمینه‌ی ایمونولوژی، اولین جایزه ارونسون را دریافت کرد.

بلا شیک^۲

اگرچه بلاشیک (۱۸۷۷-۱۹۶۷) درمجارستان بزرگ شده بود ولی دوره‌ی بالینی پزشکی اطفال را در نیویورک گذراند. وی برای تشخیص بیماری کشنده‌ی دیفتری که هنوز هم سالانه هزاران نفر را به کام مرگ می‌کشاند، تست شیک را ابداع

نمود. بلا شیک این تست را در سال ۱۹۱۰ تولید کرد یعنی در زمانی که دیفتری یک بیماری خوفناک بود و به دلیل کمبود واکسن، تزریق آن تنها برای کودکانی که از ابتدا نسبت به دیفتری حساس بودند الزامی بود. با کمک تست تشخیصی شیک و تزریق مقدار کمی از بیماری دیفتری رقیق شده به بازو،

¹ August von Wassermann

² Béla Schick

تحصیل رایگان در رشته پزشکی رویایی که برای دانشجویان دانشکده پزشکی آلبرت اینشتین تحقق یافت آتوسا آرمین

فوریه ۲۰۲۴ خبر اهدای یک میلیارد دلار کمک هزینه تحصیلی به دانشگاه برونکس^۱ نیویورک در صدر اخبار جهان قرار گرفت. روت گاتسمن^۲ استاد یهودی بازنشسته کالج پزشکی آلبرت اینشتین با اهدای این مبلغ، بانی تحقق رویایی دست نیافتنی برای بسیاری از دانشجویان مستعد ولی کم برخوردار ساکن این محله‌ی فقیر نشین ایالت نیویورک است. برونکس بالاترین نرخ مرگ زودرس و همچنین پایین‌ترین سطح سلامت را در ایالت نیویورک دارد. اگرچه اختصاص مبالغ هنگفت به دانشکده‌های پزشکی این ایالت از سوی ثروتمندان آمریکایی کم سابقه نیست ولی تا به امروز مبالغ اهدایی به بیمارستان‌های بخش‌های ثروتمند اختصاص یافته است. این کمک هزینه دانشجویان این دانشگاه را از پرداخت حدود ۲۰۰ هزار دلار شهریه تحصیل دوره پزشکی عمومی معاف می‌کند. دکتر گاتسمن امیدوار است که افراد مستعد بیشتری از اقشار اقتصادی ضعیف‌تر بتوانند در این دانشگاه به تحصیل بپردازند.

• **بیوگرافی**
روت لوی^۳ در سال ۱۹۳۵ در خانواده‌ای از یهودیان اشکنازی زاده شد. تحصیلات متوسطه را در ایالت بالتیمور به پایان رساند و مدرک کارشناسی را از کالج بارنارد اخذ کرد. دوره‌های کارشناسی ارشد و دکتری در آموزش و پرورش را در دانشگاه کلمبیا گذراند. در سال ۱۹۶۸ به دانشگاه آلبرت اینشتین پیوست و در مرکزسنجش و توانبخشی کودکان^۴ CERC مشغول به کار شد. او در این مرکز به غربالگری و سنجش کودکان و نوجوانانی پرداخت که در یادگیری دچار مشکل بودند و با به‌کار گرفتن رویه‌های درمانی مدرن تلاش می‌کرد تا مشکل آنان را برطرف سازد. در سال ۱۹۹۲ به مدیریت بخش آموزش بزرگسالان این مرکز منصوب شد و در سال ۱۹۹۸ مرکز ناتوانی‌های آموزشی را بنیان گذارد. او به مقام پروفیسوری دانشگاه آلبرت اینشتین نایل و به عضویت دایم هیئت امنای دانشگاه انتخاب شد و چندین دوره بر کرسی ریاست هیئت امنای نشست. از دیگر مناصب او می‌توان به عضویت هیئت امنای بیمارستان مونته فیوره و بیمارستان آموزشی دانشگاه برونکس، اشاره کرد، جایی که مشاهدات عینی وی از شرایط بیماران و دانشجویان زمینه‌ساز این اقدام تاریخی او شد.
روت در سال ۱۹۵۰ با دیوید گاتسمن^۵ ازدواج کرد. دیوید از خانواده‌ی یهودی نیو یورکی بود، از طرف مادری به نسلی پژوهشگر و تاریخدان تعلق داشت^۶ همچون پدرش در وال-استریت فعالیت اقتصادی داشت. او از ابتدای جوانی به فعالیت در امور بشردوستانه پرداخت. حاصل ۷۲ سال زندگی مشترک این زوج سه فرزند و تاسیس انستیتوی تحقیقات سلول‌های بنیادین و پزشکی ترمیمی روت و دیوید گاتسمن^۷، مرکز آموزشی مهارت‌های بالینی روت گاتسمن^۸ و تاسیس دانشکده‌ی

طومارهای بحرالमित. او همچون پدرش فعال حقوق بشر در امور یهودیان بود.

^۱ Ruth & David Gottesman Institute for Stem Cell & Regenerative Medicine Research

^۸ Ruth L. Gottseman Clinical Skills Center

^۱ Bronx

^۲ Ruth Gottesman

^۳ Ruth Levy

^۴ Childrens Evaluation & Rehabilitation Center

^۵ David Gottesman

^۶ استر گارفانکل Esther Garfunkel. زاده نیویورک و فارغ‌التحصیل از دانشگاه ایالتی نیویورک. یکی از احیا کنندگان

مسئولیت دینداران

در مبارزه با چالش‌های جهانی

سینار مشترک مرکز گفت‌وگوی ادیان و فرهنگ‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی و مرکز بین‌المللی گفت‌وگوی ادیان و مذاهب قزاقستان با موضوع «مسئولیت دینداران در مبارزه با چالش‌های جهانی» با حضور جمعی از صاحب‌نظران و کارشناسان دو کشور و با شرکت نمایندگان جامعه‌ی کلیمی ۱۹ آذر ماه برگزار شد.

علی اکبر ضیایی، رئیس مرکز گفت‌وگوی ادیان و فرهنگ‌های سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی در سخنرانی خود گفت: امروز نیازمند ارائه و به کار گیری راهکارهایی عملی برای مواجهه اصولی و تلاش برای حل بحران‌های اجتماعی روز جهان هستیم. در این بین مسئولیت سنگینی بر عهده رهبران دینی قرار دارد، مسائل زیست محیطی و از سوی جنایت‌های رژیم صهیونیستی علیه مردم غزه همگی از مواردی هستند که با هم‌افزایی ادیان قادر به حل آنها هستیم.

حاجام دکتر یونس حمامی لاله‌زار، رهبر دینی کلیمیان ایران نیز با تأکید بر آن که چالش‌های امروز جهان مسئولیت مهمی را بر دوش رهبران دینی گذاشته است گفت: در چنین شرایطی مهم‌ترین مسئله تلاش برای گفت‌وگوی سازنده است؛ باید علی‌رغم تفاوت‌ها با حفظ حرمت یکدیگر برای حل مسائل به تعامل پرداخته و گفته‌های یکدیگر را بشنویم. با گفت‌وگو بسیاری از سوءتفاهم‌ها حل می‌شود و قادر به حل اختلاف‌ها خواهیم بود. باین حال باید تلاش بیشتری به خرج بدهیم تا به راهکارهای بهتری دست پیدا کنیم.

دکتر همایون سامیح نجف آبادی نماینده کلیمیان ایران در مجلس نیز ضمن اظهارنگرانی از وقوع برخی افراطی‌گری‌ها در کشورهای مختلف گفت: وجود آزادی بیش از حد در برخی کشورها موجب بروز افراطی‌گری‌هایی شده است. افراطی‌گری در عرصه جهانی موجب کشتارهای بسیاری شده است که برای جلوگیری از وقوع آن باید فکری جدی کرد.

آموزش عالی^۹ Epi genetics در دانشگاه مذکور می‌باشد. دیوید در سال ۲۰۲۲ درگذشت و در زمان حیاتش نیمی از ماترک خود را با تأکید بر مصرف خیریه‌ی آن با اختیارات کامل به روت منتقل کرده بود. ثروت بجاس مانده برای روت ۸۷ ساله به‌حدی چشمگیر بود که او را در چگونگی مصرف آن دچار مشکل ساخت. پس از مدتی با حمایت و پشتیبانی فرزندانش موفق شد آرزوی دیرینه خود را شناسایی کند؛ فراهم کردن امکان تحصیل رایگان در رشته پزشکی.

• تاثیر کمک مالی

طبق مدارک بخش مالی دانشگاه بیش از نیمی از فارغ-التحصیلان آن بیش از ۲۰۰ هزار دلار وام بانکی برای پرداخت شهریه تحصیل گرفته‌اند. یعنی قرضی بسیار سنگین در ابتدای راه زندگی. بیش از نیمی از این عده زن هستند و با تنوع نژادی ۴۹٪ سفیدپوست، ۲۹٪ آسیایی تبار، ۱۱٪ لاتین تبار و ۵٪ سیاهپوست.

روت امیدوار است که اهدای این مبلغ به دانشگاه و خلاصی از دغدغه‌ی باز پرداخت وام، بتواند نسلی از پزشکان را تحویل جامعه دهد که با فراغت خیال به درمان بیماران مستمند و دردمند بپردازند. در آغاز فرایند اهدا، روت گاتسمن تأکید بر آن داشت که نامش به‌عنوان اهدا کننده مطرح نشود. از دید او هر کس دیگری هم در موقعیت مشابه او همین کار را انجام می‌داد. ولی مدیریت دانشگاه با اصرار بر این عقیده که کار وی می‌تواند الهام بخش و مشوق دیگران باشد از اجرای خواسته او سرباز زد. اما روت توانست از اجرای مصوبه‌ی هیئت مدیره در تغییر نام دانشکده‌ی پزشکی آلبرت اینشتین به روت گاتسمن جلوگیری کند. او می‌گوید: «یافتن نامی سترگ‌تر از نام پروفیسور اینشتین برای این دانشکده در خیال هم نمی‌گنجد».

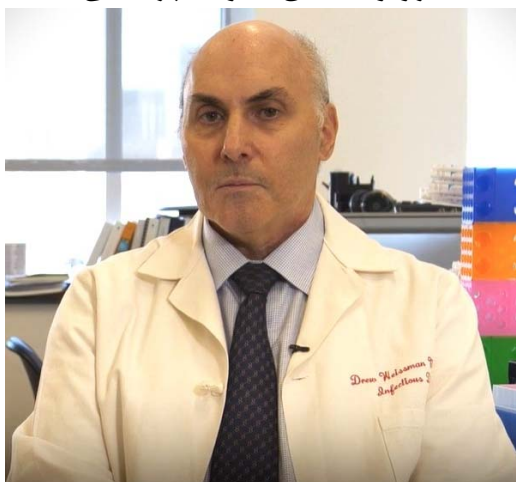
منابع:

- نیویورک تایمز
- ویکی پدیا

^۹ Epigenetics: مطالعه تاثیر عوامل خارجی و پیرامونی

بر کارکرد و تغییرات ژنتیکی

درو وایسمن^۱؛ نوبل پزشکی

جایزه نوبل پزشکی سال ۲۰۲۳ میلادی به کاتالین کاریکو بیو شیمی دان مجارستانی ساکن آمریکا و درو وایسمن ایمنی-شناس یهودی آمریکایی به دلیل تحقیقات در زمینه‌ی ساخت واکسن کرونا بر پایه‌ی «پیام رسان آران‌ای» تعلق گرفت. این دو دانشمند با تحقیقات در مورد نحوه تعامل mRNA با سیستم ایمنی بدن، در ساخت واکسن کووید-۱۹ اثرگذار بودند.

آکادمی نوبل در بیانیه‌ای اعلام کرد: «تحقیقات کاتالین کاریکو و درو وایسمن منجر به ساخت دو واکسن بسیار موفق بر پایه‌ی ام‌آران‌ای در اواخر سال ۲۰۲۰ شد. این واکسن‌ها جان میلیون‌ها نفر را نجات داد و از بیماری‌های شدید در بسیاری افراد دیگر جلوگیری کرد».

درو وایسمن دانشمند یهودی آمریکایی (متولد ۱۹۵۹) و استاد پژوهشگر دانشگاه پنسیلوانیا در زمینه‌ی واکسن است.

منابع:

1. en.wikipedia.org/wiki/List_of_Jewish_Nobel_laureates
2. isna.ir/xdPHc7
3. fna.ir/3fedud

^۱ Drew Weissman

برندگان یهودی جوایز نوبل ۲۰۲۳

آرئیس آبائی

کلودیا گلدن^۱؛ نوبل اقتصاد

جایزه‌ی علوم اقتصادی نوبل سال ۲۰۲۳ میلادی به یک اقتصاددان آمریکایی یهودی برای تحقیق و بررسی در مورد «زنان در بازار کار» رسید. بر اساس تحقیقات وی، حتی در جوامعی که سعی می‌کنند برابری را در نظر بگیرند و زن‌ها تحصیل کرده‌تر از مردان هستند، احتمال کار کردن زنان کمتر است و اگر بخواهند کار کنند، حقوقی کمتر از مردان دارند.

دبیر آکادمی نوبل اعلام کرد، این جایزه به علت ارتقای درک ما از نتایج بازار کار زنان به کلودیا گلدن اعطا شده است.

کلودیا گلدن در سال ۱۹۴۶ در نیویورک در یک خانواده یهودی متولد شده است؛ وی در دانشگاه کرنل تحصیل کرد و دکترای اقتصاد خود را در سال ۱۹۷۲ در دانشگاه شیکاگو به پایان رساند او استاد اقتصاد دانشگاه هاروارد و مدیر توسعه برنامه اقتصاد آمریکا در دفتر ملی تحقیقات اقتصادی است. وی در حال حاضر با دانشگاه‌های هاروارد، کمبریج، ام‌ای و یواس‌ای همکاری دارد.

گلدن در سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۴ رئیس انجمن اقتصادی آمریکا بوده است. وی عضو آکادمی ملی علوم آمریکا نیز است.

او نخستین زنی بود که در سال ۱۹۹۰ در بخش اقتصاد دانشگاه هاروارد استخدام دائم شد. تحقیقات وی شامل مباحثی از قبیل نیروی کار زنان، نابرابری درآمدی، تحصیلات و شکاف جنسیتی اقتصادی است.

کلودیا گلدن سومین زنی است که تاکنون جایزه‌ی نوبل اقتصاد را دریافت کرده است.

^۱ Claudia Dale Goldin

واژگان مشابه عبری - عربی - فارسی (بخش دوم)^۱

رحمن دلرحیم

عبری	عربی	فارسی
מטבח	میطبخ	آشپزخانه
מרכז	مرکز	مرکز
נגר	نچار	نچار
נפש	نفس	جان
ספינה	سفینه	کشتی
ספר	سفر	کتاب
עין	عین	چشم
פועל	فاعل	فاعل / کارگر
צדקה	صدقه	صداقت / صدقه
צייד	صیاد	شکارچی
קצב	قصاب	قصاب
רמז	رمز	رمز - نکته
שוק	سوق	بازار
شمש	شمس	خورشید
שן	سن	دندان

عبری	عربی	فارسی
אדם	آدم	آدم
אח	اخ	برادر
ארץ	ارض	سرزمین
בטן	بطن	شکم
בית	بیت	خانه
זב	ذئب	گرگ
טוב	طوبا	خوب
טעם	طعم	مزه
יד	ید	دست
כוכב	کوکب	ستاره
כל	کل	همه
כרוב	کروب	فرشته
לוח	لوح	لوح
לילה	لیل	شب
מות	موت	مرگ

^۱ بخش نخست این واژگان در شماره‌ی ۵۶ مجله (زمستان ۱۴۰۰) منتشر شد

ثبت «هنر خوشنویسی عبری و سنت طومارنویسی تورات» ایرانیان کلیمی

در فهرست میراث فرهنگی ناملموس ملی

یاسمن غنی

«هنر خوشنویسی عبری و سنت طومارنویسی تورات» به همت دکتر شهاب‌الدین نیکمان در پژوهشگاه میراث فرهنگی و گردشگری، در ۲۴ بهمن ۱۴۰۲ با شماره ثبت: ۱۴۴ به ثبت ملی رسیده است.

هنر خوشنویسی زبان عبری، که به عنوان زیرمجموعه‌ی هنر خوشنویسی ایرانی زبان‌های غیرفارسی (اوستایی، عبری، ارمنی) و سنت خوشنویسی متون مقدس و آیینی (قرآن، اوستا، تورات، انجیل) قرار می‌گیرد، میراثی کهن و هنری سنتی در میان جامعه‌ی ایرانیان کلیمی است. مهم‌ترین کاربرد این هنر، نوشتن متون مقدس یهود به ویژه طومارنویسی تورات است که قدمتی حدود سه هزار ساله دارد و می‌بایست توسط سوfer (کاتب) انجام شود. سوfer دارای مجوز کتابت تورات از مراجع دینی و استادان کتابت شرعی (سفروت) است و لازمی گرفتن این مجوز، ضمن داشتن صلاحیت اعتقادی و دانش دینی، تسلط به قواعد کتابت زبان عبری، هنر و مهارت خوشنویسی است. خوشنویسی تورات اگرچه امروزه در شهرهایی که بیشترین جمعیت کلیمیان در آن ساکن هستند^۱، انجام می‌گیرد اما تنها یک طومار تورات در دهه‌های گذشته در حال کتابت در تهران توسط آقای یورام عزیزی است و سایر تورات‌های موجود در کنیسه‌ها از گذشته و اکثراً توسط کاتبان غیرایرانی تهیه شده است. در حال حاضر در ایران با توجه به دشواری مسیر آموختن این هنر، تعداد کاتبان تورات اندک است و این خطر وجود دارد که این میراث ارزشمند به فراموشی سپرده شود.

خوشنویسی عبری علاوه بر طومار تورات یا همان اسفار پنجگانه، در نوشته‌های مربوط به «مزوزا^۲» «تفیلین^۳» و «کتوبا^۴» نیز به کار می‌رود. در این هنر که معمولاً به شیوه‌ی استاد و شاگرد و در خانه‌ی سوفران یا کنیسه‌ها آموزش داده می‌شود؛ خوشنویسان، حین یادگیری اصول و قواعد خوشنویسی و کتابت، به فراگیری بخش مشخصی از احکام دینی و همچنین آموختن زبان عبری نیز می‌پردازند. از رسم‌الخط‌های متداول در

«میراث فرهنگی ناملموس» به تولیدات و فرآیندهای فرهنگی گفته می‌شود که با گذشت زمان و از نسل‌های پیشین باقی مانده‌اند و در گروه‌های فرهنگی گوناگون در زندگی مردم جریان دارد. این نوع از میراث فرهنگی، اگرچه ملموس نبوده و قابلیت نگهداری در موزه‌ها را ندارد، اما قابل رویت، تجربه کردن و ثبت و ضبط بوده و توسط سازمان ملل متحد «گنجینه‌های بشری» نامیده شده است. ایران در سال ۲۰۰۶ به عنوان چهلمین عضو به کنوانسیون حفاظت از میراث فرهنگی ناملموس پیوست و «برنامه‌ی ملی پاسداری از هنر سنتی خوشنویسی ایران» در سال ۲۰۲۱ در فهرست میراث ناملموس یونسکو ثبت جهانی شد.

۴ متن سند شرعی ازدواج

۱ شهرهای تهران، اصفهان و شیراز

۲ مزوزا: متنی حاوی آیاتی از تورات که بر چهارچوب در ورودی قرار می‌گیرد

۳ تفیلین: دو جعبه‌ی چرمی حاوی آیاتی از تورات که در نماز صبح (غیر از شنبه

و اعیاد) بر پیشانی و بازوی مرد قرار می‌گیرد

و توجه مسئولین ذیربط به حفظ این هنر، نبود موزه‌ای برای نگهداری آثار خطی کهن عبری، کمبود مرکب و قلاف کاشر برای کتابت تورات و همچنین عدم نگهداری صحیح و استاندارد تورات‌های قدیمی موجود در کنیسه‌ها از این جمله است. ■

نخستین کنگره ملی ایران‌شناسی ایران

به همت انجمن ایران‌شناسی ایران نخستین کنگره ملی ایران‌شناسی ایران در ۲۰ اردیبهشت ۱۴۰۰

- ۳ برگزار شد. از میان مقالات ارسالی و پذیرفته شده در این کنگره، ۴ مقاله در حوزه یهودیت به شرح زیر اختصاص داشت:

 ۱. تأملی بر سیر شکل‌گیری و ریشه‌های تاریخی گورستان گیلیارد؛ مریم میرزایی
 ۲. بررسی تاریخی - توصیفی کنیسه‌های تهران؛ یاسمن غنی
 ۳. بررسی صحت تاریخی واقعه‌ی پوریم از دیدگاه موافقان و مخالفان؛ یاسمن غنی
 ۴. کندوکاوی در اثرگذاری حماسه‌ی گرشاسب بر شمشون عبرانی؛ کامروز خسروی جاوید

خوشنویسی عبری می‌توان به رسم‌الخط «یزدی» و «بغدادی» اشاره کرد و ابزار خوشنویسی همان قلم (غیر فلزی)، مرکب، کاغذ و پوست است. متن مقدس تورات بر روی قطعاتی از پوست^۵ کاشر^۶ که «قلاف» نام دارند نوشته می‌شود. این پوست‌ها به یکدیگر دوخته شده و یکپارچه است و کل طومار در جعبه‌ای استوانه‌ای شکل مزین چوبی یا فلزی نگهداشته شده و در بخش هِخال^۷ در کنیسه‌ها قرار می‌گیرد. نوشتن تورات باید از روی متن انجام شود و مجاز نیست که از حفظ نوشته شود. همچنین حروف از روی الگوهای از پیش تهیه شده (دوگما) با استفاده از قلم و مرکب کاشر نوشته شده و در هر ورقه‌ی پوست، چهار ستون از متن کتابت می‌شود. هر ستون یک «عمود» نام دارد و کل تورات معمولاً در ۲۴۵ عمود نوشته می‌شود. قلاف معمولاً با استفاده از شیارهای بسیار ریز برای نوشتن سطرهای متن در عمودها خط‌کشی شده است. پس از این مراحل، طومار در اختیار متخصص بررسی متن یا «بَدِیق» قرار می‌گیرد تا به‌طور کامل بررسی و از درستی و رعایت قواعد کتابت در همه‌ی حروف اطمینان حاصل شود؛ به این فرایند «بَدِیقا» می‌گویند. پس از اصلاح اشکالات احتمالی، همه‌ی ۶۲ قلاف با نخ‌ی که از زردپی گوسفند با رعایت دستورات مذهبی به دست آمده، به یکدیگر دوخته می‌شود تا به شکل طومار درآمده و در محفظه‌ی مخصوص قرار گیرد.

زمانی که نوشتن تورات به اتمام نزدیک شد چند کلمه‌ای از آن را باقی می‌گذارند تا در همان کنیسه‌ای که قرار است نگهداری شود تکمیل و تقریر شود؛ و کلیمیان طی مراسمی از محل نوشتن تورات آن را به سمت کنیسه‌ای که باید در آن قرار گیرد مشایعت می‌کنند.

اگرچه ثبت این مهم در فهرست آثار ملی خبری خوش برای جامعه‌ی ایرانیان کلیمی و دوستداران میراث فرهنگی ایران است اما عواملی آن را تهدید می‌کند که در صورت عدم توجه و رسیدگی، این هنر ارزشمند ملی را به سمت فراموشی سوق می‌دهد. عواملی چون نبود مراکز آموزش رسمی خوشنویس تورات، نبود حامی مالی برای کتابت تورات جدید، عدم حمایت

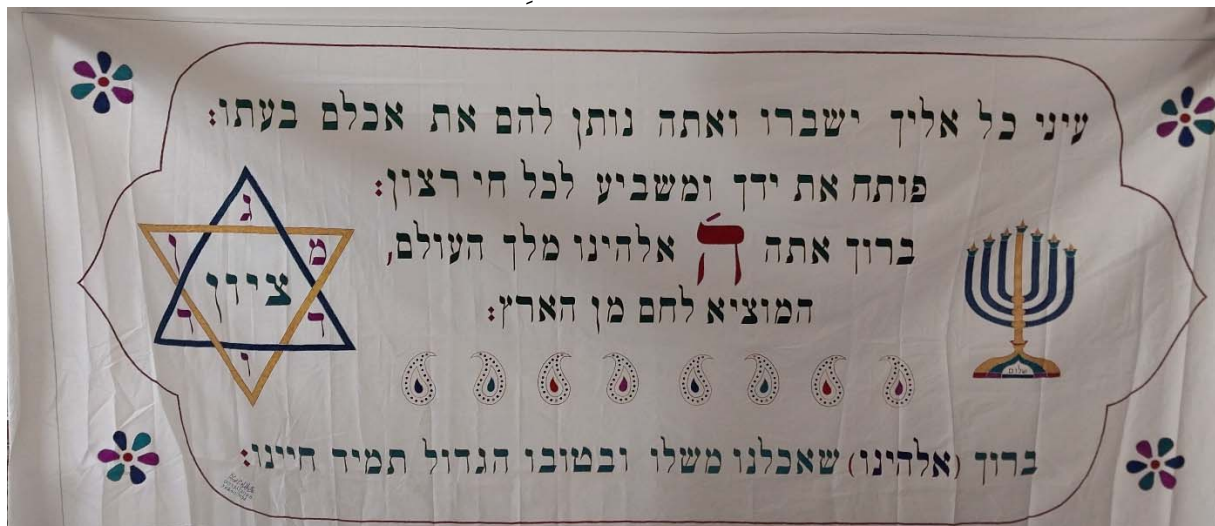
۷ هخال: جایگاه طومارهای تورات

۵ پوست آهو یا بز
۶ کاشر: مطابق قوانین شرع

هنرمند خوشنویس عبری و فارسی

گفتگو با موسی قویتیان

آرش آباتی

از دیگر آثار اولیه‌ام متن "بشם השם נעשה ונצליח" (به نام خداوند، انجام خواهیم داد و موفق خواهیم شد) بود که روی سرامیک اجرا و در یکی از کنیسه‌های اصفهان قرار داده شد.

همچنین طرحی را بر روی پرده‌ی سوکا (سایبان عید

• جناب قویتیان، نام خانوادگی شما به چه مناسبت؟

این نام از کلمه‌ی «قیوتی» به معنای امید داشتن (من امید داشتم) است.

• کمی از خود بگویید.

من متولد ۱۳۳۶ در اصفهان هستم و سال‌هاست که در تهران در صنف لوازم الکترونیک مشغولم.

از کلاس چهارم ابتدایی به هنر خوشنویسی فارسی و عبری علاقه پیدا کردم و بدون شرکت در هیچ کلاس و دوره‌ی خوشنویسی، این هنر را به‌صورت خودآموز فراگرفتم و آثار متعددی تولید کردم. مبنای کارم علاقه به هنر خطاطی و طراحی بوده و هیچ‌گاه برای عرضه در نمایشگاه یا فروشگاه نبوده است. در تمام این سال‌ها، فعالیت هنری‌ام با حمایت و همکاری همسر، ژاکلین افرامیان، همراه بوده است.

• شرحی از آثارتان بفرمایید.

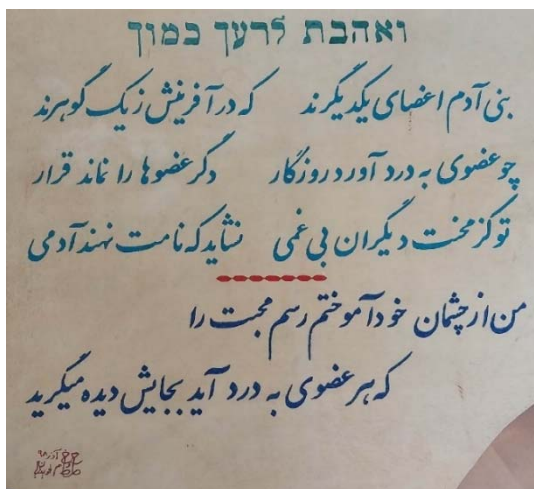
از نخستین آثار حرفه‌ای من، متن کامل ده فرمان تورات بود که به کنیسه‌ی کتر داوید اصفهان اهدا کردم و نیز در سال ۱۳۵۵ متنی مشابه را روی مقوا و با مرکب تهیه و به کنیسه‌ی مشهدی‌های خیابان عزیزخان (منطقه میدان حسن آباد فعلی) اهدا کردم.

فارسی از سعدی و حافظ و مولوی یا سایر متون ادبی را مورد استفاده قرار می‌دهم. علاوه بر این، متون معروف عربی-اسلامی مانند بسم الله الرحمن رحیم یا آیهی «وان یکاد» را هم کار کرده‌ام.

• و سخن آخر؟

اثر چندزبانه‌ی «همنوعت را مانند خودت دوست بدار» که آیهی معروف تورات (سفر لایوان، فصل ۱۹ آیه ۱۸) است، به نظرم فصل مشترک ادیان است و آن را در سال ۱۳۹۹ همراه با شعر معادل فارسی‌اش به چند زبان ترجمه و روی پارچه و پوست اجرا کردم (که تصویر آن در پشت جلد مجله نیز آمده است). در پایان از خانواده خود و دوست عزیز آقای رحمت‌الله منشه اف که از رهنمودهای ایشان استفاده نموده کمال تشکر و سپاس را دارم.

سوکوت) در یکی از کنیسه‌های اصفهان اجرا کردم و نیز سال‌ها بعد یک منورا (شمعدان هفت شاخه مقدس) را بر روی سرامیک برای کنیسه‌ی گلپهار اصفهان طراحی نمودم.

۲ اثر من با موضوع متون دینی عبری حدود ۳۰ سال پیش در کنیسه حکیم (خیابان پسیان) تهران، ۲ اثر خوش آمد گویی به عبری و طرح منورا در تالار کوروش (مجتمع انجمن کلیمیان تهران) و یک اثر با متن عبری یک فصل از مزامیر داوود در آرامگاه استر و مردخای همدان قرار دارد. یک اثرم نیز با طرح منورا و درج آیاتی از مزامیر داوود داخل آن، بر روی پارچه اجرا و جهت نصب در یکی از کنیسه‌ها به کانادا ارسال شد.

• روش کار شما چگونه است؟

من به‌طور حرفه‌ای حدود یک دهه است که کار خوشنویسی را روی پارچه و پوست انجام می‌دهم. جنس پارچه عمدتاً متقال، ساتن یا هر نوع با زمینه‌ی نرم است. پارچه را قبل از شروع کار شستشو می‌دهم و خوشنویسی را نیز با رنگ‌های مخصوص پارچه و قابل شستشو انجام می‌دهم. نوع پوست هم از پوست‌های دباغی شده‌ی بز یا گوسفند است. قلم‌های چوبی خوشنویسی را هم خودم شخصا تهیه و بر حسب نوع خطاطی آماده می‌کنم.

• موضوع کارها عمدتاً چیست؟

غالباً متون دینی معروف یهودی از تورات و مزامیر داوود، یا متون مورد استفاده در نمازهای یهودی است. ضمن آن که اشعار

در زمینه‌ی نقاشی و به مطالعه‌ی کتاب در رشته‌ی روان‌شناسی بسیار علاقه دارم.

• چه شد که به فکر ساخت یک بازی فکری افتادی؟ و هدف از ساخت آن چه بود؟

حدود دو سال پیش بود که فهمیدم بچه‌های زیادی، مثل خودم، هستند که به بازی فکری علاقه مندند. با خودم گفتم اگر این بازی‌ها همراه با تمام اهداف علمی و روان‌شناسی که با خود دارند، اگر آموزش دینی را هم دنبال کنند، مطمئناً جذاب‌تر می‌شوند. هدفم این بود که در کنار یک سرگرمی، بچه‌ها چیزی را هم یاد بگیرند.

• مراحل ساخت این بازی را به‌طور خلاصه تعریف کن.
چند روز بعد از رسیدن این ایده به ذهنم، با حاخام نیما رنگار تماس گرفتم و موضوع را با ایشان در میان گذاشتم. ایشان خیلی از این موضوع استقبال کردند و به من قول همکاری دادند. آن موقع من هنوز فتوشاپ بلد نبودم. با خانم کاکین در شیراز، که در این زمینه فعالیت می‌کنند، تماس گرفتم. ایشان زحمت کشیدند و ترتیب برگزاری کلاس فتوشاپ را دادند. آقای گمزه هم زحمت آموزش را به عهده گرفتند. ایشان حین آموزش با صبر و حوصله پاسخگوی تمام سؤالات من بودند. همچنین در طول مدت ساخت بازی نیز ایشان از هیچ کمکی دریغ نکردند.

با کمک و یاری خدا و حمایت‌های معلمان و مشاوران، شش ماه بعد نمونه‌ی بازی و کتاب کامل شد. با توجه به توضیح درباره‌ی روزهای آفرینش، عنوان **סוד הבריאה** به معنای «راز آفرینش» را برای بازی انتخاب کردم. در ضمن چون اولین پاراشای تورا (بخش نخست تورات) به نام آفرینش است، دوست داشتم بچه‌ها بیشتر با آن آشنا شوند.

• از مشکلات و کمبودهایی که در این مسیر داشتی بگو.
بالاخره ساخت هر چیزی بدون مشکل نیست. ساخت این بازی فکری هم بدون مشکل و کمبود نبود. هر چه جلوتر می‌رفتم، با مشکلات بیشتری مواجه می‌شدم. ولی چون معتقدم اگر خدا بخواهد کاری انجام شود، بی‌شک انجام می‌شود و کارها سریع پیش می‌رود. من تنها نبودم و افراد زیادی در این مسیر کنارم بودند و زحمت کشیدند.

راز آفرینش

گفتگو با آنال ملکان؛ مبدع بازی فکری

المیرا سعید

• لطفاً خودت را برای ما معرفی کن تا بیشتر با شما آشنا

شویم.

آنال ملکان متولد ۱۳۸۳ هستم. سه خواهر دارم و فرزند دوم خانواده هستم. فارغ‌التحصیل دبیرستان اتفاق در رشته کامپیوتر هستم و در حال حاضر در همان مدرسه، معلم تعلیمات دینی هستم. به رشته گرافیک علاقه دارم و در آینده قصد ادامه تحصیل در این رشته را دارم. شغل معلمی را دوست دارم و از این‌که به کسی چیزی را یاد بدهم، لذت می‌برم. از زمان کودکی به بازی‌های فکری علاقه‌ی زیادی نشان می‌دادم. هنوز هم برای سرگرمی در اوقات فراغت، به سراغشان می‌روم. به هنر

• چند نسخه از بازی و کتاب چاپ شده و فکر می‌کنی

به چاپ مجدد هم برسد؟

در حدود ۵۰۰ نسخه به چاپ رسید و فکر می‌کنم با توجه

به استقبالی که از آن شده، به چاپ مجدد هم برسد.

• به عنوان یک فرد خلاق، برای کسی که مدت‌هاست

ایده‌ای را در ذهن خود می‌پروراند و منتظر یک فرصت است

تا آن را عملی کند چه توصیه‌ای داری؟

قدم اول، داشتن همت، اراده و جرأت است که بسیار مهم است. کار را شروع کند، حتما خدا هم کمک می‌کند. قدم بعدی، پیگیری است. با پیگیری‌های مداوم مطمئناً کار به سرانجام می‌رسد.

• و سخن آخر؟

حرف آخر این که نوجوان‌ها و جوان‌ها، علائق خود را دنبال کنند؛ چون هیچ لذتی بالاتر از آن چیزهایی نیست که به ما حس خوب می‌دهد.

• در مورد کتابی که همراه با بازی فکری به چاپ رسیده

هم کمی توضیح بده.

این بازی، یک کتاب و چند دسته کارت (به تعداد روزهای هفته) هم دارد. کتاب شامل نکات علمی، دانستنی‌ها، تصاویری برای رنگ‌آمیزی و سرگرمی است. بچه‌ها اگر QR Code آن را اسکن کنند، فیلم‌های هر روز هفته پخش می‌شود.

• برای ساخت بازی از چه چیزی الهام گرفتی؟ و آیا این

بازی نمونه و مشابهی هم دارد؟

برای ساختنش از بازی «سیبیلوها» الهام گرفتم و در نوع خودش نمونه و مشابه دیگری ندارد.

• وقت گذاشتن برای ساخت آن به مطالعه‌ی درس‌هایت

لطمه نزد؟

چون به این کار علاقه‌ی زیادی داشتم و به شدت پیگیر آن بودم، شب‌های زیادی تا صبح بیدار می‌ماندم تا کار را تمام کنم؛ به خاطر همین روزها سر کلاس خوابم می‌برد ولی بالاخره با تلاش زیاد، خودم را به بقیه‌ی کلاس می‌رساندم تا عقب نیفتم. خیلی وقت‌ها نمرات خوبی می‌گرفتم که خودم هم باور نمی‌کردم.

• خانواده‌ات با ساخت بازی مخالف نبودند؟ و آیا در این

زمینه کمکی کردند؟

مخالف که نبودند که هیچ، در هر مرحله کمک و یاورم بودند. مادر و خواهرم ایده‌های زیادی می‌دادند و با هم همفکری می‌کردیم. پدرم هم همچنین؛ هر وقت به چاپخانه می‌خواستم بروم، مرا همراهی می‌کرد.

• از چه کسان دیگری کمک و مشورت گرفتی؟

حاجام رنگکار و حاجام فهیم لاله‌زاری در زمینه‌ی دینی کمک فکری زیادی کردند. همچنین حاجام لاله‌زاری و جناب حاجام حمامی لاله‌زار زحمت و پیرایش نکات عبری را در بازی کشیدند. خانم لیورا سعید هم در چند جلسه، بازی را دقیق و مو شکافانه از نظر روان‌شناسی بررسی کردند. از تمام این بزرگواران کمال تشکر و قدردانی را دارم.

• بازی برای کدام گروه سنی طراحی شده؟

بستگی به توانایی و اطلاعات بچه‌ها دارد. تقریباً از سن شش سال به بالا، حتی بزرگ‌ترها هم می‌توانند از آن استفاده کنند.

کنکاش در خود

گزارش تولید و ضبط کتاب‌های صوتی ام در یک سال گذشته

شرکان انورزاده

گردش بر مدار یک گوینده

|| شکران انورزاده || ...

کنکاش در اعمال و افکار و نحوه‌ی عملکرد خودمان، اغلب نیاز به فراغ بال و دقت بسیار دارد. این که در یک سال گذشته، قسمت عمده‌ی اوقات ما چگونه و با چه کیفیتی گذشته است. اندیشیدن به این که اکثر اوقات خوش من در استودیو، برای گویندگی شخصیت‌های گوناگون کتاب‌ها و یا روایت کتاب‌ها می‌گذرد، احساس خوش و آرامش‌بخشی را در من به‌وجود می‌آورد.

(عرضه می‌شود)

• چرا مردان گوش نمی‌دهند و زنان نمی‌توانند نقشه بخوانند

نویسنده: باربارا و آلن پیز / گوینده: شرکان انورزاده / نشر: آسیم / مدت زمان: ۹ ساعت و ۴۴ دقیقه / تهیه شده در ماه آوا

• اختراع سری

نویسنده: دن گاتمن / گوینده: شرکان انورزاده / نشر: گام / مدت زمان: یک ساعت و ۸ دقیقه / تهیه شده در واو خوان

• نوری که همراهمان است

نویسنده: میشل اوباما / گوینده: شرکان انورزاده / مدت زمان: ۱۱ ساعت و ۵۰ دقیقه / تهیه و نشر: ماه آوا

• معجزه‌ی شهود

نویسنده: فلورانس اسکاول شین / گوینده: شرکان انورزاده / مدت زمان: یک ساعت و ۵۴ دقیقه / تهیه و نشر: ماه آوا

• چگونه با کودک صحبت کنیم که گوش کند و چگونه گوش کنیم که کودک صحبت کند

نویسنده: ادل فی بر، الین مازلیش / گوینده: شرکان انورزاده / نشر: نسل نو اندیش / مدت زمان: ۷ ساعت و ۳۱ دقیقه / تهیه شده در ماه آوا

کتابی درباره تجربه‌های شادی بخش زندگی از روانشناس مشهور آمریکایی که برای یافتن آرامش به آنها نیاز داریم.

چگونه با کودک صحبت کنیم که گوش کند و چگونه گوش کنیم که کودک صحبت کند

بسیست و پنج عادت برای افزایش تمرکز و حذف حواس‌پرتی را می‌آموزد که با یادگیری آنها می‌توان بیشترین بازدهی را در کار خود داشته باشیم.

با توجه به سال‌ها مطالعه و تجربه در زمینه تربیت کودک، راهکارهایی سودمند به والدین برای برقراری ارتباط اراده می‌دهد.

نصرت ده دقیقه‌ای

کتاب نحوه برقراری ارتباط یک بیمار با درمانگرش است و با استفاده از تجربیات مبتنی بر حقیقت و مشاهدات نویسنده ابعاد زیبایی از انسانیت را روشن می‌کند.

شاید بهتر با یکی حرف بزنم

آن مادران این دختران

رمانی درباره شکاف نسل‌ها و رابطه فرزندان و والدین در قالب داستانی اجتماعی.

• وولجین (از مجموعه‌ی وار گرفت)

نویسنده: مایکل ای استکپل / گوینده: شرکان انورزاده / مدت زمان: ۱۳ ساعت و ۵۳ دقیقه / تهیه شده در ماه آوا

این فهرست کتاب‌هایی است که سال گذشته، گویندگی آن‌ها را با شخصیت‌سازی، به نسبت اقتضای کتاب، بر عهده داشته‌ام: (اکثر این آثار در پلتفرم‌های فروش: فیدیبو، کتابراه و طاقچه

• **نمایش صوتی صدای آهسته‌ی برف**

نقش شرکان انورزاده: مادر بزرگ (کار گروهی) / تهیه کننده: مریم نشیبا

افتتاح مرکز پژوهشی حقوق

اقلیت‌ها

آیین رسمی افتتاحیه مرکز پژوهشی حقوق اقلیت‌ها، سه‌شنبه، بیستم آذر هم‌زمان با ۱۰ دسامبر روز جهانی حقوق بشر، با حضور جمعی از اساتید دانشگاه‌ها، اندیشمندان حقوقی، نمایندگان از اقلیت‌ها و اقوام، پژوهشگران و دانشجویان در تالار سلام کرسی حقوق بشر دانشگاه شهید بهشتی در تهران به ابتکار دکتر احمد کاظمی برگزار شد.

باقر انصاری، دستیار معاون حقوقی رئیس‌جمهور، آرا شاوردیان، نماینده مسیحیان ارمنی تهران و شمال ایران، همایون سامه‌یج، نماینده کلیمیان و بهشید برخوردار، نماینده زرتشتیان در مجلس شورای اسلامی، علی رهبر، رئیس خانه فرهنگ ترکمن و دیگر سخنرانان در این مراسم حضور داشتند.

• **گرگ دل (از مجموعه‌ی وارکرفت)**

نویسنده: ریچارد ای ناک / گوینده: شرکان انورزاده / مدت زمان: ۱۶ ساعت و ۱۰ دقیقه / تهیه شده در ماه آوا

• **چاینا پراد مور (از مجموعه‌ی وارکرفت)**

نویسنده: کریستی گلدن / گوینده: شرکان انورزاده / مدت زمان: ۱۵ ساعت و ۶ دقیقه / تهیه و نشر: ماه آوا

• **شیطان به قتل می‌رسد**

نویسنده: آگاتا کریستی / گوینده: شرکان انورزاده / مدت زمان: ۱۲ ساعت و ۵۴ دقیقه / تهیه و نشر: ماه آوا

• **نابغه‌ی کوچولو و مجموعه‌ی نیلوفرانه**

نویسنده: فریبا صدیقیم / گوینده: شرکان انورزاده / در مرحله‌ی میکس و مسترینگ

• **زنانی که زنده‌اند**

نویسنده: فریبا چلبی یانی / گوینده: شرکان انورزاده / در مرحله‌ی میکس و مسترینگ

• **نمایش صوتی سه خواهر**

نویسنده: آنتوان چخوف / نقش شرکان انورزاده: دایه‌ی هفتاد ساله (کار گروهی) / کارگردان: رضا عمرانی / تهیه شده در ماه آوا

• **نمایش صوتی شهرزاد و دنیا زاد**

نقش شرکان انورزاده: پیرزن پیچکی (کار گروهی) / کارگردان: رضا عمرانی / تهیه شده در ماه آوا

قدرت خواندن سرودها، خداوند است

مصاحبه با یوکابد گیدانیان؛
سخنور جامعه‌ی کلیمی

المیرا سعید

• لطفاً خودت را برای خوانندگان مجله بینا معرفی کن.

من یوکابد گیدانیان، متولد سال ۱۳۸۴ هستم. در تهران به دنیا آمدم و فرزند سوم خانواده هستم. بعد از به پایان رسیدن دبیرستان، در رشته‌ی حقوق در دانشگاه آزاد تهران جنوب پذیرفته شدم.

• علت انتخاب این رشته دانشگاهی چه بود؟

تقریباً از سن ۱۲ سالگی علاقه‌ی فراوانی به شغل وکالت در خودم احساس کردم. با کسب رتبه قبولی در این رشته، بدون تردید و بی‌معطلی در دانشگاه ثبت نام کردم.

• چطور به استعداد خودت در حفظ اشعار و دکلمه‌ها پی

بردیدی؟

به نظر من این گونه فعالیت‌ها فقط استعداد نمی‌خواهد، بلکه علاقه‌ی فراوانی است که به زبان عبری و فرهنگ یهودی دارم و خوشبختانه از طرف خانواده، جامعه و حاخام‌های بزرگوار تشویق شدم.

• آیا انتخاب متن و شعر در برنامه‌ها به عهده‌ی خودت

است؟ و این‌که بیشتر چه متون و اشعاری را برای اجرا ترجیح می‌دهی؟

متن‌ها با توجه به مراسم و اعیاد انتخاب می‌شود. غالباً متون را با کمک پدرم از مزامیر داوود، تورات، هفطارات و... انتخاب می‌کنم و در صورت لزوم آن‌ها را ترجمه می‌کنم. ترجیح می‌دهم متن‌هایی انتخاب شوند که در رابطه با وحدت، همدلی و صلح

و مهم‌تر از همه نمایان‌گر فرهنگ اصیل یهودی باشد.

• به خاطر داری برای اولین بار کی و کجا برنامه‌ای را

اجرا کردی؟

اولین بار در سال ۹۳ یک شعر عبری را با ترجمه‌اش از حفظ در کنیسیای یوسف‌آباد خواندم و از طرف حضار بسیار تشویق شدم. خیلی تحت تأثیر قرار گرفتم و بعد از آن شروع به حفظ اشعار عبری و اجرای آن در مراسم مختلف کردم.

• در مناسبت‌های خاص در مدرسه یا دانشگاه برنامه‌ای

اجرا کرده‌ای؟

در مدرسه‌ی اتفاق (خاص کلیمیان)، چندین بار به مناسبت روز معلم و ... ، در دبیرستان سمیه هم به مناسبت بازسازی و بازگشایی مجدد به عنوان یکی از مجریان و سخنرانان، برنامه‌ای در حضور شهردار و مسئولان آموزش و پرورش با موضوع برکت و موفقیت برای شروع سال تحصیلی، اجرا کردم. همچنین در دانشگاه در کنفرانسی که موضوع آن ادبیات و شاعران کلیمی بود، یک شعر از حضرت سلیمان و شعر دیگری از آقای ابراهیم سعیدیان، شاعر ایرانی کلیمی، خواندم.

• در مجالس رسمی چطور؟

اولین برنامه‌ی رسمی من در سن ۱۲ سالگی، به مناسبت روز شهدای اقلیت، در آرامستان بهشتیه‌ی تهران در سال ۹۶ با حضور مردم، و اعضای انجمن کلیمیان بود. در این برنامه که میزبان آن اقلیت کلیمی بود، دکلمه‌ای به زبان فارسی اجرا کردم. در مرقد حضرت امام خمینی هم به مناسبت سالگرد ارتحال ایشان در حضور حجت الاسلام سید حسن خمینی، دکلمه‌ای در وصف برکت باران، صلح و سلامتی برای جامعه اجرا کردم که در این برنامه از من تقدیر و تشکر به عمل آمد. برنامه‌ی دیگری نیز باز هم در مرقد امام، با حضور اعضای انجمن کلیمیان و آقای موحدی، مسئول ستاد مرکزی ادیان الهی برای بزرگداشت سالگرد امام خمینی داشتم. در برنامه‌ای دیگر با موضوع ماشیح در جمکران قم دکلمه‌ای به زبان عبری همراه با ترجمه‌ی فارسی آن اجرا کردم. این برنامه برای پخش در شبکه تلویزیونی قم ضبط شد. کنگره ملی «لشگر فرشتگان تاریخ‌ساز» با موضوع تجلیل از زنان شهید، جانباز و آزاده برنامه‌ای است که بسیار به آن افتخار می‌کنم و برای من با ارزش است. در آن برنامه که به صورت زنده از هفده استان در حال پخش بود، من به نمایندگی از طرف تمام اقلیت‌های توحیدی کشور، خواندن دکلمه‌ای را به عهده داشتم. در آن دکلمه، من از تمام زنان سرزمینم فارغ از هر دین و نژادی به زبان عبری و

چقدر پیشرفت و موفقیت من برایشان اهمیت دارد. به وجود این افراد افتخار می‌کنم و هرگز از ایرادهایی که به من می‌گیرند دلخور نمی‌شوم.

• **برای کسی مثل خودت که پی به این توانایی در خودش برده چه حرفی داری؟ و آیا حاضری برای رشد و پرورش این استعداد به کسی کمک کنی؟**

اگر کسی این استعداد و علاقه را در خودش پیدا کرده، حتماً به دنبال آن برود و ادامه دهد. چون بدانند در مسیری که قرار است طی کنند، لذت فراوانی وجود دارد. به کسی که به این کار علاقه دارد با کمال میل کمک می‌کنم و می‌خواهم به او بگویم که در نظر داشته باش در هر اجرایی ابتدا می‌خواهی خودت از کارت لذت ببری. پس از آن حتی اگر فقط یک نفر به تو گوش کند و به برنامه‌ات توجه نشان دهد، تو باید بهترین اجرایت را ارائه دهی. از اینکه تیق بزنی، کلمه‌ای را جا بیندازی یا قسمتی را فراموش کنی، نترس و ناراحت نشو. این را بدان که همیشه جایی برای بهتر شدن و بالا رفتن هست. از انتقاد دیگران برای پیشرفت و رسیدن به ۹۹ درصد استقبال کن (چون هیچ وقت ۱۰۰ درصدی وجود ندارد). با حرف‌های دیگران اصالت خودت را فراموش نکن و همواره خودت باش. برای بهتر شدن از هیچ تلاشی دست برندار.

با ترجمه‌ی فارسی تشکر کردم.

• **در خانواده‌ی شما شخص دیگری هم هست که در این زمینه از این استعداد برخوردار باشد؟**

بله، مرحوم پدر بزرگم، صیون گیدانیان که برایم بسیار ارزش و قابل احترام است، به زبان فارسی شعر می‌سرود و متن‌هایی هم به زبان عبری نوشته بود.

• **خانواده‌ات در پرورش استعدادت چگونه همکاری می‌کند؟**

خانواده در هر مرحله و برنامه‌ای همیشه پشتیبان و همراه من بوده است و همواره بهترین راهنماهای من در این مسیر. در نوشتن متن‌ها پدرم از صفر تا صد کمک می‌کند، اعتماد به نفس می‌دهد و همیشه گوشزد می‌کند که با هر انتقادی از جانب مخاطب نباید خود را بیازم.

• **برای تقویت حافظه برای از بر کردن شعر و متن‌ها تا به حال چه کرده‌ای؟**

برای از بر کردن شعرها فقط یک جمله را همیشه مد نظر دارم:

לאֲזִי וְזִמְרַת יְהוָה לִי לְשׁוֹלָה : «سبب و قدرت خواندن سرودها خداوند است و اوست مایه‌ی نجات من»
• **خودت تا به حال شعری سروده‌ای یا مقاله‌ای نوشته‌ای؟**

ای؟

بله، چند شعر گفته‌ام که خوشبختانه در مجله‌ی بینا و بولتن داخلی پرواز به چاپ رسیده است. دل نوشته‌هایی هم گاهی برای خودم می‌نویسم.

• **چقدر زمان می‌گذاری تا متنی را حفظ کنی؟**

زمان نوشتن و ویرایش و نتیجه‌گیری و حفظ متن بیشتر از یک هفته طول نمی‌کشد. در بعضی از دکلمه‌ها از متونی که قبلاً جمع آوری شده استفاده می‌کنم. مثلاً آیاتی از تورات یا عباراتی از هفتارا.

• **حفظ اشعار و خواندن آن در انجام کارهای دیگر در زندگی‌ات چقدر تأثیر دارد؟**

بعد از هر سخنرانی خیلی احساس شادی و رضایت می‌کنم و آن حس خوب و مثبت را در کارهای روزانه‌ام به کار می‌بندم.

• **تا به حال مورد انتقاد قرار گرفته‌ای؟ مثل این که صدای**

خوبی نداری یا خوب اجرا نمی‌کنی؟

بله، انتقادهایی شده ولی مسئله‌ای که خیلی برایم مهم است، تشویق شدن است و مهم‌تر از آن انتقادهای سازنده. چون کسانی که اصولی و سازنده انتقاد می‌کنند، نشان می‌دهند که

غرفه‌ی کلیمیان در سی و پنجمین

نمایشگاه کتاب تهران

ایلن میشاعلیان

مسئول کمیته فرهنگی انجمن کلیمیان

* جلد اول کتاب «تلمود، چهره‌ها و اندیشه‌ها» تالیف مهندس امید محبتی مقدم از انتشارات زحل. این کتاب به تحلیل و بررسی زندگی اجتماعی و افکار دانشمندانی که در تدوین تلمود نقش داشته‌اند، می‌پردازد. جلد اول به دوره‌ی میشنا پرداخته و جلد دوم، دوره‌ی گمارا را بیان خواهد کرد.

* کتاب هشت فصل در اخلاق یهود با ویراستاری آرش آبائی از انتشارات سروش مولانا که اثر موسی بن میمون و مقدمه‌ای بر رساله‌ی اخلاقی فصول پدران از کتاب میشنا است. * کتاب وظایف قلب‌ها (الهدایه الی فرائض القلوب) ترجمه آرش آبائی و دکتر حسین علی‌جعفری از انتشارات حکمت و عرفان که نوشته‌ی بحیا بن یوسف ابن یاقودا، فقیه و عارف یهودی و نخستین بیان مندر اخلاقیات یهودی است.

روز ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۳، سالن بین‌المللی نمایشگاه در سرای ملل میزبان نشست از ظرف انجمن کلیمیان با معرفی کتاب «هشت فصل در اخلاق یهود» توسط آرش آبائی و دکتر امیر مازیار (عضو هیئت علمی موسسه سروش مولانا) بود. در این نشست دکتر همایون سامه‌یج، نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی نیز در رابطه با اهمیت کتاب و کتابخوانی سخنرانی داشت.

امسال غرفه انجمن کلیمیان با حضور کارشناسان مذهبی از جمله حاخام آرش تهرانی، آرش آبائی و مهندس امید محبتی مقدم پاسخگوی سئوالات مذهبی مراجعین بود. همچنین حضور افراد سرشناس و شاخص از جمله افتخارات این غرفه بود.

در پایان از همکاران محترمی که با تلاش و عشق خود، یاور کمیته فرهنگی انجمن کلیمیان تهران بودند، با ذکر نام برخی از ایشان، تقدیر و تشکر می‌گردد.

دانیلا یوم‌تویبان، شروین شیرازی، سینا شیرازی، صبا حق نظری، نیکان خالدار، درین پاک دامن، فریماه طوبیان، کامیار نظیری، مهیار نظیری، شبنم برال، الین بنجون، سپهر گلشیرازیان، شایان ملکان، عسل بنایزدی، آیلین ملکان، یوسف ستاره شناس، النورا محلی، هلیا لاله پور، پویا کهن صدق، سوگل دانیال مفرد.

نوزدهم الی بیست و نهم اردیبهشت ۱۴۰۳ مصادف با سی و پنجمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران بود. کمیته‌ی فرهنگی انجمن کلیمیان تهران با مسئولیت ایلن میشاعلیان و با حمایت دکتر همایون سامه‌یج و پیگیری‌های مستمر موفق به دریافت غرفه در سالن شبستان و در بخش ناشرین عمومی شد. نمای غرفه با تلاش جمعی از جوانان جامعه به اجرا درآمد و بنرهایی نیز توسط مهندس امین مردخای شموثلیان طراحی شده بود که معرف نمادهایی از لوگوی انجمن کلیمیان و کنیسه‌ها و مقابر انبیای یهودی بود.

سامان سامه‌یج، پرهام ذکریاپور، الناز حریریان، سارا لاله‌پور و نیوشا ماهگرفته مسئولیت برپایی و اداره‌ی غرفه را عهده دار بودند.

کتاب‌های ارائه شده در غرفه شامل ۳۵ عنوان کتاب و ۱۲ شماره از مجله بینا بود. کتب مختلفی که توسط نویسندگان یهودی و غیر یهودی که به تائید مرجع محترم دینی، حاخام دکتر حمامی لاله زار رسیده بود.

امسال سه عنوان کتاب جدید نیز به لیست کتب اضافه شد:

موفقیت نوجوان ۱۰ ساله‌ی کلیمی در داستان‌نویسی

پیمان مسیح اسرائیلیان

بیست و نهمین جشنواره ادبی «آهنگ بهاران» با محوریت شعر، داستان و نقد ادبی در ۱۵ اسفند ۱۴۰۲ برگزار شد. مخاطبان این جشنواره کلیه اعضای کارگاه‌های ادبی در مراکز فرهنگی هنری، اعضای انجمن‌های شعر و داستان، اعضای باشگاه نقد ادبی کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان در استان تهران، اعضای بخش مکاتبه‌ای، کلیه مربیان ادبی، فرهنگی، هنری و سایر علاقمندان بودند. این جشنواره در سه بخش شعر، داستان کوتاه و نقد شعر و داستان در کانون پرورش فکری تهران پارس برگزار شد و موضوع شعر و داستان کوتاه در این جشنواره آزاد بود. بخش نقد شعر و داستان، بخش جدیدی بود که امسال به این جشنواره اضافه شده بود. «دانیال مسیح اسرائیلیان» که از شرکت‌کنندگان این همایش بود موفق به نوشتن داستانی با عنوان «دردسرهای من» در کتاب «آهنگ بهاران ۲۹» شد. این کودک ۱۰ ساله در کلاس داستان‌نویسی مرکز ۱۱ کانون پرورش فکری کودکان شرکت داشته و داستان وی بعد از داوری به عنوان یکی از داستان‌های منتخب در صفحه ۵۸ کتاب آهنگ بهاران ۲۹ چاپ شد. همچنین مصاحبه‌ای با دانیال مسیح اسرائیلیان انجام شد که در ۱۶ اسفند ۱۴۰۲ در اخبار جوانه‌ها از شبکه‌ی ۲ سیما نشان داده شد.

نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی مطرح کرد: نمایشگاه کتاب بیش از یک‌بار در سال برگزار شود

همایون سامه‌یخ نجف‌آبادی، نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی ضمن بازدید از نمایشگاه کتاب گفت: بنده ضمن اینکه دکتر داروساز و عضو کمیسیون بهداشت مجلس هستم، مدیرمسئول نشریه افق بینا، ارگان رسمی انجمن کلیمیان ایران هم هستم و در دوران بنده چندین کتاب از جمله «فرهنگ عبری به فارسی حییم» منتشر شده است. به همین دلیل با فضای نشر و کتاب بیگانه نیستم.

وی افزود: در بازدیدی که از نمایشگاه داشتم، با استقبال نسبتاً خوبی مواجه شدم. به دلیل شبکه‌های مجازی اخیراً اقبال مردم نسبت به کتاب کم شده است لذا امیدوارم نمایشگاه کتاب بیش از یک‌بار در سال برگزار شود تا شاهد رونق صنعت نشر و فرهنگ کتابخوانی و ارتقای فرهنگ جامعه باشیم.

نماینده کلیمیان کشور در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: انجمن کلیمیان تهران برای چندمین سال متوالی در نمایشگاه کتاب شرکت می‌کند و هدف ما فقط فروش کتاب نیست بلکه می‌خواهیم نشان دهیم جزئی از جامعه ایرانی هستیم. وی افزود: ما خوشحال می‌شویم که مردم ایران دین ما را بشناسند. البته نه از لحاظ تبلیغی چون یهودیت تبشیری نیست. اما تلاش می‌کنیم که مردم با این آیین آشنا شوند و مثلاً بدانند که در دین یهود هم نماز و روزه داریم. دین ما و دین اسلام حدود ۹۹ درصد شباهت و نزدیکی دارند. خیلی از مردم نمی‌دانند که ما نماز می‌خوانیم یا آیین خاص خود را داریم.

وی در پایان از مسئولان نمایشگاه کتاب و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی که همکاری‌های خوبی با انجمن کلیمیان برای برپایی غرفه داشته، تشکر کرد و گفت: با توجه به اینکه انجمن کلیمیان تهران از لحاظ مالی با مشکلاتی مواجه است، مسئولان نمایشگاه در اجاره غرفه با ما همکاری خوبی داشتند.

برگزاری کنفرانس بررسی نسل کشی اوغورها به میزبانی بنیاد الی ویزل

آتوسا آرمین

برای توقف نسل کشی اوغورها^۱ شدند. چنانچه گفته شد هدف از این گردهمایی جلب توجه جهانیان و آگاهی رسانی در باره تاریخچه و شرایط فعلی اوغورها است. به گفته الیشا ویزل، او و بنیاد متبوعش قصد دارند زیرگروه فعالان مبارزه با خشونت را بار دیگر در بنیاد خود اجرایی کنند. «این کار گروه ویژه حاصل یک عمر فعالیت بشردوستانه‌ی والدین من است. ما پیش از این توانستیم با گرد هم آوردن رهبران دینی کاتولیک و پروتستان اردنی با ملک عبدالله و محمود عباس بر سر میز مذاکره در کنفرانس بلفاست به درگیری‌های دیرپا در منطقه‌ی باستانی و چند قومیتی پترا^۲ پایان دهیم. همچنین مبارزه و رفع ممنوعیت خروج از کشور شهروندان یهودی در زمان اتحاد جماهیر شوروی سابق از دستاوردهای ما است.»

الیشا ویزل، مدیر ارشد مالی سابق وال استریت، می‌کوشد که ادامه دهنده‌ی رسالت پدرش در مبارزه با نفرت‌ورزی به هر بهانه و در هر پوششی باشد. سخنرانی‌های متعدد او در مجامع عمومی و موزه‌های یادبود قربانیان هولوکاست برای رفع تبعیض از جامعه دگرباشان، برگزاری چندین تجمع در واشنگتن پایتخت ایالات متحده در نفی اشکال مختلف سامی‌ستیزی و نیز سخنرانی در مجمع عمومی سازمان ملل در لزوم توجه به شرایط اوغورها و رفع تبعیض نژادی از آنان، از عمده فعالیت‌های اخیر وی می‌باشد.

منبع:

Jewish Journal

شهر نیویورک در تاریخ ۱۷ و ۱۸ آوریل ۲۰۲۴ محل برگزاری کنفرانسی بود که در آن نمایندگان قوم اوغور و گردانندگان بنیاد الی ویزل^۱ گرد هم آمدند تا درباره‌ی ستمی که بر این قوم اعمال می‌شود گفتگو کنند و جهت پایان دادن به وضعیت موجود راهکاری بیابند. بنیاد ویزل با هدف در میان گذاشتن تجربه‌های حاصل از واقعه‌ی تاریخی هولوکاست با اوغورها و ارایه و آموزش روش‌های مقابله با ستم و سرکوب با الهام از وقایع هولوکاست در اجرای این کنفرانس شرکت کرده است. اوغورها، اقلیت مسلمان چین، به مدت چندین دهه با اذیت و آزار مداوم، نقض حقوق اولیه‌ی بشر و نسل‌کشی مواجه بوده‌اند، و اخبار مربوط به آنها، با کم توجهی رسانه‌های جمعی جهان روبه‌رو بوده است.

«بنیاد الی ویزل برای انسانیت^۲» در سال ۱۹۸۶ توسط الی ویزل و همسرش تأسیس گردید. ویزل، از بازماندگان هولوکاست، در همان سال برنده‌ی جایزه‌ی صلح نوبل شد. او با استفاده از پول آن جایزه، بودجه‌ی تأسیس این بنیاد را تأمین کرد. الیشا ویزل فرزند الی ویزل، بر آن است که در مقابل این سکوت جمعی رسانه‌ها، صدای قوم اوغور را به جهانیان برساند. با همین هدف او و بنیاد ویزل بانی برگزاری کنفرانس «تلاش

^۴ Petra شهر باستانی واقع در جنوب کشور اردن. معماری بناهای این شهر که از دل سنگها تراشیده شده، منحصر فرد و بسیار مشهور است.

^۱ Elisha Wiesel and the Elie Wiesel Foundation

^۲ The Elie Wiesel Foundation for Humanity

^۳ Disrupting Uyghur Genocide Conference

نیاز به عزم و رویکرد اصلاح بر اساس منافع و مصالح کشور دارد.

پیرهادی افزود: ۱۵ سال پیش عمده کشورهای اسلامی و کشورهای حوزه خلیج فارس برای بهره مندی بیشتر از تعاملات بین‌المللی، در تصمیمی واحد روزهای تعطیلات پایان هفته خود را از «پنج‌شنبه و جمعه» به «جمعه و شنبه» تغییر دهند. اقدام مشترکی که موید اهمیت همگامی با تعاملات و مراودات بین‌المللی و منطقه‌ای است.

پس از کش‌وقوس‌های فراوان، ۲۶ اردیبهشت سال جاری، نمایندگان مجلس شورای اسلامی به تعطیلی روزهای جمعه و شنبه رأی دادند. نمایندگان در جریان رسیدگی به جزئیات لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری موسوم به افزایش تعطیلی آخر هفته با تصویب تبصره ۳ لایحه به شرح زیر موافقت کردند:

«تبصره ۳- تمامی دستگاه‌های اجرایی اعم از ستادی و استانی به استثنای واحدهای نظامی، انتظامی، امنیتی و بخش عملیاتی واحدهای خدمت‌رسانی از قبیل بیمارستان‌ها، مراکز بهداشتی‌درمانی، مراکز بهزیستی، بانک‌ها و اماکن ورزشی وظیفه دارند ساعات کار خود را در پنج روز هفته از روز یکشنبه تا پنجشنبه تنظیم کنند.

فهرست کامل بخش عملیاتی واحدهای خدمات‌رسانی موضوع این تبصره ظرف مدت سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون توسط سازمان اداری و استخدامی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.»

محمود نجفی‌عرب، رئیس اتاق بازرگانی تهران، طی نامه‌ای به محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس شورای اسلامی، از اقدام‌کنندگان در تصویب پیشنهاد کمیسیون اجتماعی مجلس در بررسی لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری تقدیر کرد و آن را برگ زرینی در کارنامه تعامل بخش خصوصی و مجلس خواند که ثمرات آن در اقتصاد و به‌ویژه تجارت خارجی کشور نمایان خواهد شد.

در این نامه آمده است: «اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران در ماه‌های اخیر طی نامه‌نگاری‌های متعدد با مجلس و دولت محترم و نهادهای اثرگذار در رابطه با تدوین و تصویب این لایحه اصلاحی، اعلام روشن و صریح مواضع خود در قالب بیانیه و حتی استفتا از آیات عظام و مراجع تقلید، تلاش جمعی خود را بر آگاه‌سازی و اطلاع‌رسانی به تصمیم‌گیران و آحاد جامعه در باب مزایای انتخاب شنبه به‌جای پنجشنبه به کار بست.»

پرونده‌ی تعطیلی شنبه‌ها؛

از مجلس تا مجمع و شورای نگهبان

تنظیم: آرژان آبائی

تعطیلی روز شنبه، بیش از هفت سال است که تحت موضوع افزایش تعطیلی از یک روز به دو روز در هفته مورد بحث است، اما این که این تعطیلی روز پنجشنبه باشد یا شنبه، همواره محل اختلاف نظر مدیران اجرایی بوده است. با گذشت چندین سال از این موضوع، در نهایت نمایندگان مجلس شورای اسلامی در جلسه‌ی بیستم اسفند ۱۴۰۲، در جریان رسیدگی به کلیات لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری، با کلیات این لایحه موافقت کردند، اما درباره‌ی روز دوم تعطیلی تصمیمی گرفته نشد. با این حال، اواخر فروردین ۱۴۰۳، روزهای تعطیل هفته را پنجشنبه و جمعه و روزهای کاری هفته را از شنبه تا چهارشنبه تعیین کردند که با انتقاد فعالان اقتصادی همراه شد. کار به جایی رسید که رئیس اتاق ایران در نامه‌هایی جداگانه به دفتر مقام معظم رهبری، رئیس‌جمهور و رئیس مجلس، برنامه‌ریزی و همراهی برای مطابق‌سازی تعطیلات آخر هفته با تعطیلات جهانی را خواستار شد.

برخی نمایندگان مجلس در این مسیر نظر علما را نیز پرسیدند که آیت‌الله جوادی‌آملی درباره تعطیلی روز شنبه گفته بود: «از آنجا که تعطیلی روز شنبه، هماهنگ‌شدن با بازار و دادوستدهای اقتصادی جهانی است و مؤثر در حل برخی از مشکلات اقتصادی و مهار تورم و قصد تشبه به مخالفین نیست بلکه تعامل است، لذا تعطیلی روز شنبه، علاوه بر روز جمعه، مانعی ندارد.»

به قول محسن پیرهادی، نماینده مردم تهران در مجلس و عضو هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی (دوره‌ی یازدهم مجلس)، «اکثر کشورهای منطقه روز شنبه را تعطیل کرده‌اند؛ چراکه آنها برای منافع اقتصادی کشورشان برنامه دارند. پس با احساسات تصمیم‌گیری نکنیم و در راستای کمک به اقتصاد حرکت کنیم. اگر اشکال فقهی نیز به این موضوع وارد باشد، شورای نگهبان بررسی می‌کند.»

وی گفت به‌رغم مانور و اتهام‌تراشی برخی منتقدان و مخالفان، پس از بررسی‌های دقیقی که صورت گرفت عیان شد، تغییر تعطیلی از «از پنجشنبه و جمعه» به «جمعه و شنبه» منع شرعی و قانونی ندارد و تصمیم حاکمیتی محسوب می‌شود که

«شنبه‌ها» منتفی است. این عضو هیئت‌رئیس مجلس در پایان یادآور شد: با توجه به اینکه هنوز کمیسیون‌های تخصصی مجلس تشکیل نشده‌اند، عملاً بررسی ایراد هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص به بعد از تشکیل کمیسیون‌ها موکول می‌شود. طحان‌نظیف، سخنگوی شورای نگهبان، ۱۲ خرداد ۱۴۰۳ در این زمینه گفت: «مصوبه‌ی تعطیلی شنبه‌ها در نوبت رسیدگی در شورای نگهبان است و به محض اتمام بررسی، نظر شورای نگهبان را اعلام خواهیم کرد».

سرانجام مخالفت شورای نگهبان با لایحه اصلاح ماده (۸۷) قانون مدیریت خدمات کشوری موسوم به افزایش تعطیلی آخر هفته به شرح زیر اعلام شد:

«مصوب جلسه مورخ بیست و ششم اردیبهشت‌ماه یک‌هزار و چهارصد و سه مجلس شورای اسلامی در جلسه مورخ ۱۶/۰۳/۱۴۰۳ شورای نگهبان مورد بحث و بررسی قرار گرفت که به شرح زیر اعلام‌نظر می‌گردد:

در تبصره ۳، اطلاق تحدید روزهای کاری به یک‌شنبه تا پنج‌شنبه که مستلزم تعطیلی روز شنبه می‌باشد، خلاف موازین شرع شناخته شد».

در ۳۱ مرداد ماه ابوالفضل ابوترابی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: مجلس شورای اسلامی تعطیلی شنبه‌ها را تصویب کرده، اما شورای نگهبان این مصوبه را مغایر با ارزش‌های اسلامی دانسته است.

وی افزود: فتوای تعدادی از مراجع در خصوص تعطیلی شنبه‌ها گرفته شده که بلامانع دانسته‌اند و این موضوع در کمیسیون اجتماعی مجدد بررسی و در صحن علنی مطرح خواهد شد. تعطیلی شنبه‌ها به نفع کشور و اقتصاد بوده و دنبال جریان ضد‌مذهبی نیستیم و از این جهت موضوع پیگیری خواهد شد. وی اضافه کرد: در بعضی از کشورهای اسلامی هم شنبه‌ها تعطیل است که عراق هم از همین قانون پیروی می‌کند.

برای تعطیلات شنبه‌ها موضوع پیگیری و مجدد به شورای نگهبان ارسال خواهد شد و پس از طی مراحل قانونی ابلاغ و اجرایی می‌شود.

منابع:

www.imna.ir
www.isna.ir
www.sharghdaily.com

اما مصوبه‌ای که در آخرین ساعات کاری مجلس یازدهم نهایی شد، فعلاً شانس زیادی برای قانون‌شدن ندارد. زیرا مجمع تشخیص مصلحت نظام، آن را منتفی اعلام نمود.

۱۲ خرداد ۱۴۰۳، هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام به ریاست آیت‌الله صادق‌آملی‌لاریجانی رئیس مجمع تشخیص مصلحت و رئیس هیئت عالی نظارت و با حضور اکثریت اعضا، وزرای کشور، امور اقتصادی و دارایی، رؤسای سازمان امور اداری و استخدامی، امور مالیاتی و سازمان بورس و اوراق بهادار و رئیس کمیسیون امور داخلی کشور و شوراهای مجلس شورای اسلامی تشکیل جلسه داد.

در ابتدای جلسه، مصوبه مجلس شورای اسلامی درباره جدول تطبیق لایحه اصلاح ماده ۸۷ قانون مدیریت خدمات کشوری مورد بررسی قرار گرفت. بر اساس تبصره ۳ این لایحه، تمامی دستگاه‌های اجرائی موظف به تنظیم ساعات کار خود در پنج روز هفته از روز یکشنبه تا پنجشنبه شده بودند که اعضا پس از استماع گزارش سازمان امور اداری و استخدامی و نیز بیان دیدگاه‌های مسئولان اتاق بازرگانی، به بیان دیدگاه‌های خویش در قالب موافق و مخالف این مصوبه پرداختند. سپس رأی‌گیری انجام شد و در نتیجه این بخش از لایحه با جزء ۲ و تبصره ۴ این ماده از جهت ناعادلانه‌بودن مغایر جزء ۱۰ بند ۹ سیاست‌های کلی نظام قانون‌گذاری تشخیص داده شد.

در رابطه با این تصمیم مجمع تشخیص مصلحت نظام، حجت‌الاسلام علیرضا سلیمی (نماینده دوره دوازدهم مجلس شورای اسلامی از حوزه انتخابیه تهران) با اشاره به مخالفت هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص مصلحت نظام با تعطیلی «شنبه‌ها» گفت: باید نظر هیئت عالی نظارت مجمع تشخیص از طریق شورای نگهبان به مجلس ارائه شود تا تصمیم‌گیری برای رفع ایراد انجام شود. وی توضیح داد: روال بررسی ایرادات هیئت عالی نظارت در کمیسیون‌های مربوطه این‌گونه است که کمیسیون باید آن موضوع را اصلاح کرده که این اصلاح می‌تواند شامل حذف آن موضوع هم باشد، یا اینکه بر مصوبه قبلی خود اصرار کند که در صورت موافقت صحن علنی، مصوبه به مجمع تشخیص ارجاع داده می‌شود. سلیمی بیان کرد: موضوع تعطیلی «شنبه‌ها» مربوط به کمیسیون اجتماعی است و باید در این باره تصمیم‌گیری کند که به جای «شنبه‌ها»، «پنجشنبه‌ها» تعطیل شود یا اینکه بر مصوبه قبلی خود درباره تعطیلی «شنبه‌ها» اصرار کند که در صورت اصرار مجلس، پروسه طولانی می‌شود؛ لذا برداشتم این است که تقریباً تعطیلی

در آستانه‌ی ازدواج

- بررسی و تنظیم شروط ضمن عقد همخوان با دین یهود
- ارجاع زوجین درگیر تنش به روانشناس و مشاور خانواده
در همان ابتدای رجوع به انجمن کلیمیان و بیت دین و
جلوگیری از مداخله‌ی افراد بدون تخصص.
لازم به تذکر است که ارجاع زوجین به روانشناس حتی
پیش از این جلسه هم مد نظر مسئولین بود و در حال حاضر
قویا در حال انجام است.

اجباری کردن شرکت در دوره‌های آموزشی و تنظیم
شروط ضمن عقد به دلیل مشکلات و موانع بسیاری که وجود
دارد برای محقق شدن نیازمند زمان طولانی است.
و اما در مورد موضوع آموزش اقشار جامعه که شاید
زیربنای اساسی باشد قدم‌های مثبتی برداشته شد که در ادامه
به تفصیل توضیح داده می‌شود.

در ابتدا گروه‌هایی تشکیل شد تا به بررسی دقیق‌تر و
اجرایی کردن موارد فوق پرداخته شود؛ از جمله گروه تخصصی
با حضور برخی از روانشناسان جامعه (لیورا سعید، دکتر شرمین
روبنزاده و یائل هارونین) که طی بحث و تبادل نظر و ارائه
پیشنهادات، تصمیم گرفته شد کودکان و نوجوانان به‌عنوان
گروهی که نسل آینده را می‌سازد و همچنین گروهی که به-
راحتی در دسترس است، تحت آموزش مهارت‌های زندگی قرار
گیرند. در این راستا طی جلساتی با حضور مسئول کمیته
فرهنگی و خزانه‌دار انجمن کلیمیان مقرر شد که این دوره‌ی
آموزشی در مدارس روحی‌شاد و مجد دانش در پایه‌های
مشخص برگزار شود. در این دوره با تدریس لیورا سعید،
روانشناس کودک و نوجوان، و با هدف شناخت بیشتر دانش-
آموزان از خود و توانمندی‌هایشان، مهارت‌هایی از جمله تقویت
خودآگاهی و اعتماد به نفس، برقراری ارتباطات بهتر و سازگاری
بیشتر با محیط و چالش‌های روزمره، توانایی حل مسئله و پیدا
کردن راه حل‌های مناسب و تصمیم‌گیری بهتر در امور زندگی
و مدیریت هیجانات از جمله استرس و خشم آموزش داده شد
که مورد استقبال خانواده‌های دانش‌آموزان قرار گرفت.

همچنین در گروه تخصصی تصمیم گرفته شد که با
سرپرستی اینجانب برای بانوان، به‌عنوان ستون و عضو بسیار
تاثیر گذار خانواده و تربیت کنندگان نسل بعدی، کلاس
کتابخوانی برگزار شود تا آنها هم به مطالعه کتاب تشویق شوند
و هم تحت آموزش‌های حیطه‌ی روانشناسی قرار بگیرند.
بنابراین با کمک فعالان اجتماعی، بانوی فعال و مشتاق
شناسایی شدند. سپس طی جلساتی که با حضور ایشان برگزار
شد، نحوه‌ی جذب مخاطب، زمان و مکان آموزش و شیوه‌ی
تاثیر گذاری هرچه بهتر مورد بررسی قرار گرفت. در نهایت
گروهی با عنوان «زنان هم‌اندیش» شکل گرفت که اعضای آن

افزایش دانایی، آگاهی و مهارت‌های زندگی

دوریتا معلمی

در عصر کنونی که قطار تکنولوژی با سرعت هرچه تمام‌تر
به پیش می‌رود، شیوه‌ی زندگی همه‌ی ما دگرگون شده؛ از
نحوه‌ی پخت و پز و گرم کردن غذا و خرید مایحتاج زندگی
گرفته تا شیوه‌ی تدریس و آموزش و انجام امور بانکی و اداری
و شیوه‌ی برقراری ارتباطات و ... همه و همه آن قدر تغییر کرده
که اگر همین چند سال پیش یک نفر در مورد شیوه‌ی زندگی
امروزه تصویری ارایه می‌کرد، بیشتر شبیه به فیلم‌های تخیلی
به نظر می‌رسید. همین امر موجب شده که خلاء میان والدین و
فرزندان عمیق‌تر شده و دیگر نسخه‌هایی که والدین برای
زندگی فرزندان‌شان می‌پسند خریداری در بین آنان نداشته
باشد؛ و همچنین شیوه‌ی زندگی والدین برای نسل بعدی نه
تنها کاربردی نبوده بلکه چه بسا آسیب‌زا هم باشد.

شاید بتوان گفت که نمود این مسئله در سال‌های اخیر
خود را نشان داده و متأسفانه همگام با رشد تکنولوژی و ورود
به عصر دیجیتال، دانایی و آگاهی در مورد ایجاد روابط سالم
بین انسان‌ها رشد چندانی نداشته و همین دانش و آگاهی ناکافی
و نامتناسب به بروز تعارضات میان والدین و فرزندان و زوج‌های
جوان سرعت بخشیده است.

در همین راستا در اوایل تابستان سال ۱۴۰۲ با پیشنهاد
اینجانب و پذیرش نماینده‌ی کلیمیان در مجلس شورای
اسلامی، جلسه‌ای با حضور اعضای انجمن کلیمیان تهران،
اعضای بیت دین (دارالشرع)، فعالان اجتماعی، روانشناسان و
وکالی جامعه برگزار شد و هریک از آنان از منظر خود به بررسی
موضوع پرداخته و همه به نقاط اشتراک زیر رسیدند :

- آموزش اقشار جامعه

- اجباری کردن شرکت در دوره‌های آموزشی برای زوجین

بی تو همیشه مسافرم

المیرا سعید

خسته از گذر سایه‌ها
حل می‌شوم در سکوت سنگین لحظه‌ها
جدا می‌کنند روزها از پی هم مرا از وصل تو
و می‌کوشند شب‌ها تا سپردن دستان من به فصل تو
در تاریکی غبار به جا مانده از یادها گم می‌شوم
فنا می‌شوم در عادات و تکرار این سال‌ها
تکرار سیاه مشق زندگی،
پُر کردن صفحه‌ای دیگر از این دفتر پر حجم
خواندن شعر ماندن،
ترانه‌ی بودن و رفتن را حفظ کردن
عادت به دل بردن و دل سپردن
مرور قصه دل بریدن و گذشتن،
اما نشکستن
با تو از یادم رفت غصه‌ی بی کسی شقایق را
با تو از یاد بردم غم تنهایی پرستوی عاشق را
با تو بودم همپای باد
همسفر خیال‌های رنگی آن کودکِ شاد
با تو با کبوتر بی سامان، در پرواز
با تو با نغمه‌ی پر شور تار همساز
با تو از یاد برده بودم هر چه سیاهی و خاموشی را
و می‌دادم بر باد غم زشتی و ناسپاسی را
و حالا بی تو، همراز شقایق‌های رفته از یاد
همنشین برگ خزان خورده در باغ
سر بر بالین ماه گریستن
و مرثیه‌خوان یاس‌های کبود در بهار
بی تو من همیشه مسافرم
مسافر رویاهای رنگی فردا
بی تو من می‌روم
می‌روم تا رسیدن
و تا رسیدن به دوش می‌کشم کوله‌باری از خاطرات دیروز را

از تابستان ۱۴۰۲ تاکنون در کلاس مذکور شرکت می‌کنند. (در همین جا از سایر بانوان دعوت می‌شود که در جلسات کتابخوانی که با حمایت مالی انجمن کلیمیان به رایگان برگزار می‌شود، شرکت نمایند).

جالب توجه این که از دل این گروه، گروه جدیدی شکل گرفت متشکل از بانوان جوانی که مایل بودند تا همراه با همسرانشان در کلاس‌ها شرکت نمایند. بنابراین کارگاه آموزشی «تحلیل روابط متقابل» با محتوای خودشناسی و دگر شناسی به زبان ساده، با تدریس دوریتا معلمی برای آنها ترتیب داده شد که در حال برگزاری است. همچنین بنا بر ابراز تمایل و اشتیاق گروه مذکور برای یادگیری اصول نوین فرزندپروری، قرار است به‌زودی این کارگاه نیز با آموزش لیورا سعید برگزار شود.

لازم به ذکر است که جهت آرامش خاطر والدین گرمی شرکت کننده در این کارگاه‌ها، از طرف انجمن کلیمیان مسئولی برای نگهداری از فرزندان استخدام شده است.

از طرف دیگر با همراهی بیت دین، به‌خصوص جناب حاخام دکتر حمادی لاله‌زار، ماهی یک بار جلسات سخنرانی با موضوع روانشناسی با حضور روانشناسان جامعه از جمله یائل هارونیان و دکتر مریم حناساب‌زاده برای عامه‌ی مردم برگزار شده است.

البته تمامی این اقدامات قدمی است کوچک در مسیری سخت و طولانی که خوشبختانه با موفقیت برداشته شده و قطعا نه تنها این فعالیت‌ها باید ادامه داشته باشد بلکه اقدامات دیگری نیز باید انجام شود تا جامعه‌ی کوچکمان بهتر، سالم‌تر، داناتر و آگاه‌تر از پیش شود.

در پایان از دکتر همایون سامیح (نماینده‌ی کلیمیان در مجلس)، موسی ثانی (خزانه‌دار انجمن کلیمیان)، هرصل گلشیرازیان (مسئول کمیته‌ی جوانان) و ایلن میشاعلیان (مسئول کمیته فرهنگی) که با همراهی و یاری در انجام هرچه بهتر این فعالیت‌های از هیچ کمکی دریغ نداشتند، سپاسگزاری؛ و همچنین از انجمن اولیا و مربیان مدارس مجد دانش و روحی شاد، مهندس فریدون طوبی (مسئول مرکز موسیقی)، امید کدخدا و اعضای هیئت مدیره‌ی دوره‌های ۵۵ و ۵۶ سازمان دانشجویان بهبود بخصوص صبا حق نظری قدردانی می‌گردد.

گره‌های امروز و راهکارهای روانشناختی

لیورا سعید

کارشناس ارشد روانشناسی

می‌خورند یا در زمان تعهد، دلشان سوی دیگری رفته، به سراغ روانشناس رفته، مسئله‌ی لاینحل خود را وسط گذاشته و با حل مسئله‌ی قوی و رضایت بخش از اتاق مشاوره خارج می‌شوند. خوب است که وقتی تصمیم به جدایی می‌گیرند با کمک گرفتن از متخصص مربوطه به جدایی درستی می‌رسند و کودکان خود را با کمترین آسیب مواجه می‌کنند؛ یا اگر به اشتباه تصمیم به جدایی گرفته‌اند رابطه‌ی خود را با کمک زوج درمانگر اصلاح کرده، با شادی و منطق بیشتری به زندگی مشترک‌شان ادامه می‌دهند.

بله این است تفاوت نسل امروز با نسل دیروز! ما در زمان قدیم اگر از غصه و ناراحتی یا استرس در حال مرگ هم بودیم، اصلاً نام روانشناس در هیچ خانه و محفلی برده نمی‌شد، چه رسد به این که بخواهند فرزند خود را به دست روانشناس بسپارند. اگر عاشق می‌شدیم به تنهایی بار عشق را می‌کشیدیم و هنگام شکست عشقی، باز هم کسی دردمان را نمی‌فهمید، در نهایت همدلی‌های غیر کارشناسانه‌ی رفیق صمیمی‌مان مرهم موقتی برای ذهن و قلب‌مان بود. در مورد تعیین رشته‌ی تحصیلی در دبیرستان و دانشگاه، اغلب، علائق ما با خواسته‌ی والدین‌مان متفاوت بود و بیشتر، والدین بودند که بر ما چیره می‌شدند و ما سال‌ها با خود واقعی‌مان سر کلاس نمی‌نشستیم، بنابراین یا درس را رها می‌کردیم، یا تغییر رشته می‌دادیم و یا شغلی متفاوت از رشته‌ی دانشگاهی‌مان را پی می‌گرفتیم.

خودمان به تنهایی تصمیمات مهم زندگی‌مان را می‌گرفتیم، خبری از مشاور و روانشناس نبود، فقط نظرات والدین‌مان را داشتیم که آن‌هم گاهی همراه با دلسوزی‌های ناشایسته بود و در صورتی که شانس داشتیم، دانایی و درایت پدر و مادر، راهنمای تصمیم‌گیری‌هایمان بود. حتی اگر مشکلی داشتیم که نیاز به داروی اعصاب بود، اسم متخصص اعصاب یا روانپزشک همان «اسمش را نبر» بود و خیلی بد بود که بچه‌ی خود را نزد چنین کسی ببرند، چون عیب روی بچه‌شان می‌آمد و حرف مردم را نمی‌توانستند تحمل کنند!

ممکن بود درهای متعددی را بکوبند تا درد فرزندشان را دوا کنند اما هیچ وقت در اصلی را نمی‌زدند. حق هم داشتند، چون

احتمالاً شما هم مثل من با دیدن بعضی از بچه‌ها و جوانان نسل امروز که با کوچک‌ترین علامتی از غم، خشم، نگرانی، چالش‌های ارتباطی، مشکلات درسی و ... به سمت مشاوره می‌روند دچار رشک و اندوه بشوید که خوشا به حالشان که خودشان یا والدین‌شان زود به مشکل رسیدگی می‌کنند و آن مسئله را تا بزرگسالی با خود حمل نمی‌کنند. بله! واقعاً خوش به سعادت کودکان و نوجوانان امروزی که برای مشکلات‌شان چه ضعف درسی باشد، چه مشکل هیجانی، چه ارتباطی باشد، چه رفتاری، راه حل‌های در دسترس با کمک روانشناسان و درمانگران در اختیار دارند. خوش به احوالات‌شان که برای تعیین رشته‌ی تحصیلی یا شغل آینده‌شان به راحتی مشورت می‌گیرند و با توجه به استعداد و علاقه‌شان، مسیر خود را طی می‌کنند.

خوش به حال جوانان که وقتی رابطه‌ای عاطفی را شروع می‌کنند، کسی هست که با او بنشینند و ساعت‌ها در مورد جزئیات آن رابطه، تپش‌های قلب‌شان، ضعف‌های شخصیتی خود و فرد مقابل‌شان، حرف و حدیث‌های خانواده‌های دو طرف صحبت کنند و از کمک کارشناسان بهره بگیرند تا مسیر جلوی پایشان را بهتر ببینند؛ اگر راه را به اشتباه می‌روند پیش از آن که تعهدی یا حتی وابستگی شکل بگیرد از گمراهی و ادامه‌ی مسیر جلوگیری کنند یا اگر راه‌شان درست است با خیال راحت‌تر ادامه دهند و روی آن رابطه سرمایه‌گذاری کنند.

چه خوب که زوج‌های جوان وقتی با همسر خود به چالش

رفته و با تجویز خودش برای کودک، ویتامین‌درمانی می‌کند. جوانی که به مشکل خود برای ارتباط و ازدواج آگاه است و قصد دارد برای بررسی و حل آن به مشاور مراجعه کند، اما خانواده مقابل او می‌ایستد و اجازه‌ی مراجعه و تقبل هزینه‌ی مشاوره را به او نمی‌دهد، چرا که باور دارد او مشکلی ندارد و اگر مشکلی وجود دارد با ازدواج کردن او درست خواهد شد.

هنوز زنی هست که بعد از دعوا و کشمکش با همسرش به جای کمی تفکر، صبر و گفتگو با کارشناس، قهر کرده، از خانه بیرون می‌رود و تمام مسائل خصوصی زندگی مشترکش را با خانواده‌ی خودش مطرح می‌کند و معمولاً با توصیه‌های ناآگاهانه‌ی آنها درمانده‌تر از قبل بر جا می‌ماند. شوهری که به جای فکر کردن و همکاری کردن با زنش برای مشکلات فرزندش، زنش را سرزنش می‌کند که «مشکل کودک تقصیر توست و حالا قصد داری با خالی کردن جیب من و پر کردن کیف روانشناس‌ها، من و این بچه را بیچاره کنی!»

اما تا کی می‌توان به این عقاید و شیوه‌ها ادامه داد؟ مثل این است که شخصی را که نیاز به خدمات پزشکی جدی دارد، در خانه نگه داشت و آن مشکل را رها کرد یا با داروهای گیاهی و قرص‌های مسکن خانگی مداوا کرد. این شخص اگر به پزشک مراجعه نکند، سرانجام آسیب بیشتری متحمل شده، مبلغ و زمان بیشتری صرف درمان خواهد کرد.

البته خوشبختانه تعداد این افراد روز به روز در حال کاهش است. امروز خدمات روانشناختی و روان‌پزشکی جای خود را باز کرده و هر روز شاهد مراجعات نسل جوان به این مراکز و پیگیری‌های مکررشان برای بهبود اوضاع ذهنی، هیجانی، رفتاری و ارتباطی‌شان هستیم. خوشحالی بیشتر بابت حضور مردان و به‌خصوص پدران به همراه کودکان و نوجوانان‌شان است که عقاید و باورهای قدیم‌تر را ندارند، خود را عالم بر همه‌ی مسائل نمی‌دانند و مشتاق یادگیری و بهبود زندگی خود، ارتباط‌شان با همسر و فرزندان خود و برطرف کردن مشکل پیش آمده هستند.

طبیعی است هر چه آگاهی افراد بالاتر باشد نیاز خود را به چنین تخصص‌هایی بیشتر می‌دانند.

رسم نبود که آدم‌ها برای مسائل و مشکلات‌شان سراغ چنین تخصص‌هایی بروند و تعداد کارشناسان حوزه‌ی روان هم بسیار کم بود.

اوضاع نسل ما که این چنین گذشت، حالا چه برسد به نسل قبل‌تر از ما که راه حل قضایا را در جادو، اوراد و اعمال عجیب و غریب می‌یافتند.

شاید بعضی از شما با خواندن این مطلب بگویید: «اما با این توصیفات، زمان قدیم بهتر بود، قدیمی‌ها ساده‌تر زندگی می‌کردند و خبری از مشکلات امروزی نبود. بنابراین روانشناس، زوج درمانگر، روانپزشک و این داستان‌ها هم جایگاهی در زندگی‌ها نداشتند». دقیقاً درست است؛ هر چه زمانه پیش رفت و علم و تکنولوژی ارتقا یافت، زندگی‌ها سخت‌تر، روابط پیچیده‌تر و اختلالات و بیماری‌ها بیشتر شد؛ به این ترتیب طبیعی است نسخه‌ای که در مواجهه با مشکلات امروزی نیاز داریم با نسخه‌های قدیمی متفاوت باشد و چه خوشمان بیاید و چه نیاید، باید بپذیریم که امروز برخی از گره‌های زندگی در اتاق مشاوره و نه در خانه بررسی و باز خواهد شد.

من تعجب می‌کنم که هنوز بعضی افراد می‌خواهند گره‌های امروز را با دست‌های دیروز باز کنند! مادری که خوشبختی فرزندش را در سنگین کردن مهریه، شیربها، مراسم بله برون، نامزدی و عروسی و تعداد مهمان‌ها می‌داند و بدون تحقیق، شناخت کافی و سوق دادن دختر یا پسرش به سمت مشاوره و ارزیابی تخصصی، او را راهی خانه‌ی بخت می‌کند. جوانی که در زندگی‌اش بی‌هدف و سرگردان است، شغل‌های متعدد عوض می‌کند، وارد رابطه‌های متعدد شده و خارج می‌شود و نمی‌تواند همسر مناسبی برگزیند، هزینه‌های زیادی بابت همین سرگشتگی‌ها می‌دهد اما به تنها چیزی که فکر نمی‌کند رفتن پیش روانشناس و بررسی علت درجا زدن‌هایش است.

هنوز سراغ دارم مادری که توصیه‌ی اطرافیان را برای بردن کودکش به روانشناس و درمان اختلال رفتاری او رد می‌کند، چون باور دارد که بچه‌اش از هوش زیادی برخوردار است و این رفتارها از هوش سرشار او نشأت می‌گیرد. یا پدری که به‌جای گوش کردن به توصیه‌ی روانشناس برای بردن فرزندش به روانپزشک و گرفتن دارو بابت اختلال رفتاری او، سراغ داروخانه

صورت می‌تواند گریبانگیر اعضای جامعه در هر سنی شود. معضل بعدی آنجاست که بسیاری از افراد حامل اطلاعات منسوخ شده، آموزش‌دهنده نیز هستند؛ این افراد ممکن است معلم یا استاد دانشگاه باشند و مطالبی را که دیگر وجهه‌ی علمی ندارد به دیگران آموزش دهند و بر تداوم بقای این مطالب بیافزایند.

علت این مقاومت در برابر تغییر می‌تواند در افراد مختلف بسیار متفاوت باشد، از ناتوانی یادگیری مطالب جدید در افراد مسن تا تبدیلی افراد جوان در مطالعه، تعصب در مورد اطلاعات قدیمی و موارد دیگری که می‌تواند منجر به این مشکل شود. سمت دیگر ماجرا زیر سوال بردن اطلاعات دقیق و جدید علمی است که معمولاً توسط افراد کم سواد و فاقد صلاحیت و معمولاً در جهت منافع شخصی یا گروهی صورت می‌گیرد، البته یکی از این منافع شخصی، ولع دیده شدن است که به کرات در دوره‌ی واکسیناسیون کرونا دیده شد؛ عده‌ای که هیچ زمینه‌ی علمی یا آگاهی در ارتباط با واکسن و عملکرد آن نداشتند شروع به نفرت‌پراکنی و ایجاد هراس ضد واکسیناسیون کردند. البته همچنان بعد از کنترل موفقیت آمیز کرونا که به طور واضحی با شروع و گسترش واکسیناسیون رخ داد، عده‌ای معلوم‌الحال اخبار بی‌پایه و اساس از مضر بودن واکسن می‌دهند. اینجا دیگر مسئله مقاومت در برابر اطلاعات جدید نیست بلکه پای شایعه پراکنی و انتشار اخبار و اطلاعات غلط در میان است که خود بخشی طولانی و جداگانه می‌طلبید.

فارغ از علم و اطلاعات تخصصی، آنچه که همه‌ی ما باید در مورد اطلاعات و اندیشه‌ی فعلی‌مان در نظر داشته باشیم، احتمال غلط بودن یا ناقص بودن آنهاست. اگرچه نباید به طور کلی هر آنچه می‌دانیم را اشتباه بشماریم، همیشه باید در گوشه‌ی ذهنمان یک ناظر تذکر دهنده داشته باشیم که یاد آور شود «آیا هنوز درست فکر می‌کنم؟» و از طرفی لازم است درهای ذهنمان را به روی اطلاعات جدید باز بگذاریم و حداقل داده‌ها و اطلاعاتی که با تفکرات قبلی ما در تضاد است بررسی کنیم و اجازه دهیم ذهنمان با مجموعه‌ی اطلاعات قدیمی و جدید تصمیم بگیرد، نه صرفاً با اطلاعاتی که سال‌هاست در ذهنمان جا خوش کرده است.

آیا هنوز درست فکر

می‌کنم؟

دکتر آرش آرمین

پزشک عمومی

دکتر مسعودی، پزشک متخصص داخلی، نزدیک به ۴۰ سال است که طبابت می‌کند، اگرچه پزشک بسیار خوش اخلاقی‌ست و بیماران زیادی هم دارد، اما هنوز برای شروع درمان دیابت از دارویی استفاده می‌کند که در دوره‌ی دستیار تخصصی حدود ۳۰ سال پیش در کتاب بیماری‌های غدد خوانده است. متأسفانه یکی از بیمارانش به علت افت قند شدید دچار کما شد و اگرچه زنده ماند اما به شدت ترسیده و دیگر نمی‌خواهد هیچ دارویی مصرف کند.

دکتر مسعودی یک شخصیت ساختگی است اما متأسفانه مصداق‌های متعددی در جامعه و به طور خاص در جامعه‌ی علمی دارد، پزشکان با سابقه‌ای که اغلب بیماران خود را دارند و از داروها یا روش‌های درمانی قدیمی و منسوخ شده استفاده می‌کنند، استادانی که طبق کتاب‌های قدیمی که بعضاً خودشان تالیف کرده‌اند تدریس می‌کنند و مثال‌های متعددی از این دست.

جمود ذهنی و مقاومت در برابر نوین‌سازی اطلاعات کهنه یکی از مشکلات اساسی در جوامع به خصوص جوامع علمی است که می‌تواند منجر به معضلاتی غیر قابل جبران شود. اما مشکل محدود به جامعه‌ی علمی نیست و بسیاری از افراد با یا بدون سواد آکادمیک دچار این مشکل هستند. البته که گروه سنی اصلی متاثر افراد میانسال و مسن هستند اما نباید از افراد جوان نیز غافل شد؛ در واقع تفاوتی ندارد که اطلاعات منسوخ شده مربوط به دوره‌ی دبستان باشد یا مربوط به دانشگاه، در هر

فیتیله‌ای که در فصل زمستون، ما بچه‌ها رو دور خودش جمع می‌کرد و گرمابخش دست‌های کوچیک ما بود، در حالی که بزرگ‌ترها به ما یادآوری می‌کردند که به بخاری نزدیک نشیم، خطر داره...

از طعم شوربای شباتی هر چقدر بگم، کم گفتم. همیشه پدربزرگم با یک دنیا شور و اشتیاق، این شوربا رو برای شبات‌ها درست می‌کرد و همه‌ی بچه‌ها، عروس‌ها، دامادها و نوه‌ها رو در روز شبات در خونه‌ی خودش جمع می‌کرد.

چه سفره‌هایی در روزهای شبات در خونه‌ی مادر بزرگ پهن می‌شد!

سفره‌ای که خیلی بزرگ بود و به همون اندازه، بین اعضای خانواده، همبستگی به وجود می‌آورد. هنوز هم می‌تونم طرح و نقش روی سفره رو در ذهنم تصور کنم.

همیشه در سفره، کنار شوربای شباتی، سیر ترشی و سبزی خوردن هم وجود داشت. سبزی‌ای که به دست مادرم و خاله‌هایم، برای شبات پاک می‌شد. البته گاهی اوقات هم ما نوه‌ها از روی بازیگوشی، برای پاک کردن سبزی کمک می‌کردیم.

در سفره‌ی مادر بزرگ، همیشه نون سنگک وجود داشت، همون نون‌های سنگکی که گاهی اوقات که پدر بزرگ حوصله‌ی خرید نداشت، توسط ما نوه‌ها از مغازه‌ی نونوایی سنگکی که کمی پایین‌تر از خونه‌ی مادر بزرگ قرار داشت، برای شبات خریداری می‌شد. یادم میاد همیشه سر برداشتن سنگ‌های داغ از درون حفره‌های نون، با سکه‌هایی که در دستمون بود مسابقه می‌گذاشتیم. پاداش ما از خرید نون‌ها، آب نبات چوبی، آدامس و سایر قاقالی‌لی‌هایی بود که با بقیه‌ی پول، پس از خرید نون‌ها از بقالی سر کوچه‌ی خونه‌ی مادر بزرگ، خریداری می‌کردیم و با شور و شوق به خونه برمی‌گشتیم.

نوشیدنی خونه‌ی مادر بزرگ، شربت سکنجبین بود که توسط مادر بزرگ در یک کاسه بلوری خیلی بزرگ درست می‌شد و پدر بزرگ، سر سفره با یک ملاقه آن را در لیوان‌ها می‌ریخت.

تخم مرغ‌های شباتی

مژده یمینیان

«نوستالژی»، واژه‌ای که در مورد بعضی از عکس‌ها، اشیاء، مکان‌ها و... به کار می‌بریم. در زندگی من هم، نوستالژی زیاد وجود داره، حتی بعضی از غذاها... یکی از غذاهایی که همیشه برای من خاطره انگیز هست، تخم مرغ شباتی^۱!

هنوز هم طعم خوش تخم مرغ‌های شباتی خونه‌ی مادر بزرگم رو روی زبونم احساس می‌کنم، تخم مرغ‌هایی که از روز جمعه تا صبح شبات (شنبه)، داخل دیگ شوربای شباتی، روی بخاری نفتی فیتیله‌ای، از همون بخاری‌های علاءالدین قدیمی، آروم آروم پخته می‌شد تا رنگشون قهوه‌ای بشه و طعم و مزه‌شون، شباتی.

یادش بخیر، بوی خوش شوربای شباتی همراه با بوی نفت چراغ فیتیله‌ای، کل فضای خونه رو پر می‌کرد، همون بخاری

^۱ تخم مرغ شباتی: تخم مرغ‌هایی که به شیوه‌ی خاص پخته می‌شود و به‌ودیان در روز شنبه تناول می‌کنند.

ای کاش که در این دوره به ظاهر طولانی اما کوتاه، بیشتر قدر همدیگرو بدونیم و سعی کنیم، ساز با هم بودنمون، هیچ وقت از کوک خارج نشه ...

چقدر خوبه که اعضای یک خانواده، بدون حضور پدربزرگ-ها و مادربزرگها هم همچنان وابستگی شون رو حفظ بکنند و بیشتر قدر همدیگر رو بدونند تا جایی برای افسوس باقی نمونه ...

ای کاش که در لابه لای دغدغه‌های خاطر و شلوغی ذهن و گم شدن در مدرنیته، هنوز هم برای بعضی از سنت‌ها، ارزش قائل بشیم تا زنجیر این سنت‌ها به دست نسل آینده پاره نشه ...

در نظر داشته باشیم، همیشه هرچه قدیمی هست کهنه نیست، بعضی چیزها به اندازه‌ی قدمتشون اصالت دارند و به همون اندازه نکته ...

همیشه به خودمون یادآوری کنیم که در زندگی، مانند بازی جناغ شکستن، یادمون باشه موقع ارتباط با دوستان و اطرافیان، تا حد امکان، کاری انجام ندیم که باعث ناراحتی طرف مقابل بشه و حرفی نزنیم که باعث آزدگی خاطر کسی بشه، گاهی اوقات، تیزی یک سخن، خیلی از سر استخوان شکسته جناغ مرغ تیزتره ...

مراقب باشیم که دلمون به یک مرداب تبدیل نشه، بلکه دریای امنی باشه که همیشه جریان داره، تا ماهی‌های محبت، درونش به راحتی شنا کنند ...

و

یادبگیریم «مانند تخم مرغ‌های شباتی که به آرامی پخته می‌شوند و تغییر رنگ می‌دهند»، ما هم همیشه در زندگی، با صبوری و آرامش، مشکلات و موانع زندگی رو پشت سر بگذاریم تا زندگی مون طعم خوب و رنگ زیبایی پیدا کنه ...

پس از گفتن براخای هموتصی^۲ شروع می‌کردیم به خوردن غذا و یکی از تفریحات ما نوه‌ها سر سفره، بازی با استخوان جناغ مرغ بود که اصطلاحاً به این بازی، جناغ شکستن می‌گفتند. بعد از صرف غذا هم پدر بزرگ، دعای نوارخ^۳ می‌خوند، اما معمولاً در این هنگام، ما نوه‌ها به قدری مشغول بازی و هیجان و شرطبندی با استخوان جناغ مرغ بودیم که مانع از رسیدن صدای نوارخ پدربزرگ می‌شدیم تا این که پدربزرگ متن نوارخ رو با صدای بلند، خطاب به ما فریاد می‌کشید، طوری که ما از ترس، سر جامون میخ‌کوب می‌شدیم! چون پدربزرگ خیلی ابهت داشت و ما خیلی ازش حساب می‌بردیم، اما این سکوت فقط برای مدت کوتاهی ادامه داشت و باز شیطونی و بازیگوشی ما از نو آغاز می‌شد ...

بعد از صرف غذا هم همیشه چای نبات می‌خوردیم، همون چای که درون قوری گل سرخی قدیمی، روی سماوری که روی میز کوچک چوبی که در گوشه‌ی هال قرار داشت، دم می‌کشید و ما که طاقت نداشتیم برای نوشیدنش صبر کنیم، از درون استکان‌های کمر باریک، توی نعلبکی‌های گل سرخی مادر بزرگ می‌ریختیم و فوت می‌کردیم، تا زودتر سرد بشه ... همه‌ی این دوران به سرعت یک فوت گذشت ...

اکنون هم همون شوربای شباتی و همون تخم مرغ‌های شباتی با همون شیوه پخته میشه، اما نمی‌دونم چرا هیچ وقت طعمش برای من، به اندازه‌ی تخم مرغ‌های خونه‌ی مادر بزرگ، همون تخم مرغ‌هایی که همه‌ی اعضای فامیل رو دور خودش پای سفره جمع می‌کرد، خوشایند نیست. غذا همون غذاست و تخم مرغ همون تخم مرغ، اما دیگه پدربزرگ و مادر بزرگ و دایی‌ها و خاله‌ها کنار ما نیستند.

معمولاً، رشته‌ی زندگی ما به وجود اطرافیان گره می‌خوره و با عطر و بوی اونا عجین میشه. عطر و بویی که در یک دوره در زندگی ما وجود داره و شاید دیگه نباشه و فقط خاطره‌اش توی ذهنمون بمونه ...

^۲ دعای نوارخ (بیرکت همازون): دعای شکرانه بعد از صرف غذا با نان

^۳ براخای هموتصی: دعای مخصوصی که بر نان، قبل از صرف غذا خوانده می‌شود.

اشعار شاهین تورا^۱

(قسمت سوم)

شاووعوت؛ عید نزول تورات

گذشت آن ماه ایار^۲ چون برآمد

مبارک ماه سیوان^۳ بر در آمد

نبی با امتانش جمله یک سر
روان گشتند سحرگه همچون آذر

از آن منزل شدند زودی روانه
نبی با آن سپاه بی کرانه

به سوی دشت سینا پردلان تیز
برفتند تیز همچون باد شب خیز

به دشت اندر چو لختی ره بریدند
به پای کوه طور اندر رسیدند

فرود آمد سپاه از امر سبحان
به گرداگرد طور اندر بیابان

فراز طور، سحر، موسی روان شد
در آن بحر و محیط لامکان شد

ندا آمد که یا فرزند عمران
منم دارنده‌ی نه چرخ گردان

پیامم بر به سوی امتانت

بر آن نام آوران بگشا زبانت

بر ایشان گو که ای قومان دیندار

بدانید این چنین فرموده جبار

به صنع قدرت آوردم به بیرون
شما را من ز مصر از چنگ فرعون

به قهاری خویشم قهر کردم
به بحرش با سپاهش غرق کردم

فراز پشت سیمرغان رحمت
نگهتان داشتم زان جور و زحمت

به بیرون آوردیمتان ز دریا
بکردم آن چنان راهی مهیا

عمالیق^۴ و سپاهش را به خواری
به چنگ اندر سپردمتان به زاری

کنون گر شرطهایم گوش دارند
سر از فرمان و امرم برندارند

بود دایم سعادت یار ایشان
نگردانم به عالمشان پریشان

ندای حق کلیم‌الله چو بشنید
سجودی کرد، خاک ره ببوسید

روان گردید از آن جا سوی خانه

کلیم محترم شاه زمانه

فرود آمد سپه را نزد خود خواند
خطاب حق سراسر پیش‌شان خواند

چو آن اولاد یعقوب سرافراز
شنیدند آن عزیزان امر و آن راز

چو گل از بار شادی برشکفتند
نبی را آن گهی یک‌باره گفتند

که باشد سر بگرداند ز داور
مگر نبود ورا اقبال یاور

همه فرمان‌ها بر جا بیاریم
سر از فرمان و امرش برداریم

نبی چون امتانش یک‌زبان دید
به سوی طور سحرگه باز گردید

فراز طور در بارگاه جبار
به بالا بر شد آن خورشید رخسار

^۴ قوم عمالیق که با بنی‌اسرائیل به جنگ برخاستند

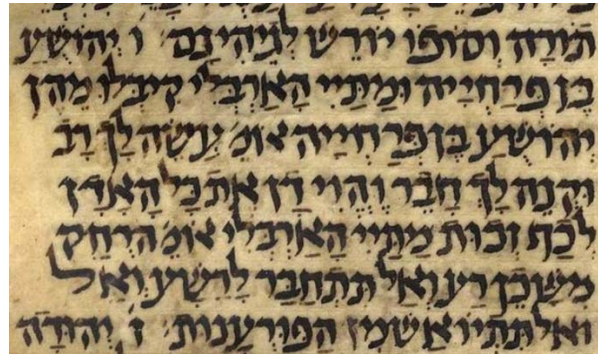
^۳ سومین ماه عبری

^۱ به کوشش زنده‌یاد پیام لاله‌زاری

^۲ دومین ماه عبری

سدر هفتم

لنا دانیالی

سکونت کلیمیان را داشت اما پس از پایتخت شدن پذیرای خیل عظیمی از مهاجران یهودی دیگر شهرها بود و همه‌ی آنها را در محله‌ی عودلاجان جای داده بود. با اینکه همه‌ی مهاجرین اصالت شهرستانی خود را می‌شناختند اما گویی تهرانی بودن صرف، شأن اجتماعی خاصی داشت و مثلاً موقع دختر شوهر دادن خوب به کار می‌آمد. زنان کلیمی تهرانی به آداب‌دانی در معاشرت، فن سفره‌آرایی و در کنار آن خودآرایی و خوش‌پوشی معروف بودند و این تنها جلوه‌ای بود از جلوه‌گری تهرانی‌ها و این تنها حکایت آن روزهای تهران نیست، بلکه امروز هم چنین است. هرچه تهران به نمایش دست قوی داشت و دارد، اصفهان مصداق صادقی است از «دانه پنهان کن به کلی دام شو»؛ اصفهانی‌ها چنان این بیت را شکوفا کرده‌اند که خود شاعر هم هرگز به خوابش نیامده بود.

ساناز دخترک جوان تهرانی بود که چند صباحی پیش نبود که تازه عروس اصفهان شده بود. آن‌هم چه شهری، اصفهان که از بهشت چیزی کم نداشت و گویی او حوایی شده بود که باز پا به گن عدن^۲ گذاشته بود، به هر طرف سر می‌گرداند چیزی برای جستن و زیبایی در حسرت کشف شدن برایش جلوه‌گر بود؛ از نقش جهان و دالان‌های تو در تو و حجره‌های پر متاعش گرفته تا هشت بهشت و بوستانش، چهل ستون و رودخانه و درختان سرسبز و پل‌های پرنوا و تاریخی‌اش که به سبب آنکه کنیسای «کتر داوید» دقیقاً در نقطه کانونی این مجموعه دیدنی شهر قرار داشت ایسرائل‌نشین^۳ شده بود. محله‌های ایسرائل‌نشین هم البته مختصات خودش را دارد؛ گرچه به لحاظ مساحت پهناور نیست اما تعداد مشخصی از همکیشان که تک به تک به چهره می‌شناسیشان در این محیط زندگی می‌کنند، به گونه‌ای که محل عبادت و کار و تفریحشان و ... با تو یکی است. کافی است پایت را از خانه به کوچه بگذاری تا چندین بار «شالوم علیکم»^۴ بشنوی. جز این خیر و «برآخا»^۵های دیگری هم هست که با زندگی در این محله نصیبت می‌شود؛ از کجا نان ساندویچی کاشر می‌شود خرید؟ جامبو نبش چهارراه نقاشی حراج زده، زیر بازارچه حسن‌آباد پیازچه و تره‌فرنگی برای

حالا که من برای شما روایت می‌کنم جمعیت کلیمیان در تهران و شیراز و اصفهان به ترتیب و به طرز نامساوی تقسیم شده است. البته در یزد و کرمان و رفسنجان و رشت و کرمانشاه و شاید چند جای دیگر هم اگر سراغ بگیرید چند تنی یا چند خانواری خواهید یافت، اما پیش‌تر از اینها تقریباً در هر کجای ایران که می‌گشتید، می‌توانستید کلیمی پیدا کنید. کلیمیان هر شهری به اقتضای حال و مقام، خصلت‌های خاص خود را داشتند و نه فقط خصلت، از نوا و آوای تفیلاً^۱ خواندن در کنیساها گرفته تا دستپخت و پوشش زنان هر شهری مناسبات خودش را داشت. جالب این‌که این خصلت‌ها چنان پرنرنگ بود که حتی بر ازدواج‌ها هم سایه داشت و هرکس ترجیح می‌داد با همشهری خودش ازدواج کند. مثلاً کلیمیان همدانی آهان‌آهان‌هایی داشتند که کمتر با کلیمیان نواحی مرکزی ایران ازدواج می‌کردند، یا هرچه به سمت غرب و کرمانشاه و کردستان می‌رفتیم کلیمیان از لحاظ مذهبی اهل تسامح بیشتری بودند و یهودیان مرکز نشین مانند یزد و اصفهان به رعایت اصول و فروع دین شهره بودند. شاید بسیاری از این خصائل برآیند خصائل اجتماعی آن منطقه بود و شاید هم برخی از آنها در تقابل یا مدارا با خصلت‌های اجتماعی اکثریت شکل گرفته بود. در بین همه‌ی این شهرها با این‌که تهران سابقه‌ی طولانی

^۴ سلام علیکم

^۵ برکت

^۱ نیایش

^۲ باغی در بهشت که طبق روایت تورات خداوند برای آدم و حوا آفرید.

^۳ یهودی‌نشین

مشتری‌اش انداخته و گفت: «خانم من فکر می‌کنم شما از هموطنان کلیمی ما هستید و گویا اطلاع ندارید که ما اینجا غرفه‌ای مخصوص به آداب غذا خوردن کلیمیان داریم.» ساناز که از تعجب دهانش باز مانده بود با خود فکر کرد یعنی غرفه کاشر دارند؟ و پرسید: «چطور؟» مرد فروشنده گفت: «مغازه یک در دیگر در کوچه پشتی دارد که غذا را آنجا سرو می‌کنند و از آنجا که رسم یهودیان است که هنگام غذا خوردن دیده نشوند، این خواسته آنها این‌گونه می‌تواند برآورده شود.» ساناز بیشتر تعجب کرد چیزی نگفت و رفت اما داستان این عجایب برای او به همین جا ختم نمی‌شد.

به تجربه دریافته بود که بهترین لباس‌ها مال کنیسا نیست، خوشی‌ها و دست‌آوردهای مالی و حتی غیر مالی بهتر است پنهان باشند، البته تا آنجا که آبرو حفظ شود و سبب بی‌آبرویی نشود. از طرف دیگر این نکته درباره‌ی ناخوشی‌ها و بدبختی‌های بزرگ هم صدق می‌کرد. مثلاً اگر زیر فشار رنج‌های خانوادگی کم‌تر خم شده باشد هم با دل خونین لب خندان بهتر است، یا اگر جسمت را بیماری کاسته باشد بهتر است کسی از آن باخبر نشود مخصوصاً اگر موضوع ازدواج در بین باشد. از دیگر موضوعات پنهانی، خوشی و تفریح و خوش‌گذرانی بود. از آنجا که اصفهانی‌ها مخصوصاً کلیمیان‌شان به سخت‌کوشی و تلاش معاش معروفند، گویی تفریح یک ضد ارزش است، اما نه در پنهان. متأسفانه ساناز همه‌ی اینها را نمی‌دانست. هنوز هم گیج بود و هنوز هزار نکته باریک‌تر از مو بود که دریافته بود. آخر به یکی از دوستان اصفهانی‌اش گفت: «چطور است که هر چیز که برای من آمنه، برای شما لَخیمه؟»^{۱۶}. سارا جواب داد: «مگر خبر نداری در گنیزای^{۱۷} یکی از کنیساهای قدیمی اصفهان که می‌گویند قدمتش به دوران باستان می‌رسد اسنادی پیدا شده که مربوط به سِدِرِ هفتم تلمود^{۱۸} است و تمامی روش‌های لَخیم بودند امن‌ها را توضیح داده!»

«موعد^۶» آورده‌اند. دیشب از خانه فلانی صدای ساز و آواز می‌آمد، انگار دختر شوهر داده. حواست نیست شب‌ت^۷ هنوز حول^۸ نشده چرا خرید می‌کنی؟ و «تیز کو لمیصووت»^۹. تا دلت بخواهد این فهرست را می‌شود سیاه کرد.

چهارباغ از مرکزی‌ترین گذرگاه‌های شهر اصفهان است که این روزها مثل دالان بهشت می‌ماند. از درختان سربه‌هم آورده نارون و جوی آب روان و بوی گل‌های اطلسی که مست می‌شوی، صدای گنجشگان و نوای عابریان و هنرمندانی که آواز سر داده‌اند هم مستفیضت می‌کند، اما همه‌اش این نیست. جز نهر آب روان، انواع خوراکی و نوشیدنی در دکان‌های چهارباغ در دسترس است. یکی حوض‌چه و فواره‌ای از دوغ ساخته و در کنار گوشفیل می‌فروشد دیگری سیب‌زمینی سرخ کرده را با انواع سس ارائه کرده، انواع بستنی‌ها و خوراک‌های ماستی^{۱۰} به وفور یافت می‌شود. در این بین بوی انواع کباب‌ها و برگرها و خوراکی‌های آش^{۱۱} هم پیچیده که هر ایسرالی را آجر^{۱۲} می‌کند و بیچاره خیل ایسرال‌هایی که لابه لای این دکان‌ها، دکان البسه و قماش و ... دارند. البته چهارباغ جای تفریح و تفرج باقی بن‌عبری‌ها^{۱۳} هم بود از جمله ساناز که گاهی جلوی برخی از این غذافروشی‌ها پایش سست می‌شد و مردد می‌ماند. آخر اگر با گویمی^{۱۴} خوردن یک‌جوری کنار می‌آمد، نمی‌دانست با حرف مردم چه کند. گرچه شهر چند وقتی بود که صاحب رستوران کاشر شده بود اما در نظر بسیاری از بن‌عبری‌ها از جهات بسیاری از حیز کسروت^{۱۵} افتاده بود. رتبه اول به قیمت غیر کاشر آن تعلق می‌گرفت و در درجات بعد کیفیت نامطلوب و کمیتی که به صفر میل می‌کرد و منوی کچل و بهداشت و سلیقه مخصوص به خودش قرار می‌گرفت. رستوران کسروت همیشه مشتریان بخت برگشته مخصوص به خودش را هم داشت اما نه همه. خلاصه یک بار که ساناز جلوی یکی از غذافروشی‌ها پایش سست شده بود، فروشنده نگاه دقیق‌تری به

^۶ عید توراتی

^۷ شنبه

^۸ غیر مقدس (اشاره به پایان زمان محدودیت تقدس شنبه)

^۹ نائل به صواب شوید.

^{۱۰} لبنی

^{۱۱} بنا به قوانین شرع یهود، خوردن توام غذاهای لبنی (ماستی) و گوشتی

(آشی) جایز نیست.

^{۱۲} منقلب

^{۱۳} یهودی‌ها

^{۱۴} غیر حلال

^{۱۵} قوانین مربوط به حلال بودن خوراکی‌ها

^{۱۶} «هر چه برای من جایز نیست برای شما گواراست؟»

^{۱۷} - گنجینه، محل دفن متون دینی مستهلک شده.

^{۱۸} - تلمود که میشنا، هسته‌ی محتوایی آن است مجموعه‌ای مکتوب از

تورات شفاهی است که شش سِدِر (جلد) دارد.

به دنبال اردیبهشت

شرکان انورزاده

هر سال، بسیار نقشه‌های زیبا برای گذراندن ماه دوست داشتنی‌ام می‌کشم.

اما عجیب این است که هر سال هم، آن طور که دلم می‌خواهد از رسیدن ماه دلخواهم استفاده نمی‌کنم و آن طور که باید و شاید، لذت نمی‌برم و تا چشم بر هم می‌زنم، ماه عزیزم، به خرداد پیوسته.

مثل افسانه‌ی قدیمی ننه سرما و عمو نوروز، که هر سال ننه سرما چشم انتظار آمدن عمو نوروز بود و موقع آمدن عمو نوروز، خوابش می‌برد و تا سال آینده، رویای دیدارش را در سر می‌پروراند.

دلیل این که چرا در تمام طول سال، منتظر رسیدن اردیبهشت زیبایم هستم و هر سال هم آن طور که باید از لذت نمی‌برم، را نمی‌دانم. اما زیاد به آن فکر کرده‌ام و موارد مشابه زیادی را که در زندگی همگی‌مان جریان دارد، بسیار دیده‌ام.

واقعا چرا در ذهنمان، آن همه نقشه می‌کشیم و به حقیقت، تبدیلیشان نمی‌کنیم؟

چه چیزی مانع‌مان می‌شود؟

چرا به جای فکر کردن درباره‌ی رسیدن به آرزوهایمان، به نرسیدن به آن‌ها فکر می‌کنیم و خودمان، سدی در برابر رسیدن به اهداف‌مان می‌سازیم؟

واقعا چه چیزی باعث می‌شود که شادی و حس خوب و لذت بردن درست از زندگی را به تعویق بیندازیم؟

می‌گوییم، در آینده به سفر می‌رویم اما نمی‌رویم.

می‌گوییم شرکتی را تاسیس می‌کنیم، اما برای تاسیس‌اش کاری نمی‌کنیم.

تمام این انجام ندادن‌ها و به تعویق انداختن‌ها، لحظات طلایی زندگی‌مان را کمرنگ می‌کند و محو می‌کند.

باید شروع کنیم و پر توان، برای تحقق آرزوهای خوب و طلایی‌مان به پیش برویم.

باید «به دنبال اردیبهشت» حقیقی‌مان باشیم و در نهایت دقت و قدر شناسی ببینیمش و از لحظه لحظه‌اش لذت ببریم و با عشق، منتظر رسیدن اردیبهشت زیبای سال آینده باشیم.

برای من که عاشق فصل بهارم، و برای من که در بین ماه‌های فصل بهار، عاشق اردیبهشتم، آمدن اردیبهشت، به خودی خود، کلی حس خوب و دنیا دنیا امید و زیبایی و تمام واژه‌ها و اتفاقات خوب را به همراه دارد.

از اواخر فصل زمستان، مدام به بهار و اردیبهشت رویایی‌اش می‌اندیشم و ضربان قلبم تند می‌شود.

با خودم فکر می‌کنم که به هنگام آمدن ماه محبوبم، چه‌ها می‌کنم.

تصور می‌کنم که به زیباترین پارک‌ها می‌روم، آسمان آبی آبی را به تماشا می‌نشینم، از طبیعت زیبا لذت می‌برم، با دوستی موافق و همفکر در این ماه زیبا قدم می‌زنم و هوای اردیبهشت را و عصاره‌ی گل‌های تازه شکفته‌اش را با تمام وجودم، نفس می‌کشم.

ستاره کوچولو

الهام مودب

ستاره کوچولو با خانواده و دوستانش هر شب از این سو به آن سو می‌رفتند و گشتی می‌زدند. او هر وقت به زمین نزدیک می‌شد، صداهایی می‌شنید. یک بار از مادرش پرسید: مادر جان، این صداهایی که از زمین می‌آید چی هست؟
مادر با دقت گوش کرد و گفت: این صدای گریه‌ی دل‌های شکسته است.

ستاره فکری کرد و گفت: می‌شه براشون کاری کنیم؟
مادر با بی‌تفاوتی جواب داد: نه عزیزم، زندگی انسان‌ها به خودشان مربوطه، اصلا از دست ما کاری بر نمی‌آد.
ستاره با اشتیاق گفت: خوب ما اگر نمی‌تونیم دریا باشیم، قطره که می‌تونیم باشیم، نه مادر جان؟

مادر با قاطعیت پاسخ داد: عزیزم تو فقط به فکر خودت باش و دیگر به این مورد فکر نکن.

آن شب و شب‌های دیگر هم گذشت، اما ستاره کوچولو هر شب با شنیدن گریه‌ها بیشتر به فکر می‌رفت و غصه می‌خورد. بالاخره یک شب تصمیم نهایی‌اش را گرفت. روی همه عزیزانش را بوسید و گفت: من می‌خواهم به زمین بروم. اگر نمی‌تونم دریا باشم، قطره که می‌تونم باشم. همه جلوی او را گرفتند، ولی او به سرعت خداحافظی کرد و آن‌ها را به سمت زمین ترک کرد.

او در یک گوشه، گریه دختر کوچولویی را شنید که می‌گفت: این جنگ و حملات هوایی کی تمام می‌شه و می‌تونم مثل

بقیه در صلح و آرامش زندگی کنم؟

قطره اشکی از چشم‌های ستاره کوچولو کنار پنجره افتاد. صبح دخترک که بیدار شد، چشم‌اش به گل بسیار زیبایی افتاد که پشت پنجره با اشک ستاره رویده بود.
لحظه‌ای از ته دل خندید و شاد شد.
شب بعد ستاره کوچولو به نقطه‌ی دیگری رفت. پسر کوچولویی که تازه پدرش را از دست داده بود، زار زار گریه می‌کرد. قطره اشکی از چشم ستاره کنار پنجره افتاد و گل درخشانی روید. پسرک به آن چشم دوخت و لبخندی بر لبانش نقش بست و لحظه‌ای احساس آرامش کرد.
به این ترتیب ستاره از شهری به شهر دیگر و از کویی به کوی دیگر می‌رفت. با دیدن اندوه و اشک انسان‌ها با قطره‌های اشک‌هایش آنجا را گلباران می‌کرد و برای لحظه‌ای صداهای خنده و شادی در همه جا طنین می‌انداخت.

پابند الکترونیکی

امیرفراز نعیموت

وکیل دادگستری

الکترونیکی:

ماده ۶۲ قانون مجازات اسلامی: «در جرایم تعزیری از درجه پنج تا درجه هشت (حبس تا ۵ سال)، دادگاه می‌تواند در صورت وجود شرایط مقرر در تعویق مراقبتی، محکوم به حبس را با رضایت وی در محدوده مکانی مشخص تحت نظارت سامانه (سیستم) های الکترونیکی قرار دهد».

همچنین به حکم تبصره ۲ این ماده در حبس های تعزیری درجه ۲ تا ۴ نیز (حسب ۵ الی ۲۵ سال) پس از سپری شدن حداقل یک چهارم دوران محکومیت، محکوم علیه می‌تواند تحت نظارت سامانه های الکترونیکی قرار گیرد.

در وهله اول از مطالعه این ماده به این موضوع پی می‌بریم که شرط اصلی استفاده از پابند الکترونیکی، محکومیت به حبس است. بنابراین محکومین به سایر مجازات‌ها همچون جزای نقدی و یا شلاق امکان استفاده از این موضوع را ندارند. طبق این ماده افرادی که به مجازات جرائم درجه ۵ تا ۸ قانون مجازات اسلامی محکوم شده‌اند می‌توانند قبل از شروع محکومیت و یا در ابتدای شروع محکومیت درخواست استفاده از سامانه الکترونیکی را به قاضی اجرای احکام تقدیم کنند. یعنی افرادی که طبق حکم دادگاه به تحمل حبس تا ۵ سال محکوم شده‌اند می‌توانند برای تحمل تمام مدت محکومیت از پابند الکترونیکی استفاده نمایند. اما تبصره ۲ این ماده که ضمن قانون کاهش حبس‌های تعزیری تصویب شده است امکان استفاده از این سامانه را برای محکومین به حبس از ۵ تا ۲۵ سال در نظر گرفته است با این شرط که محکومین حداقل یک چهارم از مدت حبس خود را طی نموده باشند که از این حیث این قانون را می‌توان قانونی تسهیلی در حق مجرمین دانست. شرط دوم و اساسی استفاده از پابند الکترونیکی، رضایت شخص محکوم به حبس است، بنابراین بدون رضایت خود محکوم نمی‌توان او را به استفاده از این پابند اجبار نمود.

شرط سوم جهت استفاده از پابند الکترونیکی همانطور که در ماده ۶۲ قانون مجازات اسلامی ذکر شده است وجود (شرایط قانونی) می‌باشد اما این شرایط را می‌بایست در ماده ۴۰ قانون مجازات اسلامی جست‌وجو نمود.

این شرایط قانونی شامل: فقدان سابقه کیفری موثر (عدم سوابق کیفری)، وجود جهات تخفیف (شامل گذشت شاکی،

یکی از مواردی که مکررا از وکلا و حقوقدانان در مورد آن پرسش می‌شود شرایط استفاده از پابند الکترونیکی برای محکومین به مجازات حبس است.

پابند الکترونیکی همانطور که از نامش پیدا است، وسیله‌ای الکترونیکی است که از فناوری G.P.S یا همان ردیاب ماهواره‌ای بهره می‌برد و با نصب آن به میج پای محکوم واجد شرایط می‌توان او را تحت نظارت قضایی قرار داد.

قانون گذار به منظور جلوگیری از آلوده شدن فرد محکوم به محیط زندان‌ها و جهت رعایت احوال مجرمین واجد شرایط، شرایطی را تصویب نموده است که محکوم بتواند طبق آن از مزایای این امکان استفاده نماید. هدف اصلی استفاده از این ابزار نظارت بر محکومین به زندان در محدوده‌ی جغرافیایی خاصی خارج از زندان می‌باشد. کارکرد این میچ‌بند به این شکل است که محدوده‌ی تردد مجرمین را کنترل می‌کند و چنانچه محکوم از محدوده‌ی تعیین شده خارج شود، با اعلام تخلف مراتب را جهت بازداشت مجرم متخلف گزارش می‌دهد. به صورت معمول محل اقامت و تردد محکوم به مکان‌هایی در محل سکونت یا اشتغال و همچنین محل تحصیل و یا درمان او و اطراف آن محدود می‌شود.

شرایط قانونی استفاده محکومین از پابند

رسماً محکومیت آغاز می‌شود.

توهم خرید حبس:

در قانون به هیچ عنوان چیزی به عنوان خریدن حبس و زندان وجود ندارد، بلکه آن چه که به اشتباه به عنوان خرید حبس نزد اذهان عموم مردم وجود دارد در واقع جزای نقدی بدل از حبس است که توسط قاضی صادر کننده حکم در متن دادنامه اعلام می‌شود که آن نیز همانند استفاده از پابند الکترونیکی شرایط و مقررات خاص خود را دارد. بنابراین چنانچه دادنامه‌ی قطعی مبنی بر محکومیت به تحمل حبس از سوی محکوم باشد به هیچ عنوان این محکومیت با پرداخت وجه نقدی قابل تعویض نیست.

همکاری متهم، اعلام و اقرار متهم به جرم، ندامت مجرم، کوشش متهم به کم کردن آثار جرم و ...، پیش‌بینی اصلاح مرتکب، جبران ضرر و زیان و ... است.

اما شرط آخر جهت استفاده از پابند الکترونیکی برای محکومین به حبس، اجرای کامل دستوراتی است که دادگاه به محکوم علیه می‌دهد تا در طول زمان سپری محکومیت انجام دهد. دستورات دادگاه در این مورد می‌تواند ملزم کردن محکوم به حضور به موقع نزد مددکار اجتماعی و یا معرفی نوبتی خود به دادگاه باشد.

پس از موافقت مقام قضایی با استفاده‌ی محکوم علیه از تجهیزات الکترونیکی، آموزش‌های لازم جهت استفاده و محافظت از دستگاه به او داده می‌شود و معمولاً هزینه‌ی تجهیزات نیز از او گرفته شده و ضمن اخذ تامین کیفری لازم

دیدار دکتر سامه یح با وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

در تاریخ ۹ مهر ۱۴۰۳، نماینده ایرانیان کلیمی در مجلس شورای اسلامی پیرامون مسائل و مشکلات و ظرفیت‌های فرهنگی و هنری جامعه کلیمیان با دکتر صالحی وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار دکتر سامه یح ضمن تشکر از حمایت‌های آن وزارتخانه، بیان داشت که جامعه کلیمیان همیشه و در همه‌ی شرایط خصوصاً در مسائل فرهنگی و هنری، همراه و حامی آن وزارتخانه بوده. و همچنین از شرایط و توانایی‌های جامعه خود در عرصه‌های فرهنگی، هنری، تاریخی و اجتماعی و لزوم توجه بیشتر و تلاش در جهت رفع موانع و کاستی‌های مرتبط با این عرصه و نیازهای جامعه خود سخن گفت. دکتر سید عباس صالح شریعتی، وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی نیز در پاسخ به موارد مطرح شده مبنی بر رفع موانع و مشکلات نیز دستور مساعدت و پیگیری ویژه را صادر نمود.

پ: تظاهر به دوست داشتن کسی که از او متنفر هستند

س: بیشترین کلماتی که توسط جامعه‌ی کلیمی در گوگل سرچ شده است؟

پ: نرخ بهره و سود بانکی - خانه‌ی نوساز در یوسف‌آباد - رستوران گیاهی - کاشت موی ارزان.

س: مورد احترام‌ترین شخص جامعه برای افراد؟

پ: قصابی که گوشت خوب و بدون چربی می‌دهد.

س: پر درآمدترین شغل اجتماعی؟

پ: همسریابی!

س: محبوب‌ترین تفریح جامعه؟

پ: غیبت کردن!

س: بدترین عملی که در طول تاریخ جامعه‌ی ایرانیان

کلیمی انجام شده است؟

پ: گرفتن پول توسط شوهر بد جهت طلاق دادن زن

عاصی و درمانده به وسیله‌ی سوء استفاده از حق شرعی.

س: مشکل بزرگی در جامعه پیش آمده است. چه کنیم؟

پ: خب معلوم است، در این شرایط همه کاردان و عقل

کل هستن و جامعه به اندازه‌ی کلیه افراد ۸ تا ۸۰ ساله فرد متخصص و آماده برای حل مشکل دارد.

س: زن‌ها در صورت درخواست طلاق دارای چه حقوقی هستند؟

پ: پاسخی یافت نشد.

س: برای کسب اعتبار و اعتماد در جامعه چه کاری انجام

دهیم؟

پ: به دین‌داری تظاهر کنیم.

س: مهم‌ترین علت برهم خوردن دوستی‌ها و مناسبات

خانوادگی؟

پ: چشم و هم‌چشمی!

س: آیا برای تصدی مسئولیت‌های اجتماعی نیاز به

تخصص و سابقه‌ی فعالیت اجتماعی وجود دارد؟

پاسخ ربات: عقلا و منطقا باید وجود داشته باشد اما دیده

شده که افرادی بدون داشتن حتی یک روز سابقه‌ی فعالیت

اجتماعی، پست‌های اجتماعی را تصاحب نموده‌اند...

راستی شما اگر جای من بودید، از چت هوش مصنوعی

چه می‌پرسیدید؟

چت جو دی پی

تسبیورچی (طنز)

چند وقت پیش توسط یکی از دوستانم با یک چت هوش مصنوعی جالب آشنا شدم که این هوش مصنوعی یک تفاوت خیلی جالب با دیگر چت‌های مشابه خودش داشت؛ و اون چی بود؟

سازنده‌ی خلاق این چت که از قضا از همکیشان خوب کلیمی بود برنامه را متناسب با فرهنگ و رسوم تاریخی جامعه‌ی کلیمی ایران تهیه کرده بود، به طوری که این هوش مصنوعی نه تنها اطلاعات زیادی در خصوص شیوه‌ی زندگی ایرانیان کلیمی در طول تاریخ داشت، بلکه به طرز برگ-ریزونی تک تک افراد جامعه را با اسم و مشخصات کامل می‌شناخت.

همین موضوع باعث برانگیختگی کنجکاوی من شد تا از اون پرسش‌های خودم را مطرح کنم. راستش یک جورایی بدم نمی‌اومد امتحان کنم ببینم هوش مصنوعی دوستمون چه اطلاعاتی در مورد جامعه‌ی ما داره. حالا سوال‌هایی که پرسیدم و پاسخ‌های چت را تا جایی که قابل نشر باشه با شما به اشتراک می‌گذارم؛ شاید برای شما هم جالب و جذاب باشه.

سوال: مهم‌ترین دغدغه‌ی ایرانیان کلیمی در طول تاریخ ۲۵۰۰ ساله؟

پاسخ ربات: شوهر دادن دختران!

س: بزرگ‌ترین مشکل زنان کلیمی در طول تاریخ؟

پ: خواهر شوهر!

س: محبوب‌ترین فرد حال حاضر جامعه‌ی کلیمی؟

پ: آن عزیزی که از مجالس شادی فیلم و عکس بیشتری تهیه می‌کند.

س: آرزوی تاریخی پسران کلیمی ایرانی؟

پ: پدر زن پولدار.

س: چگونه بفهمیم دختر یک خانواده قصد ازدواج دارد؟

پ: بررسی میزان حضور دختر در اماکن تجمع کلیمیان علی‌الخصوص شب‌های تعطیل در رستوران‌های کاشر! قابل ذکر است میزان ارتفاع پاشنه‌ی کفش با میل دختر به ازدواج رابطه‌ی مستقیم دارد.

س: عجیب‌ترین عادت مردم جامعه؟

تحلیل تعداد کنیسه‌های شهر یزد در دوره معاصر

الناز حق‌شناس

کارشناس ارشد مطالعات معماری

به کمتر از ۱۰۰ نفر کاهش یافت. به همین ترتیب، مراسم تفیلا یا نماز دسته جمعی که در ۱۲ کنیسه برگزار می‌شد، در حال حاضر تنها در یک کنیسه - کنیسه‌ی هاداش [حاداش] - انجام می‌پذیرد.

در منابع مکتوب دیگری از جمله در کتاب گویش کلیمیان یزد، تعداد کنیسه‌ها به نقل از گزارش فرهنگی کشور سال ۱۳۶۵ این چنین بیان شده «در این استان ۱۲ کنیسه وجود دارد که همگی در شهرستان یزد قرار دارد». در گزارش الهام مؤدب در مجله افق بینا نیز تعداد کنیسه‌های یزد به نقل از رابرت گوهریان ۱۲ کنیسه بیان شده و این چنین نوشته شده است «[رابرت گوهریان]: در یزد ۱۲ کنیسه به این شرح وجود دارد ولی اکنون فقط کنیسه‌های یوخود و ملا آقا بابا دایر است. کنیسه‌های: یوخود، ملا اسحق، ملا یوسف، ملا آقا بابا، نظام، ملا شموئیل، کمال، حاداش، الی، الیاهو، الیاس نبی (الیاهو هناوی) و حاخام». مهندس رافائل صدیق‌پور در بازدید خرداد سال ۱۳۸۱ از کنیسه‌های یزد در پایان‌نامه خود چنین نوشته است که «یزد یکی از شهرهایی است که از دیر زمان یهودیان در آن زندگی می‌کرده‌اند و شاهد این مدعا، کنیسه‌های قدیمی موجود در آن است. در حال حاضر هشت کنیسه در شهر یزد وجود دارد. طبق گفته خداداد گوهریان، تعداد کنیسه‌های یزد بیش از این بوده و ایشان زمانی را که در یزد پانزده کنیسه برپا بوده را به خاطر می‌آوردند. طبق گفته ایشان قدمت کنیسه‌های فعلی یزد حدود دویست سال یا بیش از آن است که ساختمان کنیسه‌ها و معماری آن‌ها مؤید این گفته است».

اسامی کنیسه‌های یزد که مهندس رافائل صدیق‌پور از آن‌ها بازدید داشته بدین شرح است: کنیسه‌های الی، حاخام، حاداش، کمال، ملا شموئیل، ملا صِدِر، نظام (میزان) و یوخید. در تحلیل گزارش مهندس صدیق‌پور باید به این موضوع اشاره کرد که شاید بتوان وجود پانزده کنیسه در گذشته یزد را به عنوان یک احتمال برای پژوهش دقیق‌تر درباره تعداد کنیسه‌های تخریب شده که امروزه نیز شواهدی از آن‌ها باقی نمانده در نظر گرفت.

در شماره ۵۶ نشریه افق بینا در مقاله‌ای با عنوان «گزارشی مختصر از وضعیت کنیسه‌های شهر یزد (کنیسه‌های حاخام و کمال)»، با استناد به منابع مکتوب و شواهد میدانی چنین بیان شده بود که شهر یزد در دوره پهلوی دارای ۱۲ کنیسه بوده است. در این گزارش سعی شده که به تعداد کنیسه‌های شهر یزد در منابع مکتوب و شفاهی دوره پهلوی تا حال حاضر بپردازد. پروفسور آمنون نتصر (پژوهشگر تاریخ و زبان و فرهنگ کلیمیان ایران) درباره جمعیت یهودیان یزد و تعداد کنیسه‌هایش به این موضوع اشاره کرده است که «در یزد سیصد نفر یهودی زندگی می‌کنند. در این شهر یازده کنیسه وجود دارد ولی بیشتر آن‌ها مورد استفاده نیستند». به نقل از یکی دیگر از پژوهشگران تاریخ کلیمیان ایران، دکتر حبیب لوی «یزد ۴۰۰۰ یهودی، ۱۱ کنیسه و ۲ حمام دارد». همچنین طبق مصاحبه‌ای که توسط هما سرشار با هیلل نامور در لس‌آنجلس انجام شده؛ درباره کنیسه‌های شهر یزد چنین بیان شده است که «[در یزد] کنیسه یازده تا بود هر روز هم می‌خوانند [...] الان هر یازده تا کنیسه هست». در گزارش یوسف کهن (نماینده جامعه یهود ایران در دوره بیست و چهارم مجلس شورای ملی تیر ۱۳۵۴ - بهمن ۱۳۵۸) در خصوص تعداد کنیسه‌های یزد و نکاتی درباره مالکیت آن‌ها طی بازدیدشان در تیر ماه ۱۳۵۷ از شهر یزد چنین نوشته شده است که «در محله کلیمیان یزد تعداد یازده کنیسه وجود دارد که کلاً فاقد سند مالکیت بوده و می‌بایستی اقدام جدی جهت ثبت و اخذ اسناد مالکیت آنان به عمل آید. متأسفانه به دلیل سهل‌انگاری‌های گذشته، اداره اوقاف نسبت به پاره‌ای از آنان اقداماتی نموده است».

الیاس اسحقیان (مدیر و دبیر مدارس اتحاد در اصفهان، یزد، سنندج و تهران) درباره جمعیت و تعداد کنیسه‌های یزد چنین نوشته است که «جمعیت یهودیان یزد که در سال ۱۳۲۱ خورشیدی به بیش از ۴۰۰۰ نفر بالغ می‌شد، رفته رفته به دنبال مهاجرت آنان، رو به کاهش گذاشت. بر پایه آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن در سال ۱۳۷۵ خورشیدی این جمعیت

سال اخیر به مرور تخریب و امروزه تبدیل به محوطه پارکینگ شده است. درباره کنیسیای الياهو هناوی نیز این توضیحات لازم است که با وجود آن که این فضا با نام کنیسا در باور کلیمیان شناخته می‌شود؛ اما طبق مطالبی که در صحبت‌های کلیمیان یزد شنیده می‌شد، شاید کاربرد واژه قدمگاه یا زیارتگاه برای این فضا درست‌تر باشد؛ زیرا که این فضا هیچ جایگاه تورات و جایگاه پیشنمازی ندارد که بتوان آن را جزو کنیسا به شمار آورد و نام کنیسا را بر آن اطلاق کرد. این فضا نه تنها برای یهودیان، بلکه برای مسلمانان و زرتشتیان نیز مورد احترام است و روایت‌هایی نیز در این زمینه وجود دارد.

در جمع‌بندی اسامی کنیساهای یزد می‌توان ۱۳ کنیسا را به این شکل بیان کرد که در حال حاضر شهر یزد دارای ۱۰ کنیسیای موجود (اعم از کنیساهای سالم و نیمه مخروبه) به نام‌های: ۱- ملا آقا بابا (نام دیگر: ملا صِدر) ۲- یوخید/یوخود ۳- خاخام/خاخام (نام دیگر: مُشه توکل) ۴- حاداش ۶- الی ۶- الیاهو ۷- کمال ۸- ملاشموئیل/ملاشموئیل ۹- ملا اسحق (ملا ایسحاق/اسحاق) ۱۰- نظام (نام دیگر: میزان)؛ یک قدمگاه یا زیارتگاه به نام الياهو هناوی (نام دیگر: الیاس نبی) که تحت عنوان کنیسیای الياهو هناوی در دیدگاه کلیمیان شناخته می‌شود و دو کنیسیای تخریب شده به نام‌های ۱- کنیسیای ملا یوسف و ۲- کنیسیای سرسنگ است. همچنین باید اشاره کرد که طبق شواهد و تحلیل منابع موجود به طور کلی می‌توان تعداد کنیساهای یزد را به سه صورت احتمالی شمارش کرد.

حالت اول مجموع ذکر تعداد ۱۱ کنیسا برای ۱۰ کنیسیای موجود و کنیسیای تخریب شده ملایوسف (فقط کنیسهایی که در محله کلیمیان شهر یزد بودند شمارش شده است)

حالت دوم در مجموع ۱۲ کنیسا برای کنیساهای ۱۰ کنیسیای موجود و کنیسیای تخریب شده ملایوسف و سرسنگ حالت سوم ذکر ۱۳ کنیسا (در وضعیت سالم، نیمه مخروبه، تخریب شده) و با در نظر گرفتن قدمگاه الياهو هناوی به عنوان کنیسا.

با توجه به کمبود منابع علمی مستند، در نظر داشتن هر سه مورد، بنابر اینکه پژوهشگران و راویان آن‌ها چه دیدگاه و معیاری را برای شمارش داشته‌اند؛ می‌تواند درست باشد. لازم به ذکر است که اسامی و تعداد کنیساهای بیان شده در این

با وجود آن که افرادی همچون آمنون نتصر، حبیب لوی، یوسف کهن و هیلل نامور تعداد کنیساهای یزد را در دوره پهلوی ۱۱ کنیسا بیان می‌کنند و افراد دیگری از جمله الیاس اسحقیان، همادخت همایون و رابرت گوهریان تعداد کنیساهای یزد را ۱۲ کنیسا عنوان می‌کنند؛ اما در جلسهای که با هماهنگی دکتر همایون سامه‌یح و مسئولین میراث فرهنگی یزد در تاریخ ۲۷ بهمن ماه ۱۴۰۱ برای برنامه‌ریزی مرمت کنیساهای یزد برگزار شد به دفعات از سوی حاضرین و اسحاق گوهریان تعداد کنیساهای یزد ۱۳ کنیسا بیان شد که این موضوع نگارنده را بر آن داشت که تحقیقات کامل‌تری را در این زمینه انجام دهد و به دنبال چرایی کاربرد ۱۳ کنیسا برای یزد باشد.

در طی مصاحبه با اسحاق گوهریان این چنین بیان شد که در شمارش کنیساهای یزد، علاوه بر آثار ۱۰ کنیسیای موجود، کنیسیای الياهو هناوی (قدمگاه یا زیارتگاه الياهو هناوی) و دو کنیسیای تخریب شده یزد با اسامی سرسنگ و ملا یوسف نیز حساب می‌شوند و به همین دلیل است که تعداد کنیساهای یزد ۱۳ کنیسا بیان می‌شود. در واقع باید چنین گفت که مجموع کنیساهای موجود و تخریب شده شهر یزد در حال حاضر، ۱۳ کنیسا است.

درباره کنیسیای سرسنگ در کتاب حبیب لوی این چنین نوشته شده است که «یهودیان یزد می‌گویند ساکنان دهکده‌هایی که به نام‌های اسحق‌آباد و یعقوب‌آباد و مریم‌آباد نزدیک یزدند در سابق همگی یهودی بوده‌اند. بین این سه روستا کنیسایی به نام کنیسیای سرسنگ وجود داشته که خرابه آن قرن‌ها باقی مانده است». لازم به ذکر است که کنیسیای سرسنگ زمانی بیرون از محدوده شهری یزد بوده است؛ اما در دوران بعد که شهر گسترش پیدا کرد و این مناطق به عنوان محدوده‌ای در شهر یزد قرار گرفت؛ کنیسیای سرسنگ و کنیسیای الياهو هناوی نیز جزو کنیساهای شهر یزد در نظر گرفته شد. همچنین اسحاق گوهریان اظهار داشت که آثاری از فضای مخروبه کنیسیای سرسنگ تا حدود ۵۰ سال گذشته، به دلیل مجاورت این فضای مخروبه با حسینیه، به عنوان چایخانه به حسینیه سرسنگ واگذار شده است؛ اما در حال حاضر هیچ آثاری از این کنیسا باقی نمانده است. یکی دیگر از کنیساهای تخریب شده شهر یزد، کنیسیای ملایوسف است که طی ۵۰

- تنصر، آمنون. ۱۹۹۶م. پادیاوند: پژوهشنامه یهود ایران.
- همایون، همدخت. ۱۳۸۳. گویش کلیمیان یزد (یک گویش ایرانی). تهران: انتشارات پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی.
مصاحبه‌ها:
- مصاحبه هما سرشار با هیلل نامور در لس‌آنجلس. ۲۲ آگوست ۲۰۰۵
- مصاحبه نگارنده با دکتر همایون سامه‌یح نجف‌آبادی در تهران. بهمن ۱۴۰۱
- مصاحبه نگارنده با اسحاق گوهریان در یزد. مرداد ۱۴۰۱

گفتگو علیه گفتگو

دکتر نیما حاسید

یکی از اصلی‌ترین پایه‌ها و اصولی که در فرهنگ جوامع و رقابت‌های سیاسی و اجتماعی و... باعث کاهش هزینه‌های معنوی و افزایش همدلی و پیوستگی اجتماعی و حتی افزایش کارایی‌های فردی و اجتماعی می‌شود، موضوع گفتگو است. این موضوع آنچنان نقش اساسی و ریشه‌ای در توسعه جوامع و مناسبات افراد دارد که حتی یک جامعه در تاریخ بشر وجود ندارد که بدون پرداختن به این موضوع توانسته باشد به رشد و توسعه اجتماعی دست یابد.

وقتی از واژه‌ی گفتگو صحبت می‌کنیم مقصود گفتگو یا هم‌صحبتی یا محاورات روزانه نیست، بلکه مقصود از گفتگو، کنشی گفتاری است که با هدف حل مسئله‌ای خاص بیان می‌شود. در واقع در فرآیند گفتگو نیازی نداریم که به نتیجه‌ی مشترک دست یابیم، ما فقط نیاز داریم که با طرف مقابل هم‌دغدغه باشیم حتی اگر در ذهن‌مان، دیگری جزئی از مساله را تشکیل داده باشد. باید همواره این نکته را در نظر داشت که بهترین و ثمربخش‌ترین گفتگوها میان کسانی صورت گرفته که اختلافات ریشه‌ای و بنیادین در تفکر، مواضع و اهداف با هم داشته‌اند.

اما موانع گفتگو چیست و در واقع کدامین پیش‌فرض‌ها باعث عدم یا ناکامی گفتگو می‌شود؟

مقاله، با استناد به شواهد موجود در بازدیدهای میدانی، مصاحبه‌های صورت گرفته و منابع مکتوب در بازه زمانی دوره پهلوی تا حال حاضر بیان شده است؛ اما باید این احتمال را نیز در نظر گرفت که شاید کنیسه‌های تخریب شده دیگری در یزد بوده باشند که در خاطره جمعی افراد یا در منابع مکتوب ذکر نشدند؛ لذا برای تحلیل دقیق‌تر این موضوع بهتر است پژوهش‌های تاریخی دقیقی در بازه‌های زمانی قبل از دوره پهلوی نیز انجام شود.

در پایان این گزارش لازم است در خصوص وضعیت کنونی کنیسه‌های شهر یزد نیز به این موضوع اشاره کرد که امروزه کنیسه‌های یزد با سبک معماری منحصر به فرد در معرض تخریب و آسیب‌های جدی سازه‌ای است و اگر به وضعیت آن‌ها رسیدگی نشود در طی چندین سال آینده شاهد تخریب کامل برخی از این کنیسه‌های ارزشمند خواهیم بود.

در این خصوص هماهنگی‌هایی در سال ۱۴۰۱ توسط دکتر همایون سامه‌یح انجام شد و برنامه‌ریزی‌هایی نیز برای ایجاد و تأسیس موزه کلیمیان یزد در کنیسه‌ی کمال که یکی از کنیسه‌های دوران صفوی است، در نظر گرفته شد.

با سپاس از دکتر همایون سامه‌یح نجف‌آبادی، هاراو یهودا گرامی، اسحاق گوهریان، امید سیمایی، رابرت گوهریان، مهشید فرجیان.

منابع:

- صدیق‌پور، رافائل. ۱۳۸۲. کنیسا: عبادتگاه کلیمیان. رساله کارشناسی ارشد. دانشگاه شهید بهشتی.
- کهن، گوئل. ۲۰۰۸م. همراه با فرهنگ: گوشه‌ای از تاریخ مؤسسه آلیانس در ایران: خاطرات الیاس اسحقیان مدیر و دبیر مدارس اتحاد در اصفهان، یزد، سنندج و تهران. کالیفرنیا: مجموعه کتب پژوهشی سینا.
- کهن، یوسف. ۲۰۱۴م. یوسف کهن گزارش و خاطرات فعالیت‌های سیاسی و اجتماعی. چاپ دوم. لس‌آنجلس: شرکت کتاب.
- لوی، حبیب. ۱۳۷۶. تاریخ جامع یهودیان ایران. بازنوشته دکتر هوشنگ ابرامی. کالیفرنیا: بنیاد فرهنگی حبیب لوی.
- مودب، الهام. ۱۳۹۹. یهودیان یزد. نشریه افق بینا، شماره

دومین مسئله‌ای که این نوع تفکر بوجود می‌آورد در حالت عکس قضیه است، این‌که گفته شود چون طرف مقابل انسان درست و قابل قبولی است پس حرف‌ها و مواضع وی نیز قابل قبول است، یا عبارتی که بارها شنیده‌ایم: «صحبت شما نیز محترم است!»

واقعیت آن است که گرچه شخصیت همه انسان‌ها محترم است اما تمامی افکار بشری قابل احترام نیست. هر تفکر بشری به اندازه‌ی مشکلاتی که از بشریت حل می‌نماید یا روزنه‌ای که به سوی حقایق می‌گشاید، قابل احترام است.

بوده‌اند و هستند انسان‌های محترمی که راه اشتباه رفته و موجبات ضرر شخصی یا جمعی را فراهم آورده است. آیا باید به صرف آنکه آنان شخصیت والایی دارند به تمامی آنچه که به اشتباه انجام داده‌اند به چشم الگو و روش حل مسائل نگریست؟ قطعاً پاسخ این سوال منفی است.

از لحاظ علمی باید از طرفی نگاهی خوشبینانه به انسان-شناسی داشته باشیم و از طرف دیگر نگاهی بدبینانه به معرفت-شناسی از خود نشان دهیم. به زبان ساده‌تر پیش‌فرض ما در برخورد با هر انسان دیگری باید مبتنی بر احترام به شخصیت وی باشد مگر آنکه خلاف آن اثبات شود اما در برخورد با عقاید و نظریه‌ها بطور عکس باید هر نظریه را به چشم تردید نگریست و تا زمانی که اثبات نشود و نتواند مشکلی از مسائل بشری حل نماید نمی‌توان آن را نظریه یا تفکری سودمند دانست.

آنچه که گفته شد از لحاظ فلسفه سیاسی تعریف نقد است، و نقد در واقع در نه در محیط ایزوله بلکه در محاوره‌های دو یا چند جانبه به وقوع می‌پیوندد و نه تنها مبتنی بر جدل‌های بی‌پایان سیاسی و اجتماعی نیست، بلکه ذاتی منعطف و جماعت‌گرا دارد. درباره‌ی نقد و اصول آن که در جامعه‌ی کوچک ما آنچنان مهجور مانده که عملاً هرکس از ظن خود یار آن می‌شود و همین مسئله منجر به اشتباهاتی عظیم شده است، بعدها بسیار سخن خواهیم گفت.

گفتگو کنشی گفتاری است که با هدف حل مسئله‌ای خاص بیان می‌شود. پس تا زمانی که دو یا چند طرف حس داشتن مسئله‌ی مشترک را داشته باشند امکان و نیاز به گفتگو وجود دارد.

پس هر تفکر و پیش‌شرطی که هم‌مسئله بودن دو طرف را به زیر سوال ببرد باعث عدم گفتگو و یا ناکامی آن می‌شود. اولین مسئله و انگاره‌ی ذهنی که عامل دوری از گفتگو می‌شود، پیش‌شرط گذاشتن برای گفتگو است. مثل اینکه کسی بگوید من با آدم متعصب گفتگو نمی‌کنم! یا با کسی که اهل جزم و جمود است صحبتی ندارم! واقعیت این است که معلوم نیست کدامین طرف قضیه دارای چنین خصوصیتی است، چه بسا طرف مقابل نیز چنین تفکری درباره‌ی ما داشته باشد یا حتی هر دو طرف دارای این خصوصیات باشند. اینگونه انگاره-های ذهنی دو نتیجه‌ی منفی در خود دارند که باعث عدم گفتگو می‌شوند. اول اینکه باعث اختلاط نتیجه با شروط گفتگو است. باید در نظر داشت که نتیجه‌ی گفتگو الزاماً نباید قانع کردن طرف مقابل باشد، بلکه می‌تواند و می‌بایست منجر به کشف اشتباهات خود و یا حداقل شناختن مواضع و تفکرات طرف مقابل شود. حال اگر بخواهیم دانسته یا نادانسته این نتایج را به عنوان پیش‌شرط مطرح کنیم، باعث انسداد گفتگو می‌شویم. مثلاً به جای اینکه پیش‌شرط برای دیگری بگذاریم که چون انسان متعصبی است پس با وی گفتگویی نداریم، باید به خود یادآوری کنیم که اگر دارای تعصب باشیم نمی‌توانیم گفتگو کنیم، ناگفته پیدا است از لحاظ اخلاقی اینکه خود را محور اخلاقیات و دیگری را محور شرارت بدانیم مردود و ناروا است و جزو ردائل اخلاقی طبقه بندی می‌شود. حال آنکه زمانی که به دنبال فرو کاستن از صفات منفی خود باشیم قطعاً قدم در راه نیل به فضایل اخلاقی گذاشته‌ایم. در روش اول میان خود و دنیای اطراف حصار می‌کشیم که در نهایت به انزوا و بدبینی مطلق ختم می‌شود، اما روش دوم به شناخت بهتر از خود و جوشش و حس هم مسئله‌گی با دیگران و افزایش همدلی منجر می‌شود.

درود ای پزشکان ایران زمین

ابراهیم سعیدیان (آریا)

طیبان نسوة این سرزمین
که آنان گنودد به غم بتدا
نمی پرسد از دین و آئین و کیش
فرشته صفت همچو افشنگان
هزار آفرین و دود صد مرجا
شدهی حاذق و ما پرونا زمین
الهی که دور از بلا کشته ای
شفا بخش نوزاد و پیر و جوان
که دندان نمساند درون دهان
به سعی و تلاش و به پیکار خویش
به گفت پزشکان کرد جهان
چنین گفت آن هیئت داوران
شدهی تاج سرب بر سر آریا

سعیدیان

درود ای پزشکان ایران زمین
مصاف تو با درد و زخم و بلا
فدایمی کند جان شیرین خویش
که اندیشه ات درد در ماندگان
تلاش از پزشک و شفا از خدا
بعلم و به دانش در ایران زمین
تو جراح پنجه طلا کشته ای
بازی تو داروی جسم درودان
هنگام ضرورتی جسم و جان
بازی تو دندان بیمار خویش
ربودی تو سعت از آن مهتران
شدهی سرور و برتر از دیگران
چو خسته نگشتی تو ای بی ریا

گزیده اخبار روابط عمومی انجمن کلیمیان تهران^۱

تسلیت شهدات آیت‌اله سید ابراهیم رئیسی، رییس جمهور مردمی و خدوم ملت ایران

روابط عمومی انجمن کلیمیان تهران با دلی آکنده از اندوه و تاجر و با چشمانی اشک‌بار، شهادت آیت‌اله سید ابراهیم رئیسی، رییس جمهور مردمی و خدوم ملت ایران به همراه جمع دیگری از دولت‌مردان و مقامات کشوری جمهوری اسلامی ایران را به رهبر معظم انقلاب و کلیه هموطنان و آزاده‌خواهان جهان تسلیت می‌گوید.

بی‌شک تاریخ ایران، یاد و خاطره رییس جمهور متواضع و شهید راه خدمت خود را هیچ‌گاه از یاد نخواهد برد.

جامعه کلیمیان ایران در نهایت تاسف و نابوری، در غم از دست دادن ناگهانی رییس جمهور خود و سایر خدمتگزارانی که همراه ایشان به فیض شهادت نائل شدند، همراه با کلیه ایرانیان به سوگ می‌نشینند و از قادر متعال برای شهدای بزرگوار این سرزمین علو درجات را مسئلت می‌نماید.

جلسه هم‌اندیشی اصحاب ادیان و مساله غزه

هم‌اندیشی اصحاب ادیان و مساله غزه روز سه‌شنبه ۱۳ اردیبهشت ۱۴۰۳ در پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی با حضور روحانیون ادیان توحیدی برگزار شد. از طرف جامعه کلیمیان، جناب حاخام دکتر یونس حمامی لاله‌زار (رهبر دینی کلیمیان ایران) و مهندس آرش آبائی در این جلسه شرکت داشتند.

آیت‌الله علی اکبر رشاد (رئیس پژوهشگاه) در این نشست گفت: موضوع فلسطین مساله یک منطقه نیست، بلکه یک مساله جهانی است. امروز شیوه‌های استعمار تفاوت کرده و قرار نیست نیمی از جهان در مقابله با نیمی دیگر بایستند بلکه انسان‌دوستان جهان یک طرف و قدرت‌های طرفدار رژیم صهیونیستی در طرف دیگر قرار دارند.

جناب حاخام دکتر یونس حمامی لاله‌زار نیز در سخنان خود ضمن محکومیت کشتار مردم غزه، بر برابری همه انسان‌های جهان طبق آموزه‌های جاودان تورات مقدس و منع ظلم و ستم به بی‌گناهان تاکید کردند و تفکیک یهودیت از صهیونیسم را یادآور شدند.

^۱ با همکاری مهندس امید محبتی مقدم (عضو هیئت مدیره‌ی انجمن کلیمیان تهران و مدیر روابط عمومی انجمن)

پیام تسلیت جناب حاخام دکتر یونس حمای لاله‌زار رهبر دینی کلیمیان ایران

Hakham Dr. Y. Hamami Lalezar
Nasi of the Central Bet-Din of Tehran, Iran

חכם ד"ר יונה חמאמי לאלהזאר
נשיא לבית דין עזק מרכזי ליהודי איראן - טהראן

تاریخ: ۱۴۰۳/۲/۳۱

حاخام دکتر یونس حمای لاله‌زار

شماره: ۶۵۱

رهبر دینی کلیمیان ایران

ד"ס 7

هر که خیال مردم از او راضی است خداوند نیز از او راضی و خشنود است.

تلمود رساله پدران فصل ۳ بند ۱۰

با سلام

شهادت رئیس جمهور خدوم حضرت آیت اله دکتر سید ابراهیم رئیسی که طی مدت کوتاه منشاء خدمات شایانی بوده و در دفاع از حق و مظلومان لحظه‌ای آرام و قرار نداشتند و هیئت همراه را از طرف خود و جامعه کلیمیان ایران، خدمت مقام معظم رهبری، ملت شریف ایران و بازماندگان این حادثه‌ی دردناک تسلیت عرض نموده و علو درجات را برای این خدمتگزاران از درگاه خداوند منان خواستارم.

با تقدیم احترام

حاخام دکتر یونس حمای لاله‌زار

יורק ד"ר יונה חמאמי לאלהזאר
رهبر دینی کلیمیان ایران

نتایج انتخابات حوزه انتخابیه اقلیت کلیمی در مجلس شورای اسلامی

هیأت اجرایی برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی
در حوزه انتخابیه کلیمیان

۱۳، ۱۲، ۱۴۰۲

به نام خدا

اطلاعیه‌ی شماره ۵

همکیشان عزیز و گرامی؛

با سلام و احترام

ضمن سپاس و قدردانی از مشارکت شما عزیزان در دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری، به اطلاع می‌رساند که جمع آرای مأخوذه در حوزه‌ی انتخابیه‌ی کلیمیان در روز جمعه مورخ یازدهم اسفندماه سال ۱۴۰۲ در انتخابات مجلس شورای اسلامی ۲۶۲۶ بوده است که به شرح زیر اعلام می‌گردد.

آقای همایون سامیح نجف‌آبادی فرزند یعقوب، دارای ۱۴۰۶ رأی

آقای امیر دوستان فرزند حمید، دارای ۱۲۲۰ رأی

با آرزوی موفقیت و سربلندی برای جامعه‌ی کلیمیان ایران و نماینده‌ی محترم کلیمیان در دوازدهمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی، جناب آقای همایون سامیح نجف‌آبادی.

با احترام

هیأت اجرایی برگزاری دوازدهمین دوره انتخابات
مجلس شورای اسلامی در حوزه جامعه کلیمی

تبریک انجمن کلیمیان تهران به رییس جمهور منتخب جمهوری اسلامی ایران

Comité Central
de la

COMMUNAUTE JUIVE DE TEHRAN

Teleg: Andjoman Kalimian
le:

בה'ג
בנאם חדא

ועד הקהלה ליהודי טהראן

TEHRAN
Central Jewish Committee

انجمن کلیمیان تهران

شماره ثبت ۶
عنوان تلگرافی: انجمن کلیمیان

تاریخ ۱۴۰۳/۰۴/۱۸

شماره: ۲۸۶۴۵

ضمن تبریک به آحاد مختلف مردم عزیز ایران و به خصوص همکیشان
ارجمند بابت خلق حماسه‌ای جدید و حضور پرشور در پای صندوق‌های رای،
روابط عمومی انجمن کلیمیان با افتخار، عمیق‌ترین مراتب تبریک خود را
به رییس جمهور منتخب مردم ایران، دکتر مسعود پزشکیان اعلام می‌دارد.

بسی جای مسرت و سربلندی است که جامعه فرهیخته کلیمیان این بار نیز
همچون همیشه، با هوشمندی و علاقه ازلی و ابدی به میهن عزیزمان،
در خلق این حماسه خوش درخشیدند.

باعث افتخار است که رییس جمهور منتخب، با کوله‌باری از علم و دانش و
همچنین تجربه مدیریتی در سطوح مختلف و عالی کشور، طبعاً افق دید مکفی
برای مدیریت کلان کشور را خواهند داشت.

امید است در راستای منویات مقام معظم رهبری و درایت و همت
رییس جمهور منتخب، شاهد پیشرفت همه جانبه ایران و ایرانیان سربلند
از هر مذهب و قومیت باشیم.

با تقدیم احترام
رئیس انجمن کلیمیان تهران
دکتر همایون سامه یح

Add: #223, 3rd Floor, Sheykh-Hadi St., Jomhoori Ave., 1139733317,
Tehran - Iran
Tel: (+98 21) 66702556-66707612-66716430 Fax: (+98 21) 66716429
Email: iranjewish@iranjewish.com WWW.IRANJEWISH.COM

نشانی: خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شیخ هادی - شماره ۲۲۳ -
طبقه سوم - کدپستی ۱۱۳۹۷۳۳۳۱۷
نمبر: ۶۶۷۱۶۴۲۹ تلفن: ۶۶۷۰۲۵۵۶ - ۶۶۷۰۷۶۱۲ - ۶۶۷۱۶۴۳۰

نامه انجمن کلیمیان تهران در خصوص محکومیت ترور رییس دفتر سیاسی حماس

Comité Central
 de la
 COMMUNAUTE JUIVE DE TEHRAN
 Teleg: Andjoman Kalimian
 le:

ב"ה
 בנאם חד-
 ועד הקהלה ליהודי טהראן
 TEHRAN
 Central Jewish Committee

انجمن کلیمیان تهران
 شماره ثبت ۶
 عنوان تلگرافی: انجمن کلیمیان

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۱۰
 شماره: ۲۸۶۷۴

ترور اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس در تهران یک جنایت
 تروریستی و نقض صریح قوانین بین المللی است.

آن شهید مجاهد که از جمله پرچمداران نهضت آزادی قدس شریف بود، بارها
 در معرض شهادت قرار گرفت و با از دست دادن اعضای خانواده خود نیز از
 مقاومت و دفاع از مردم مظلوم غزه دست نکشید و صهیونیست ها عاقبت با یورش
 خانثانه وی را در مآمن خویش در تهران به شهادت رساندند.

جامعه کلیمیان ایران ترور اسماعیل هنیه رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس را به
 ملت قهرمان فلسطین و رزمندگان جبهه مقاومت و مقام معظم رهبری تسلیت گفته
 و بی صبرانه در انتظار پاسخی قاطع و درخور نسبت به این ترور خانثانه خواهد
 بود.

با تقدیم احترام
 امیر رئیس انجمن کلیمیان تهران
 دکتر سید علی حسینی

Add: #223, 3rd Floor, Sheikh-Hadi St., Jomhoori Ave., 1139733317,
 Tehran - Iran
 Tel: (+98 21) 66702556-66707612-66716430 Fax: (+98 21) 66716429
 Email: iranjewish@iranjewish.com WWW.IRANJEWISH.COM

نشانی: خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شیخ هادی - شماره ۲۲۳ -
 طبقه سوم - کدپستی ۱۱۳۹۷۳۳۳۱۷
 شماره: ۶۶۷۱۶۴۲۹ تلفن: ۶۶۷۰۲۵۵۶ - ۶۶۷۰۷۶۱۲ - ۶۶۷۱۶۴۳۰

نامه انجمن کلیمیان تهران در خصوص محکومیت ترور شهید سید حسن نصرالله، دبیر کل حزب الله لبنان

Comité Central
de la

COMMUNAUTE JUIVE DE TEHRAN
Téleg: Andjoman Kalmian
te:

ב'ה'
ב'נאם ח'ד'ו

ועד הקהילה ליהודי טהראן
TEHRAN
Central Jewish Committee

انجمن کلیمیان تهران

شماره ثبت ۶
شماره ثبت: انجمن کلیمیان

تاریخ: ۱۴۰۲/۰۷/۰۸

شماره: TAYYY

جامعه ایرانیان کلیمی در پی جنایت رژیم غاصب صهیونیستی که منجر به شهادت سردار جبهه مقاومت، سید حسن نصرالله، سردار عباس نیلقروشان و هزاران انسان بی گناه شده است، این اقدام ضدانسانی و ناجوانمردانه را به شدت محکوم می نماید.

رژیم غاصب اسرائیل با این اقدام وحشیانه بار دیگر نشان داد که هیچ احترامی برای حقوق ملت‌ها قائل نیست؛ غافل از اینکه خون پاک این شهیدان راه حق، توان و عزمی دوچندان را ایجاد می نماید و حق طلبان را در راه حمایت و دفاع از مظلومان لبنان و فلسطین در برابر استکبار جهانی راسخ تر خواهد کرد.

جامعه ایرانیان کلیمی تاکید می کند که تداوم ارتکاب جنایات بین المللی از جمله جنایت نسل کشی، جنایات جنگی و جنایت تجاوز به تمامیت سرزمینی لبنان، از سوی رژیم صهیونیستی، نشانگر ماهیت تروریستی و جنایتکارانه مقامات صهیونیستی و حامیان آنها بوده و هیچ گاه بی کفایت نخواهد ماند.

انجمن کلیمیان تهران این اتفاق جبران ناپذیر را به رهبر معظم انقلاب، امت اسلامی، آحاد رزمندگان جبهه مقاومت اسلامی و خانواده معظم شهدای این جنایت تسلیت می گوید.

با تقدیم احترام
رئیس انجمن کلیمیان تهران
دکتر همایون سامه بیج

Add: #223, 3rd Floor, Sheykh-Hadi St., Jomhoori Ave., 1139733317,
Tehran - Iran
Tel: (+98 21) 66702556-66707612-66716430 Fax: (+98 21) 66716429
Email: iranjewish@iranjewish.com WWW.IRANJEWISH.COM

نشانی: خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شیخ هادی - شماره ۲۲۳ -
طبقه سوم - کدپستی ۱۱۳۹۷۳۳۳۱۷
تلفن: ۶۶۷۱۶۴۲۹ - ۶۶۷۱۶۴۳۰ - ۶۶۷۰۷۶۱۲ - ۶۶۷۰۱۳۵۶
شماره: ۶۶۷۱۶۴۲۹

نامه انجمن کلیمیان تهران در خصوص عملیات وعده صادق ۲

Comité Central
de la

COMMUNAUTE JUIVE DE TEHRAN
Teleg: Andjoman Kalimian
le:

ב'ה'
بنام خدا

ועד הקהלה ליהודי טהראן
TEHRAN
Central Jewish Committee

انجمن کلیمیان تهران

شماره ثبت ۶
عنوان تلگرافی: انجمن کلیمیان

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۷/۱۸

شماره: ۲۸۷۹۱

بار دیگر غاصبان فلسطین به همراه حامیانشان با انجام عملیات وعده صادق، دچار چنان شوکی شدند که در آمدن از آن احتیاج به زمان زیادی خواهد داشت.

انجام چنین عملیاتی که باعث خسارات فراوانی به مراکز نظامی و اقتصادی رژیم صهیونیستی گردید، توسط نخبگان سپاه پاسداران به فرماندهی سردار حاجی زاده باعث بر هم ریختگی این رژیم غاصب شد.

از طرفی برگزاری نماز جمعه تهران به امامت مقام معظم رهبری و شرکت تمامی مسئولین بلندپایه مملکتی به همراه حضور میلیونی مردم تهران در این مراسم جهت به نمایش گذاشتن اتحاد و انسجام در کشور عزیزمان ایران، نشانه تدبیر رهبر فرزانه جمهوری اسلامی ایران بود.

جامعه کلیمیان ایران ضمن تبریک به مقام معظم رهبری و ملت بزرگ ایران به دلیل پیروزی حق بر باطل طی این عملیات، تمامی جنایات نتائیهاو جنایتکار را محکوم و حمایت کامل خود را از ملت مظلوم فلسطین اعلام می نماید.

با آرزوی بازگشت مردم شریف فلسطین به خانه و کاشانه خود.

با تقدیم احترام

هیئت مدیره انجمن کلیمیان تهران
دکتر همایون سامه یح نجف آبادی

Add: #223, 3rd Floor, Sheykh-Hadi St., Jomhoori Ave., 1139733317,
Tehran - Iran
Tel: (+98 21) 66702556-66707612-66716430 Fax: (+98 21) 66716429
Email: iranjewish@iranjewish.com WWW.IRANJEWISH.COM

نشانی: خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شیخ هادی - شماره ۲۲۳ -
طبقه سوم - کدپستی ۱۱۳۹۷۳۳۳۱۷
تلفن: ۶۶۷۰۲۵۵۶ - ۶۶۷۰۷۶۱۲ - ۶۶۷۱۶۴۳۰ - ۶۶۷۱۶۴۲۹
نمبر: ۶۶۷۱۶۴۲۹

بازدید معاون وزیر و مدیر کل اقوام و مذاهب وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

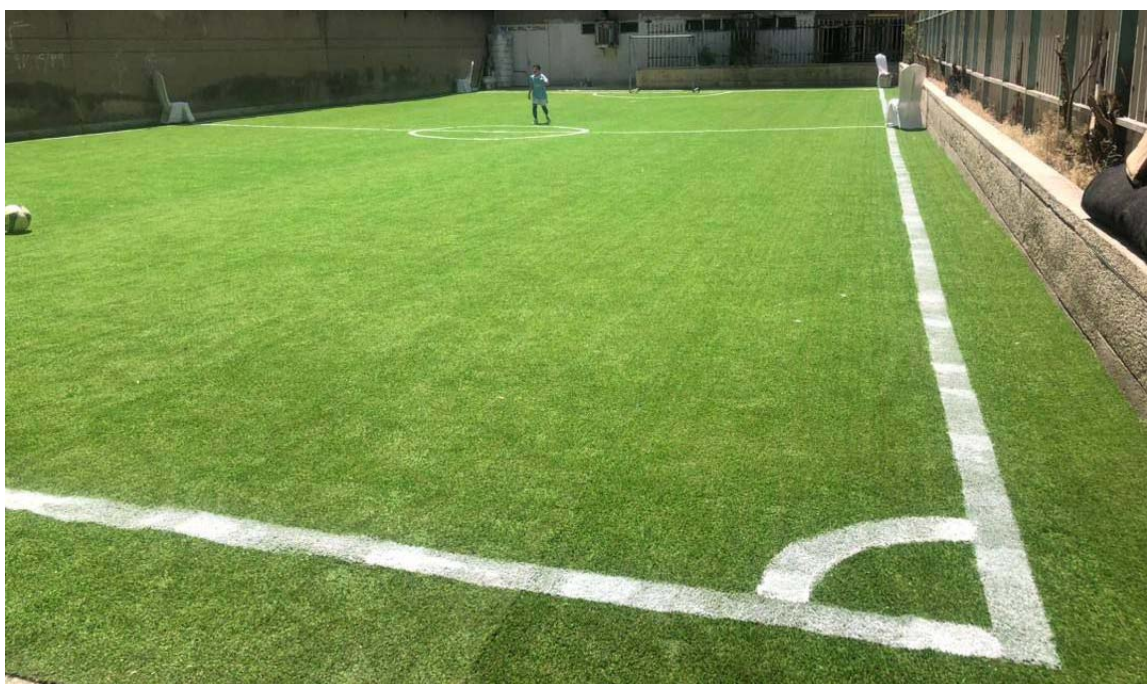
روز یکشنبه ۱۹ فروردین ۱۴۰۳، دکتر احمدوند (معاون وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی) به همراه دکتر جانعلی پور (مدیر کل اقوام و مذاهب) با جمعی از اعضای هیات مدیره و بازرسین انجمن کلیمیان تهران در محل کنیسای یوسف‌آباد تهران دیدار کردند. آشنایی با کنیسای یوسف‌آباد، تبادل نظر در خصوص تعامل فی‌مابین وزارت فرهنگ و جامعه کلیمیان و برخی دیگر از امور مربوطه، از جمله موضوعات مورد بحث در این دیدار دوستانه و بی‌نهایت صمیمی بود. نماینده کلیمیان ایران در مجلس شورای اسلامی (دکتر همایون سامه‌یج)، جمعی از اعضای هیات مدیره انجمن کلیمیان تهران و فعالین جامعه (مهندس هرصل گل‌شیرازیان، یهودا آصف، مهندس امید ماخانی، دکتر ژان پایاب، سعید فروزان‌فر و داوید یوم‌طوبیان) از جمله افراد حاضر در این دیدار بودند.

انجام پروژه زمین چمن مجموعه ورزشی گیبور

به دنبال مکاتبات صورت گرفته سال گذشته بین نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی (دکتر همایون سامه‌یج) و وزارت راه و شهرسازی، زمین چمن مصنوعی به صورت رایگان و به هدف نصب در مجموعه ورزشی گیبور تحویل انجمن کلیمیان تهران شد.

با همت مسئول کمیته املاک (مهندس دانیل مرادی) و خزانه‌داری انجمن کلیمیان تهران (موسی ثانی) و در راستای ارتقای کیفی زیرساخت‌های مجموعه ورزشی گیبور، در خرداد ماه ۱۴۰۳، عملیات نصب و پیاده‌سازی این زمین چمن به طور کامل انجام شد.

خاطر نشان می‌سازد ارزش ریالی این زمین چمن با وسعت حدود ۵۰۰ متر مربع، معادل ۲۰ میلیارد ریال است. ضمن اینکه انجمن کلیمیان تهران هزینه اجرا و نصب این پروژه به مبلغ ۵۰۰ میلیون ریال متقبل شده و آن را جهت استفاده بهینه در اختیار کمیته ورزش انجمن قرار خواهد داد.

گزارش هفتمین همایش جوانان کلیمی ایران

همایش جوانان ایرانی کلیمی در روز یکشنبه ۱۸ شهریور ۱۴۰۳، با هدف ایجاد ارتباط میان جوانان کلیمی از شهرهای مختلف ایران و آشنایی آنان با فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی شیراز آغاز شد. این گردهمایی در محل کنیسه دلرحیم با حضور جوانان و فعالین اجتماعی از شهرهای تهران، شیراز، اصفهان، کرمانشاه، رفسنجان، یزد، کرمان، بروجرد و رشت برگزار گردید. پس از صرف صبحانه، مراسم معارفه اعضای همایش با حضور نماینده ایرانیان کلیمی در مجلس شورای اسلامی، جناب آقای دکتر همایون سامه یح، خزانه‌دار انجمن کلیمیان تهران، جناب آقای موسی ثانی و تیم برگزارکننده همایش برگزار شد. در این مراسم، اعضای همایش از انجمن کلیمیان تهران و دست‌اندرکاران تقدیر کرده و هر یک به معرفی خود و تجربیات اجتماعی‌شان پرداختند. پس از ناهار، اتاق‌های هتل هدیش به اعضا تحویل داده شد.

در ادامه، اعضا پس از استراحتی کوتاه، از باغ ارم و حافظیه بازدید نموده و برای مراسم افتتاحیه به مجتمع وحدت رفتند. این مراسم با حضور نماینده کلیمیان در مجلس، اعضای هیئت مدیره انجمن‌های کلیمیان تهران و شیراز و فعالین فرهنگی و اجتماعی برگزار شد.

در روز دوم، مراسم سلیخوت و تفیلا در کنیسه کوثر برگزار و پس از آن، صبحانه صرف شد. سپس دکتر فرنام کارگاهی با موضوع «خردمندی و جامعه یهود» برگزار نمود. پس از ناهار و استراحت کوتاهی، اعضای همایش به تخت جمشید رفته و روز را با پذیرایی در پارک آزادی به پایان رساندند.

روز سوم با برگزاری مراسم شحریت و صرف صبحانه در سازمان دانشجویان آغاز و پس از آن، کلاس‌ها و کارگاه‌های اجتماعی، فرهنگی، روانشناسی و مدیریتی توسط اساتید زیر برگزار شد:

مهندس آرش آبایی - مهندس امیر مره‌صدق - دکتر شیوا رحیمیان - دوریتا معلمی - مرجان یشایایی

پس از اتمام کلاس‌ها و صرف ناهار در خانه جوانان، اعضای همایش جهت حضور در جشن ویژه همایش جوانان کلیمی آماده شدند.

در روز چهارم، اعضای همایش از ارگ کریم‌خان زند بازدید نموده، سپس مراسم اختتامیه در مجتمع وحدت برگزار شد. فضای مراسم اختتامیه بسیار احساسی بود و در این مراسم، از برگزارکنندگان همایش تقدیر شد. همچنین هدایایی از طرف کمیته جوان، توسط مسئول کمیته جوانان، آقای هرصل گلشیرازی، به تیم برگزاری همایش اهدا گردید.

همایش جوانان ایرانی کلیمی در تاریخ ۲۱ شهریور ۱۴۰۳ به پایان رسید.

تعطیلات دینی دانش‌آموزان کلیمی شاغل به تحصیل در مدارس خاص و عام

Comité Central
 de la
 COMMUNAUTE JUIVE DE TEHRAN
 Teleg: Andjoman Kalimlan
 lo:

ב'ה
 ב'נאם ח'ד
 ועד הקהילה היהודי טהראן
 TEHRAN
 Central Jewish Committee

انجمن کلیمیان تهران
 شماره ثبت ۶
 عنوان تلگرافی: انجمن کلیمیان

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۰۴
 شماره: ۲۸۶۷۴

اداره کل آموزش و پرورش استان تهران

پس از عرض سلام،
 احتراماً تعطیلات دینی دانش‌آموزان کلیمی شاغل به تحصیل در مدارس خاص و عمومی در
 سال تحصیلی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ به شرح زیر اعلام می‌گردد.
 خواهشمند است مراتب را جهت هماهنگی به مناطق و واحدهای آموزشی اعلام فرمایید.

- ۱- پنجشنبه ۱۲ مهر ۱۴۰۳ - آغاز سال نو عبری (روش هشانا)
- ۲- شنبه ۲۱ مهر ۱۴۰۳ - روزه بزرگ کلیمیان (کیبور)
- ۳- پنجشنبه ۲۶ مهر ۱۴۰۳ - عید سایان‌ها و میوه‌بندان
- ۴- پنجشنبه ۳ آبان ۱۴۰۳ - ششمین عصرت
- ۵- شنبه ۸ دی ۱۴۰۳ - شبات خنوکا (جشن روشنایی‌ها)
- ۶- شنبه ۲۳ فروردین ۱۴۰۴ - شبات گادول
- ۷- یکشنبه ۲۴ فروردین ۱۴۰۴ - عید پسخ = فطیر (آزادی و خروج از مصر)
- ۸- دوشنبه ۲۵ فروردین ۱۴۰۴ - عید پسخ = فطیر (آزادی و خروج از مصر)
- ۹- شنبه ۳۰ فروردین ۱۴۰۴ - روز هفتم پسخ = فطیر (آزادی و خروج از مصر)
- ۱۰- یکشنبه ۳۱ فروردین ۱۴۰۴ - روز هشتم پسخ = فطیر (آزادی و خروج از مصر)
- ۱۱- دوشنبه ۱۲ خرداد ۱۴۰۴ - عید نزول تورات (شاووعوت)
- ۱۲- سه شنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۴ - عید نزول تورات (شاووعوت)

با تقدیم احترام
 رئیس انجمن کلیمیان تهران
 دکتر همایون سامه بیج

Add: #223, 3rd Floor, Sheykh-Hadi St., Jomhoori Ave., 1139733317,
 Tehran - Iran
 Tel: (+98 21) 66702556-66707612-66716430 Fax: (+98 21) 66716429
 Email: iranjewish@iranjewish.com WWW.IRANJEWISH.COM

نشانی: خیابان جمهوری اسلامی - خیابان شیخ هادی - شماره ۲۲۳ -
 طبقه سوم - کدپستی ۱۱۳۹۷۳۳۳۱۷
 شماره: ۶۶۷۱۶۴۲۹ تلفن: ۶۶۷۰۲۵۵۶ - ۶۶۷۰۷۶۱۲ - ۶۶۷۱۶۴۳۰

افتخار آفرینی دانشجوی نخبه کلیمی در بیست و نهمین المپیاد علمی-دانشجویی کشور (۱۴۰۳)

آزمون مرحله نهائی بیست و نهمین دوره المپیاد علمی دانشجویی کشور با حضور نفرات برگزیده آزمون کارشناسی ارشد (متمرکز) و آزمون غیرمتمرکز المپیاد در تاریخ جمعه ۵ مردادماه سال ۱۴۰۳ در دانشگاه‌های واقع در مراکز مناطق ده‌گانه کشور برگزار شد. با اعلام نتایج این آزمون، پروشا پرتی‌یلی دانشجوی کلیمی دانشکده مهندسی و علم مواد دانشگاه صنعتی شریف موفق به کسب مدال برنز در این مسابقات علمی شد.

جشن بیست و چهارمین سالگرد مرکز آموزش موسیقی

مرکز آموزش موسیقی انجمن کلیمیان تهران که از سال ۱۳۷۹ آغاز به کار نموده است، بیست و چهارمین سالگرد تاسیس خود را در روز سه شنبه ۱۵ آبان ماه در محل این مرکز در ساختمان سرابندی با حضور همکیشان و ریاست انجمن کلیمیان تهران و نماینده کلیمیان در مجلس شورای اسلامی دکتر همایون سامه یح و رامین سخایی بازرس انجمن و نایب رییس و مسئول کمیته جوانان هر متصل گلشیرازی و اعضای آن برگزار نمود.

این مرکز که دارای استادان جوان و علاقه مند کامل به هر موسیقی و با حوصله می‌باشد برای جوانان بستری مناسب جهت آموزش موسیقی می‌باشد و حتی کودکان ۳ تا ۸ ساله زیر نظر دینا روبنیا (دارای مدرک آموزش دوره ارف کودکان) مشغول یادگیری هستند که اجرای برنامه نواختن طبلک آنان بسیار مورد توجه حاضرین قرار گرفت. در این برنامه هنرجویان آنچه آموخته بودند به اجرا درآوردند و در جهت تشویق هرچه بیشتر آنان جوایزی که بودجه آن از طرف انجمن کلیمیان تهران تامین و توسط مرکز آموزش موسیقی خریداری شده بود به همه استادان و هنرجویان اهدا گردید. نام هنرجویان های و آهنگ‌های اجرا شده به این شرح است:

- اجرای سرود عبری سال نو توسط عوودیا یزدی - الی اور یزدی - الیا هرمان مقدم
- اجرای تنبک - استاد رها نقوی
- دو نوازی دف توسط رها نقوی و دینا روبنیا
- تک نوازی تنبک توسط تهیلا تهرانی
- اجرای گیتار - استاد یونس احمدیان
- آهنگ گل سنگم توسط فراز هارونیا و میخائیل منشه اف
- اجرای ارف کودکان - استاد دینا روبنیا
- نواختن طبلک توسط نتن ال جاودانفر - سلینا کدخدازاده - دانیل یوم طوبیان
- اجرای ویلن - استاد بهارک خواجه ای
- آهنگ هاوا ناگیلا و پدرخوانده توسط ال شوع و آهنگ گل گلدان من توسط رینا تهرانی
- اجرای پیانو - استاد خانم آوانسیان
- آهنگ سپیده و گل سایه چمن توسط سام دقیقی نیک
- آهنگ غوغای ستارگان توسط الینا الیاسی
- اجرای گیتار استاد مازیار حکاکیان
- اجرای آهنگ بهار دل نشین توسط پروشا همدانی کهن.

با سپاس از کسانی که این مرکز را برای برگزاری این مراسم یاری نمودند از جمله رامین سخایی بازرس انجمن کلیمیان تهران، هر متصل گلشیرازیان نایب رئیس و مسئول کمیته جوانان انجمن کلیمیان تهران و الیور ملکان مسئول سیستم صوتی.

شماره: ۷۰۰۰
تاریخ: ۱۳۹۰-۰۵-۲۴
پوست:

مجلس شورای اسلامی
مجلس شورای اسلامی، میدان صدر، تهران، ایران

پایتخت سنج، هیئت آبادی
تأسیس هیئت آبادی
مجلس شورای اسلامی، تهران

شماره: ۷۰۰۰
تاریخ: ۱۳۹۰-۰۵-۲۴
پوست:

مجلس شورای اسلامی
مجلس شورای اسلامی، میدان صدر، تهران، ایران

پایتخت سنج، هیئت آبادی
تأسیس هیئت آبادی
مجلس شورای اسلامی، تهران

دیدگاه جهان: یهود دستبندی و نژاد پرستی

مدیر مسئول روزنامه جهان
آقای حسین شریعتی

مشارفان بار دیگر نگاه متعصبانه و نژادپرستانه‌ی شما تحت عنوان «وادادیت میهمان» و در پوشش «اسرائیل غده سرطانی است باید محو شود» در تاریخ ۴ مهر ۱۳۹۰ خاطر جامعه‌ی کلیه‌ی ایران و قطعا بسیاری از روشندان جهان هموطن را اذرد.

با سلام
مدير مسئول روزنامه جهان

مشارفان بار دیگر نگاه متعصبانه و نژادپرستانه‌ی شما تحت عنوان «وادادیت میهمان» و در پوشش «اسرائیل غده سرطانی است باید محو شود» در تاریخ ۴ مهر ۱۳۹۰ خاطر جامعه‌ی کلیه‌ی ایران و قطعا بسیاری از روشندان جهان هموطن را اذرد.

با سلام
مدیر مسئول روزنامه جهان

مشارفان بار دیگر نگاه متعصبانه و نژادپرستانه‌ی شما تحت عنوان «وادادیت میهمان» و در پوشش «اسرائیل غده سرطانی است باید محو شود» در تاریخ ۴ مهر ۱۳۹۰ خاطر جامعه‌ی کلیه‌ی ایران و قطعا بسیاری از روشندان جهان هموطن را اذرد.

با سلام
مدیر مسئول روزنامه جهان

مشارفان بار دیگر نگاه متعصبانه و نژادپرستانه‌ی شما تحت عنوان «وادادیت میهمان» و در پوشش «اسرائیل غده سرطانی است باید محو شود» در تاریخ ۴ مهر ۱۳۹۰ خاطر جامعه‌ی کلیه‌ی ایران و قطعا بسیاری از روشندان جهان هموطن را اذرد.

با سلام
مدیر مسئول روزنامه جهان

مشارفان بار دیگر نگاه متعصبانه و نژادپرستانه‌ی شما تحت عنوان «وادادیت میهمان» و در پوشش «اسرائیل غده سرطانی است باید محو شود» در تاریخ ۴ مهر ۱۳۹۰ خاطر جامعه‌ی کلیه‌ی ایران و قطعا بسیاری از روشندان جهان هموطن را اذرد.

تیرماه ۱۳۹۰، شماره ۶، مجله شورای اسلامی، پ. م. ۱۳۹۰-۰۵-۲۴، تهران

آقای شریعتی

انتظار می‌رفت پس از چند دهه تجربه و کله فرسای در روزنامه، احساسات نژادپرستانه و تعصب کور خود را کنار نهاده و عاقلانه و بر حسی بشنود بین اسلام و منطق و وجدانی که در صهی امان و بزرگان اسلام هانند حضرت علی، سراج دارم علم بر کاند بر نبرد.

اما ظاهر زلف شما در استلال سنی و پذیرش اعدا، حاصلش توهین به دین الهی و بیرون شریف آن بوده است.

از گذار حضرت امام خمینی (ره) همواره حسلی دین، بیرون بیرون شریف آن را از صهی نیستها روشن نموده است؛ دلیل با استولون و روحانیون جامعه کلیمین ایران

ما حساب جامعه یهود را از حساب صهیونیزم و صهیونیسم جدا می‌دانیم، آنها جزء اهل مذنب اصلا نیستند. تمام حضرت موسی، سالار الله علیه - که تمامات الهی بوده است، در قرآن بیشتر از همه آیه است -- بر حضرت موسی شمه است، و تاریخ حضرت موسی در قرآن گفته شده است، یک تعلیمات روزنه ای است -- بر خلاف طریقه این صهیونیستها، که آیه را مستحکمین مروده هستند و بر ضد مستحقین عمل می‌کنند. ما می‌دانیم که حساب جمله یهود غیر حساب جامعه آیه است، و ما با آنها مخالف هستیم و مخالفستان برای این است که آیه را همه اعدان مخالف هستند. آیه یهودی نیستند، آنها یک مردم صهیونی هستند که به اسم یهودی یک کارهایی را می‌کنند و یهودیها هم را آنها مستتر هستند. (۸۸ / ۲ / ۲۴)

جامعه کلیمین ایران و تمام یهودیان بشر اقینند و با وجدان جهان بر اساس تعلیم یهودیت (تورات، کتاب لایوان فصل ۱۹) که می‌فرماید همسوت را هانند جودت دوست بیاره با هر کوه جنایت علیه انسانها و تعدی به حقوق بشر مخالف هستند و به خصوص در ایران با آنها و درها حمایت خود را از مردم می‌کنند قلمین اعلام دانستند و با نیروی از فرمایشات بنیانگذار کبیر انقلاب و هیوات تمام معلم رهبری همواره در جهت انجام ملت ایران و وحدت کلمه خواهان وفاق ملی در بین احاد جامعه همین عزیزمان هستند.

قلم فرسای و خصمه و خلاف آیه، تها یهود است و در آینده تطهیر تواست بابت ترفقه اگهی قومی و دنی، متکلف و جنالی میان ایرانیان کلیمی و سایر هموطنان قهریم ایجاد نماید بلکه چنین ننگی بانی باشد سوره استغاثه دشمنان قسم خورده بتمام بقیس جمهوری اسلامی ایران خواهد شد

والسلام
از دانشمند
دکتر همایون سلمه پیر یحیی آبادی
نمایشنده ایرانیان کلیمی در مجلس شورای اسلامی

تیرماه ۱۳۹۰، شماره ۶، مجله شورای اسلامی، پ. م. ۱۳۹۰-۰۵-۲۴، تهران

סר טאעט נהאדה פיש אויס
כה תא נבנווד בסוי מן נבארהש

בחר סאעט פתאדה פיש אויס
דרין פדהה כרדס קאיבאחש

דרין בארש כה מיביני נבי
כאזין דינאר נקדס ניסת יק דונק
(ווי בא גרדקא) דר באטר אורש

אזוי איין בידני
כה יוסף אין סוכן שניד לך בארש
תורא אייך בנשח און מנורדקא לרש

❀ זמן آيين بی دینی نیسند ❀ تو را آید به چشم از مردگان شرم!
 ❀ دین کارم که می بینی نیسند ❀ و ز این نازندگان در خاطر آرم!
 ❀ چو یوسف این سخن شنید ز دبانگ ❀ من از دانای مینای ترسم!
 ❀ کرین دینار تقدیم نیست میدانگ ❀ ز قیوم توانای ترسم!

خط فارسیهود با عنوان «فرار حضرت یوسف از زلیخا»
شعر از: مثنوی جامی - مینیاتور از: یهودیان مشهد ۱۸۵۰ میلادی

ואהבת לרעך כמוך

بنی آدم اعضای یکدیگرند که در آفرینش زیگ کوهرند

كَمَا تُحِبُّ نَفْسَكَ حُبَّ الْاٰخِرِيْنَ

люби своего ближнего как те бя

Aime ton prochain comme toi

Love your fellow man like your self

ÖZÜNÜZ KİMİ İNSANI SEVİN

Heb je medemens lief zoals jij

Ji mirovê xweyê hezkirinê hez bike

Ama a tu prójimo como a ti mismo

Amai tuoi simili come te

هموعت را مانند خود دوست مدار

مهرماه ۱۳۹۶
شماره ۶۰

خوشنویسی بر روی چرم اثر استاد "قوینیان" به زبانهای عبری، فارسی، عربی، کردی، ارمنی،
هندی، آسوری، اسپانیایی، انگلیسی